

సంపుటి: 74 సంచిక: 27 పుటలు: 52

జాగృతి

కలి5124 - శ్రీ సుభక్ష్మి వైశాఖ సుధ విదియ

02-08 మే 2022

వెల: ₹15/-

కొత్త
అవస్థలో
గవర్నర్
వ్యవస్థ

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S18970> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

74 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

మ. శ్రీరాం

జై తెలంగాణ

శ్రీ తయ్యగ్ చుగ్గ
బిజినెస్ లీడర్ ప్రధాన బాధ్యత
ముఖ్య ఉత్పాదక పాత్రధారు

ప్రజా సంగ్రామ యాత్ర

రెండవ విడత ప్రారంభంమై ప్రజలను
ఉత్తేజితులను చేస్తూ విజయవంతంగా సాగుచున్న
ప్రజాసంగ్రామ యాత్ర

శ్రీ బండి సంజయ్ కుమార్, ఎం.పి.

చేపట్టిన రెండవ విడత "ప్రజా సంగ్రామ యాత్ర"ను విజయవంతం చేద్దాం
ప్రజాస్వామ్య తెలంగాణ ఏర్పాటుకు బాటలు వేద్దాం

భారతీయ జనతా పార్టీ
తెలంగాణ

భారత్ మాతాకి జై

ఈ పాదయాత్రలో మీరు కూడా భాగస్వామ్యులు కండి

6359 119 119 నెంబర్ కు టవన్ షాల్ డ్యూ సమాచారం పొందండి
www.prajasangramayatra.com

a project by

SREE
BUILDERS

CUTTING EDGE MODERN LIVING

Modernity is what we are experts at and postmodern is what we are.
Using the designs and art from non-conventional architecture but respecting all
the traditional methods and perfect Vaastu, here we are. Inviting you to walk through
this enchanting gateway to enter into the complex of classy finishes and have
a glossy lifestyle with 45 residential apartments.

@ Gagularamaram, Hyderabad,

SREE
TOWER

Office Address

Plot No.773, Vevekananda Nagar,
Kukatpally, Hyderabad-500072
Phone: 9759758811 / 9759758844
Email: sreebuildersoffice@gmail.com

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad - 500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సర్క్యులేషన్ వివరాలు, ఫిర్యాదులు, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య) సంప్రదించండి.

జి. తుకారాం సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అద్రుసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్ కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేదీ వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసి పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రశీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్ కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 సంబద్ధకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని అంగ్లంలో రాయాలి.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం

(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, ఎం. అనిత

భారతదేశాన్ని కకావికలం చేసేది వాళ్లే. భారతదేశంలో బాధితులం తామేనని గుండెలు బాదుకునేది వాళ్లే. ఈ దేశంలో మైనారిటీలుగా చెప్పుకుంటున్న వారి సరికొత్త విన్యాసమిది. కొద్దికాలంగా జరుగుతున్న ఘటనలను బట్టి చూస్తే రహస్యంగా సాధించదలిచిన ఒక రాజకీయ, సామాజిక లక్ష్యానికి ఇంకా తొందరగా చేరిపోవాలన్న ఆరాటం మైనారిటీలలో కనిపిస్తున్నది. అందుకు అనుకూలించేవే హిందూత్వ ఆధిపత్య ధోరణి, మైనారిటీలకు రక్షణ లేకపోవడం వంటి నినాదాలు, సూత్రీకరణలు. హిందూ త్యాన్ని గుడ్డిగా వ్యతిరేకించే హిందువుల సమర్థన దీనికి ఇబ్బడిముబ్బడిగా ఉంది. హిజాబ్ వివాదం, తరువాత శ్రీరామనవమి, హనుమాన్ జయంతి శోభాయాత్రల మీద దాడి, తరువాతి పరిణామాలన్నింటికీ మూలం హిందూత్వ ఆధిపత్య ధోరణినే ఇప్పుడు చాలామంది మేధావులతో పాటు, ఒక వర్గం మీడియా పాత పాటే వినిపిస్తున్నది. దీనిని సూచించే పదమే మెజారిటీరియనిజం.

ఒక వ్యవస్థలో సంఖ్యను బట్టి ఆధిక్యం ఉన్న వర్గం అనుసరించే సంప్రదాయాలు, ఆచారాలు, చింతనలకు అనుగుణంగా మిగిలిన మైనారిటీలను ఉండమని ఆదేశించడమే మెజారిటీరియనిజం. గతం సంగతేమో కానీ, 2014 నుంచి భారత్‌లో మెజారిటీరియనిజం హద్దు మీరిందని మన కిరాయి ఉదారవాదులు, నాటు కమ్యూనిస్టులు, భారతీయత లేని కాంగ్రెస్ క్షణం తీరిక లేకుండా ప్రచారం చేస్తోంది. అంటే నరేంద్ర మోదీ నాయకత్వంలో బీజేపీ ప్రభుత్వం ఏర్పడినప్పటి నుంచి ఈ దేశంలో మెజారిటీరియనిజం పెట్టేగిపోతోందని వీరందరి సూత్రీకరణ.

ఇంతకీ హిజాబ్ వివాదం ఎవరు రేపినది? తమ పాఠశాలలకు వచ్చే పిల్లల (వాళ్లు ఎవరైనా) బ్యాగ్‌లలో మిగిలిన పుస్తకాలతో పాటు బైబిల్‌ను అనివార్యం చేసినదెవరు? ఉగాదికి రాజస్థాన్‌లోని కఠౌలీలో మత ఘర్షణలు ఆరంభించినది ఎవరు? శాంతియుతంగా సాగుతున్న శ్రీరామనవమి శోభాయాత్రల మీద పది రాష్ట్రాలలో రాళ్లు విసిరినది ఎవరు? హనుమత్ జయంతికి ఢిల్లీలో హిందువుల ఊరేగింపు మీద తుపాకీ గుళ్లతో పాటు

శాలివాహన 1944 శ్రీ శుభకృత్ వైశాఖ శుద్ధ విదియ

**ముఖపత్ర కథనం
కొత్త అవస్థలో
గవర్నర్ వ్యవస్థ**

లోపలి పేజీలలో...

**జాతీయం
లాడ్ స్పీకర్ల రచ్చ**

**నేతాజీ - ధారావాహిక
కుట్ర పన్ని చంపారా?
- ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి**

జాగృతి

సంపాదకీయం

రాళ్లు రువ్విస్తది ఏ వర్గం? ముస్లింలు అధికంగా ఉన్న ప్రాంతాలలో హిందువుల పండుగ యాత్రలకు ప్రవేశం లేదని బాహాటంగానే ప్రకటించినది ఎవరు? నడిరోడ్డు మీద నమాజులు చేయడాన్ని వ్యతిరేకిస్తే మైనారిటీలను అణచివేస్తున్నారని చాటుతున్నది ఎవరు? మతోన్మాదం తలకెక్కిన కొందరు మైనారిటీలు కాదా? రాజస్థాన్‌లోని ఆల్వార్‌లో మూడు వందల ఏళ్ల నాటి హిందూ దేవాలయాన్ని కూల్చివేయించినది ఇప్పటికీ హిందూ ఓటు మీద బతికే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే కదా! ఆ యాత్రలలో హిందువుల మీదే కాదు, పోలీసుల మీద కూడా రాళ్లు రువ్వారు. ఢిల్లీలో అయితే ఒకడు రివాల్వర్ తెచ్చి పోలీసును కాల్చాడు.

ఇది మెజారిటీరియనిజమా?

దీనినంతటిని మైనారిటీలలో అభద్రతా భావంగానే చూడాలట. నిజానికి ఇక్కడ అభద్రత ఉండవలసింది హిందువులకే. వారు మెజారిటీ మతస్థులు కావచ్చు. అయినా ఈ దేశంలో హిందువులకు భద్రత లేదు. ఆ భావన మైనారిటీల వైఖరితో జనించినదే. కాంగ్రెస్, కమ్యూనిస్టులు, ఉదారవాదులతో పాటు, కొన్ని కోర్టు తీర్పులతో ముస్లిం మతోన్మాదులకు చేకూరుతున్న భరోసాయే, దాని ఫలితాలే హిందువులలో అభద్రతా భావాన్ని నింపుతున్నాయి. హనుమాన్ చాలీసా చడవడం దేశద్రోహమైతే ఇంకేమనాలి?

అక్రమణలు చట్ట విరుద్ధమైతే, అక్రమించి కట్టేసిన ఇళ్లను, దుకాణాలను కూల్చడం అక్రమమెట్లా అవుతుంది? అప్రజాస్వామికమెందుకవుతుంది? హక్కుల ఉల్లంఘన ఎందుకయింది? ఈ వాదనను కోర్టులు ఎలా ఆమోదిస్తున్నాయి? ఏ ప్రాతిపదికన ప్రభుత్వాలను దోషులుగా నిలబెడుతున్నాయి? బంగ్లా దేశీయులు,

రోహింగ్యాలు అక్రమంగా చొరబడిన వారు. వీళ్లంతా పేద ముస్లింలైనా కూడా బీజేపీ లక్ష్యంగా చేసుకుందని కుహనా సెక్యూలరిస్టులు, ఒవైసీ చేస్తున్న నికృష్టపు వాదనలను కోర్టులు ఎలా స్వీకరిస్తాయి? అన్నట్లు ఈ పేద ముస్లింల కేసులు డబ్బాయ్ నుంచి ఎనభయ్యే లక్షల వరకు పారితోషికం స్వీకరించే న్యాయవాదులే వాదిస్తున్నారు. ఇంకా చిత్రం, తమ ఇళ్లు, దుకాణాలు అక్రమంగా కట్టినవేనని అటు కూల్చివేతలు జరుగుతుంటే స్థానికులు కొందరు చానెళ్ల వాళ్లతో చెప్పారు. ఈ వాదన మాత్రం కోర్టులకు పట్టడం లేదు.

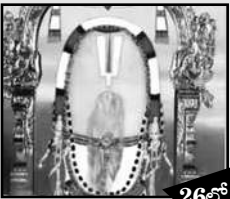
సీఏఏ అల్లర్లు, ఆ చట్టానికి వ్యతిరేకంగా ఏర్పడిన షాహీన్‌బాగ్ శిబిరం వెనుక ఏం ఉన్నదో కొంచెం ఆలస్యంగా అయినా బయటకు వచ్చింది. ఢిల్లీ శివార్లలో దొంగ రైతులు దీక్షా శిబిరం, అందులో అత్యాచారాలు, చివరికి జరిగినది దేశానికి తెలుసు. ఈ రైతుల ఆందోళన పట్ల రైతులలోనే ఉన్న ప్రతికూలత ఎంతో సుప్రీంకోర్టు నియమించిన బృందం ఇటీవలే నిర్ధారించింది కూడా. అయినా వీటిని అడ్డం పెట్టుకుని మళ్లీ మళ్లీ బీజేపీని, హిందూత్వను 'డిజ్‌మ్యాండ్‌లో' చేయడానికి ప్రయత్నాలు కొనసాతూనే ఉన్నాయి. ఇందుకు కోర్టులు వాదనలకు అనుమతిస్తూనే ఉన్నాయి. ఇదే దురదృష్టకరం.

అల్లర్లు చేసేదీ, రెచ్చగొట్టేదీ మైనారిటీలే. వాటిని ప్రతిఘటిస్తే హిందూ మెజారిటీరియనిజమవుతోంది. ఈ దేశం మరోసారి చీలిపోతుందంటూ వాచాలత్వం ప్రదర్శించే మౌలీలు ఉంటే, హిందువులు బాణాలు సిద్ధం చేసుకోవాలని చెప్పే సాక్షి మహారాజ్‌లు రావడం సహజం. జహంగీర్‌పురిలో అల్లర్లు రేపిన వాళ్లే ఇప్పుడు కొందరు వెర్రి హిందువులను వెంటేసుకుని, మువ్వన్నెల జెండాతో శాంతి యాత్రలు జరిపారు. మతం తలకెక్కి తందనాలాడే మైనారిటీలను పెంచితే స్వీడన్, నార్వే, ఫ్రాన్స్, బ్రిటన్‌లలో ఏం జరుగుతున్నదో గమనిస్తే తెలుస్తుంది. ఒక్కమాట. ఈ దేశంలో హిందువులు మెజారిటీగా ఉంటేనే ప్రజాస్వామ్యం, సెక్యూలరిజం, జీవన వైవిధ్యం, మరేదైనా బతికి బట్టకడతాయి. మెజారిటీరియనిజం వంటి కృతక నినాదాలు మతోన్మాదులకే తోడ్పడతాయి.

02 మే 2022, సోమవారం

అసతో మా సర్గమయ తమసో మా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్నా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్

ప్రత్యేక వ్యాసం
అప్పన్న చందనసేవకు
వేళాయె...

26తో

కథ

జగతికి వెలుగు 'అమ్మ'

- డా॥ బండారి సుజాత

32తో

తెలంగాణ
హస్తిన పర్వతన తర్వాత
హడలెత్తిస్తున్న గవర్నర్

36తో

ధారావాహిక నవల
లంబసింగి రోడ్డు

- డా॥ గోపరాజు నారాయణరావు

3

40తో

ఎంత పని చేశావ్, ఎంఎఫ్? (కళాపోషణ)	- 15
భజన చేయడమే అర్హత! (ఆంధ్రప్రదేశ్)	- 16
అధ్యాత్మికం	- 18
నిప్పు రాజేసిన 'ఉప్పు' (అజాది కా అమ్మత్ మహోత్సవ్)	- 23
లవ్ జిహాద్ ఆపండి! (ఉన్నాదం)	- 28
గాత్ర యాత్రికురాలు (సుహిళ)	- 29
కాలంతో పాటే ఆమె (పుస్తక సమీక్ష)	- 30

తాంబూలం-6 (ఆరోగ్యం:ఆనందం)	- 38
క్రీడారంగానికి కేంద్రమే దిక్కు! (క్రీడ)	- 43
అమెరికా ఆభిజాత్యం (అంతర్జాతీయం)	- 44
బాలజాగృతి	- 46
వారఫలాలు	- 48
పదరసం	- 49
బాలీవుడ్‌కూ మన చిత్రాలే దిక్కు! (సినిమా)	- 50

రాజ్ భవన్ లో, ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయాలలో మధ్య యుద్ధం రాను రాను అవాంఛనీయ ధోరణి వైపు సాగుతోంది. కొందరు గవర్నర్లు ప్రతిపక్షాల దృష్టిలో ప్రతినాయకులు. ఇంకొన్ని చోట్ల అధికార పార్టీలు గవర్నర్లతో ఆగర్భ శత్రుత్వం ఉన్నట్టే వ్యవహరిస్తున్నాయి. గవర్నర్ ప్రసంగ పాఠం పత్రాలను చింపి గాల్లో కొందరు, గవర్నర్ మీదకే కొందరు విసురుతున్నారు. కొన్ని పార్టీలు గవర్నర్లను అసెంబ్లీలోనే ఘెరావ్ చేసిన ఉదంతాలు ఉన్నాయి. పశ్చిమ బెంగాల్, కేరళ గవర్నర్లకు జరిగిన అవమానాల చరిత్ర దారుణం. గవర్నర్లంతా సక్రమంగా ఉన్నారని బల్లగుద్ది చెప్పడమో, ముఖ్యమంత్రులంతా సబ్బీలురని ఢంకా బజాయించడమో ఇక్కడ ఉద్దేశం కాదు. రాజ్ భవన్ తో సమరం చేయడం వేరు. గవర్నర్లను అంటరాని వారిగా చూడడం వేరు. ఈ క్రమంలో చూస్తే తెలంగాణ గవర్నర్ డాక్టర్ తమిళిసై సౌందరరాజన్, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మధ్య వివాదం అత్యంత వికృత రూపం దాల్చింది. ఆమెను బాడీ పేమ్ చేసినా ప్రభుత్వ పెద్దలు ఖండించకపోవడం జాగుప్సాకరంగా ఉంది. కేరళ, పశ్చిమ బెంగాల్, తమిళనాడు, మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులు అవమానిస్తున్నది తమ తమ గవర్నర్లను కాదు, ప్రజాస్వామ్యాన్నీ, ఫెడరల్ వ్యవస్థనే. ఇప్పుడు వేసుకోవలసిన ప్రశ్న- ప్రస్తుత గవర్నర్-సీఎంల రగడలో గవర్నర్లు నిజంగా ప్రతినాయకులా? అర్హతలు లేని వ్యక్తిని కొన్నింటికి ఎంపిక చేయడం సరికాదన్నందుకూ, ఎన్నికల అనంతర హింసను ఆపలేరా అని ప్రశ్నించినందుకూ, మతాంతరీకరణ వివాదం ఏమిటి అని అడిగినందుకూ, కేవలం పింఛన్ను కోసం సొంత పార్టీ కార్యకర్తలతో రాజ్ భవన్ ను నింపడం ఏమిటిని నిలబెడినందుకూ ఆ ముఖ్యమంత్రులంతా కక్ష కట్టిన మాట నిజం కాదా?

పశ్చిమ బెంగాల్ గవర్నర్ జగదీష్ ధన్ కర్ కు తృణమూల్ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి మధ్య పచ్చగడ్డివేస్తే భగ్గుమంటోంది. ఒక దశలో ముఖ్యమంత్రి మమతా బెనర్జీ, గవర్నర్ ధన్ కర్ ట్వీట్లను స్పంభింపచేసేదాకా వెళ్లింది. బీజేపీ యేతర రాష్ట్రాల్లో గవర్నర్లు రాజ్యాంగాన్ని అతిక్రమించి ప్రవర్తిస్తున్నారన్న మమత నినాదానికి తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి స్టాలిన్ తందానా అంటున్నారు. కేసీఆర్ నేతృత్వంలోని తెరాస ప్రభుత్వం కూడా గవర్నర్లు కేంద్రానికి తాబేదార్లుగా వ్యవహరిస్తున్నారంటూ విరుచుకుపడుతున్నది. మహారాష్ట్ర విషయానికి వస్తే ఉద్ధవ్ రాత్రే నేతృత్వంలోని మహా వికాస్ అఘాడి (ఎంఎంఎ) ప్రభుత్వానికి గవర్నర్ భగత్ సింగ్ కోఠ్పాటికి అసలు పాపగడం లేదు. విపక్షనేతలు రోజువారీగా గవర్నర్ ను కలవడం ఒక అలవాటుగా మారిందంటూ ఉద్ధవ్ ఆరోపిస్తున్నారు. కొందరు గవర్నర్ల గతాన్ని బట్టి విమర్శలకు దిగుతున్నారు. ఉదాహరణకు మహారాష్ట్ర గవర్నర్ కోఠ్పాటి. ఆయన ఆర్ఎస్ఎస్ నేపథ్యం ఉన్నవారని,

జమలాపురపు విఠల్ రావు

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

కొత్త అవస్థలో గవర్నర్లు

అందుకే ప్రభుత్వంతో గొడవ పడుతున్నారని కొందరి ఆరోపణ. కేరళ గవర్నర్ ఆరిఫ్ మహమ్మద్ ఖాన్ సీపీఎం ప్రభుత్వంతో అందుకు గొడవ పడుతున్నట్టు? కాస్త ఆలోచిద్దాం!

గవర్నర్ వ్యవస్థ మీద చిరకాలంగా కొనసాగు తున్న విమర్శల సాకుగా చేసుకుని తమ అక్రమాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రజల దృష్టిని మళ్లించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఏం చేసినా గవర్నర్ ఉత్సవ విగ్రహం మాదిరిగా ఉండిపోవాలని చాలా మంది ముఖ్యమంత్రుల కోరిక.

కేరళ, బెంగాల్ ప్రభుత్వాల అసహనం

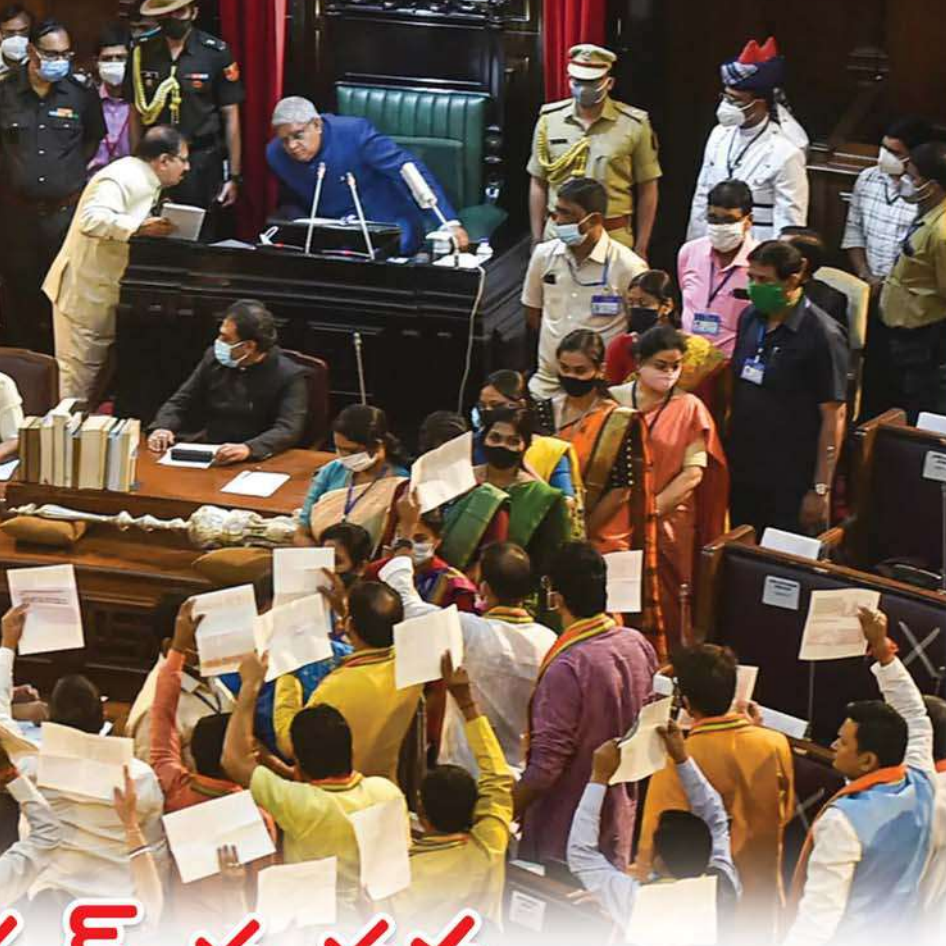
గవర్నర్ తన రాజ్యంగ విలువలను, ఛార్స్ లర్ విధులను నిర్వహించడంలో విఫలమైనప్పుడు వారిని పదవినుంచి తొలగించి క్రిమినల్ చర్యలు తీసుకునే అధికారాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఇవ్వాలని కేరళ ముఖ్యమంత్రి పినరయి విజయన్ కోరుకుంటున్నారు. ఈమేరకు అసెంబ్లీలో తీర్మానం ప్రవేశపెట్టారు. పశ్చిమబెంగాల్ గవర్నర్ జగదీష్ ధన్ కర్ పై తృణ మూల్ కాంగ్రెస్, లెఫ్ట్ పార్టీలు కలిసి ధ్వజమెత్తాయి. ఇంతకూ ఆయన చేసిన నేరం... ఎన్నికల అనంతరం

రాష్ట్రంలో చోటుచేసుకున్న హింసాకాండపై వివరణ ఇవ్వాలంటూ ముఖ్యమంత్రి మమతా బెనర్జీకి ఘాటుగా లేఖ రాయడం, దాన్ని బహిరంగ పరచడం. లేఖ వివరాలను బహిరంగ పరచడం ద్వారా అటు వంటి సమాచారానికి సంబంధించిన 'పవిత్రత'ను ద్వంసం చేశారన్నది తృణమూల్, లెఫ్ట్ల ఆరోపణ.

తెలంగాణలో విభేదాలు

తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి, గవర్నర్ తమిళిసై సౌందరరాజన్ కు మధ్య దూరం బాగా పెరిగింది. గత ఆరు నెలల నుంచి ఇద్దరు నేతలు కలుసుకోలేదు. ఆఖరికి ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలకు గవర్నర్ ను సీఎం పిలవడంలేదు. గవర్నర్ ఆహ్వానించిన కార్యక్రమా లకు తాను వెళ్లడంలేదు. గత ఏడాది గవర్నర్ రెండు పైళ్లను ప్రభుత్వానికి తిప్పి పంపడం కేసీఆర్ ఆగ్రహానికి ప్రధాన కారణమని చెబుతున్నారు. మొదటిది గవర్నర్ కోటాలో ఒక ఎమ్మెల్యేని ఎంపిక చేయాలి. ఇందుకోసం కాంగ్రెస్ నుంచి టీఆర్ఎస్ లో చేరిన కాశీక్మరెడ్డి పేరును ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది. అయితే 'రాజకీయాలకు సంబంధంలేని సమాజంలో ప్రముఖ వ్యక్తి' పేరును సిఫారసు చేయాలంటూ

గవర్నర్ వ్యవస్థ

తమిళిసై ఆ పైలు తిప్పిపంపారు. ఇక రెండవది శాసనమండలికి ప్రస్తుతం ప్రాటెం చైర్మన్ గా ఉన్న భూపాల్ రెడ్డిని పదవీ కాలాన్ని పొడిగించాలని కేసీఆర్ ప్రభుత్వం చేసిన నిఫారనును కూడా

తమిళిసై తిరస్కరించారు. భూపాల్ రెడ్డి పదవీకాలం జనవరి 4తో ముగిసింది. గుత్తా నుభేందర్ రెడ్డి మండలి చైర్మన్ గా గత ఏడాది జూన్ లో రిటైర్ కావడంతో ఆయన స్థానంలో భూపాల్ రెడ్డి ప్రాటెం చైర్మన్ గా నియమితులయ్యారు. ప్రాటెమ్ చైర్మన్ పదవీకాలం ఆరు నెలలు. కాగా తమిళిసై నిర్ణయంతో ఎంబెంకు చెందిన సయ్యద్ అమినుల్ హసన్ జాఫ్రి ప్రాటెం చైర్మన్ అయ్యారు.

ప్రాటోకాల్స్ కు తిలీదకాలు

దీంతో కేసీఆర్ ఆగ్రహం ఆచరణలో వ్యక్తం

కావడం మొదలైంది. రాజ్ భవన్ లో గవర్నర్ నిర్వహించిన గణతంత్ర వేడుకలకు ముఖ్యమంత్రి నహా రాష్ట్ర మంత్రులెవరూ హాజరుకాలేదు. రాజ్ భవన్ లో తమిళిసై రెండు ఫిర్యాదు బాక్స్ లను ఏర్పాటు చేశారు. ఇది గులాబీ బాస్ కు నచ్చలేదు. మార్చి 7న తెలంగాణ బడ్జెట్ సమావేశం గవర్నర్ ప్రసంగం లేకుండానే జరగడం కేసీఆర్ కోపంలో భాగమే. నిజానికి గవర్నర్ ప్రసంగం లేకుండా బడ్జెట్ సమావేశం జరగడం సంప్రదాయానికి విరుద్ధం. ఇవి గత శాసనసభ సమావేశాలకు కొనసాగింపు మాత్రమే నని, అందువల్ల గవర్నర్ ప్రసంగం అవసరంలేదని ప్రభుత్వం సమర్థించుకుంది. గత సమావేశాలు వాయిదా పడలేదని గుర్తుచేసింది. అయితే కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యే టి. జీవన్ రెడ్డి, సభ నిరవధికంగా వాయిదా పడనప్పుడు, తర్వాతి సమావేశంలో గవర్నర్ ప్రసంగం ఉండకూడదని రాజ్యాంగంలో ఎక్కడా పేర్కొనలేదని, అసలు 2021, అక్టోబర్ లో ముగిసిన శాసనసభ సమావేశాలను ఎందుకు వాయిదా వేయలేదని ప్రభుత్వాన్ని నిలదీశారు. నిజానికి ఆ సమావేశాలను వాయిదా వేయడం విధాయకం. అప్పుడు ప్రస్తుత బడ్జెట్ సమావేశంలో గవర్నర్ ప్రసంగానికి వీలుండేది. కానీ అది జరగలేదు. అయితే సాంకేతికంగా ప్రభుత్వం చెప్పేది నిజమైనప్పటికీ, ఇందులో రాజకీయం లేదని చెప్పడం కష్టం. దీనిపై సహజంగానే బీజేపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు బండి నంజయ్ స్పందిస్తూ, కావాలనే గవర్నర్ ప్రసంగం లేకుండా చేశారని విమర్శించారు.

మార్చి 29 గవర్నర్ తమిళిసై హన్మకొండ వర్కటనకు వచ్చినప్పుడు ఆమెకు స్వాగతం చెప్పడానికి మంత్రులెవరూ రాలేదు. దీంతో ఆమెకు అధికారులే స్వాగతం పలికారు. ప్రాటోకాల్ ప్రకారం వరంగల్ మేయర్ స్వాగతం పలకడానికి రావాలి. కానీ రాలేదు. జాతీయ సాంస్కృతిక మహోత్సవం

వార్డెన్, వంటమనిషి కావాలెను

కరుణశ్రీ సేవా సమితి ద్వారా సైదాబాద్ లో కారుణ్య సింధూ అరక్షిత బాలల ఆశ్రమం నిర్వహిస్తున్న సంగతి తెలిసిందే! ఈ ఏడాది నూతనంగా రెండవ యూనిట్ గా కారుణ్య భారతి ఆశ్రమం, కేశవగిరి, చాంద్రాయణగుట్టలో ప్రారంభిస్తున్నాం.

ఈ ఆశ్రమంలో పనిచేయుటకు యోగ్యత గల వార్డెన్, వంటమనిషి కావాలెను. వసతి సౌకర్యం ఉంటుంది. తగిన వేతనం ఇవ్వబడును. భార్యభర్తలకు ప్రాధాన్యం.

Note : తల్లి, తండ్రి లేని అనాథ పిల్లలకు ప్రవేశం ఉచితము. ఆసక్తి ఉన్న వారు ఈ శ్రీంది సెంటర్ కు సంప్రదించగలరు.

పుష్పాల వెంకటేశ్వర్ రావు, కార్పొరల్

7386247393 / 9849320610 / 8555800196

ప్రారంభ కార్యక్రమంలో పాల్గొనడానికి ఆమె వచ్చారు. జిల్లా కలెక్టర్, సి.పి.లు ఆమెకు స్వాగతం పలికారు. అంతకు ముందు మేడారం జాతరలో పాల్గొనడానికి వచ్చినప్పుడు కూడా ఆమె వచ్చేసరికి మంత్రులంతా అక్కడినుంచి వెళ్లిపోయారు. ఎవరూ లేకుండానే ఆమె నమ్మక్క-సారమ్మలను దర్శించుకున్నారు. ఏప్రిల్ 7న తమిళనాడు ఢిల్లీలో హోమంత్రి అమిత్ షాను కలిశారు. తెలంగాణలో నెలకొన్న ప్రాటోకాల్ వివాదాలను ఆయనకు వివరించినట్లు ఆమె అప్పట్లో విలేకర్లకు చెప్పారు. యాదాద్రి ఆలయానికి వెళ్లినప్పుడు కూడా తనను ఈవో నహా, అధికారులెవరూ కలవలేదని గుర్తుచేశారు.

ఈ రగడ కొనసాగుతుండగా టీపీసీసీ అధ్యక్షులు రేవంత్ రెడ్డి ఏప్రిల్ 9న పునర్విభజన చట్టంలోని సెక్షన్-8 కింద ఏ అంశంపైన అయినా గవర్నర్ తుదినిర్ణయం తీసుకోవచ్చని పేర్కొనడం అగ్గికి ఆజ్యం పోసినట్లయింది. గ్రేటర్ పరిధిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయని పనులు గవర్నర్ చేయవచ్చునని పేర్కొనడం, విద్య, వైద్యం, డ్రగ్స్పై ఆమె సమీక్షించవచ్చునంటూ గవర్నర్ తనకు దఖలుపడిన అధికారాలతో అన్నింటినీ సరిచేయాలని కోరారు. ఏపీ పునర్విభజన చట్టంలోని సెక్షన్ 8(2) ప్రకారం ఉమ్మడి రాజధాని హైదరాబాద్లో శాంతిభద్రతలు, అంతర్గత భద్రత,

కీలక సంస్థల రక్షణ, ప్రభుత్వ కార్యాలయాల నిర్వహణ, కేటాయింపులపై గవర్నర్కు అధికారాలు కట్ట బెట్టారు. అయితే గతంలో సెక్షన్-8 అమలు విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చినప్పుడు తెలంగాణ ప్రభుత్వం తీవ్రంగా వ్యతిరేకించడంతో, కేంద్రం అటుమంటిదేమీ లేదని స్పష్టం చేయడంతో ఇది సమసిపోయింది. ఇక ఏప్రిల్ 12న తెలంగాణ గవర్నర్ భద్రాద్రి పర్యటనకు వెళ్లినప్పుడు కలెక్టర్, ఎస్పీ గైర్జాజరపడం మరో ప్రాటోకాల్ వివాదానికి దారితీసింది. ఈ సందర్భంగా ఆమె భద్రాద్రి సీతారామచంద్రస్వామిని దర్శించుకున్నారు.

తమిళనాడులో ఇదే తంతు

తమిళనాడు గవర్నర్ ఆర్.ఎన్. రవి, డీఎంకే ప్రభుత్వం మధ్య సయోధ్య లేదు. ముఖ్యంగా 'నీట్' పరీక్షనుంచి తమ రాష్ట్రాన్ని మినహాయించాలని కోరుతూ ఆసెంబ్లీ ఆమోదించిన బిల్లును రాష్ట్రపతి పరిశీలనకు పంపాలని ప్రభుత్వం కోరుతూ వస్తోంది. కానీ అది రవి తన వద్దనే ఉంచుకున్నారు. దీంతో పాటు రాష్ట్రంలో యూనివర్సిటీలకు వైస్ ఛాన్సలర్ల నియామకాలను గవర్నర్ నుంచి తొలగించాలన్నది డీఎంకే డిమాండ్. నరేంద్రమోడి గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్సలర్లను నియమించే అధికారం తన చేతుల్లోనే ఉంచుకున్నారని తమిళనాడు విద్యామంత్రి కె. పొన్నూడి గుర్తుచేస్తున్నారు. గతంలో ఎన్డీఏ కూటమి భాగస్వామి ఏఐడిఎంకే అధికారంలో ఉండగా, తమిళనాడులోని ఐదు రాష్ట్ర యూనివర్సిటీల్లో వైస్ ఛాన్సలర్ల నియామకాలను గవర్నర్ ద్వారా బీజేపీ చేయించిందని డీఎంకే నేతల వాదన. అయితే ఏఐడిఎంకే హయాంలో అన్నా యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్సలర్గా నియమితులైన సూరప్పపై అవినీతి ఆరోపణలు వచ్చాయి. వీటిపై అప్పటి ఏఐడిఎంకే ప్రభుత్వం విచారణ జరిపింది కూడా. కేవలం ఈ ఒక్క విషయంలో మాత్రమే ఏఐడిఎంకే భాజపాను వ్యతిరేకించింది. ప్రస్తుతం మాజీ వైస్ ఛాన్సలర్ సూరప్ప అవినీతి ఆరోపణల కేసు మద్రాస్ హైకోర్టులో విచారణలో ఉంది. సూరప్పను

ప్రశ్నించేందుకు అప్పట్లో రాష్ట్ర గవర్నర్గా పనిచేసిన భన్వారీలాల్ పురోహిత్ తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారని కూడా ప్రభుత్వం కోర్టుకు తెలిపింది. అయితే ప్రభుత్వ వాదనను తిరస్కరించిన కోర్టు, విచారణ నివేదిక ఆధారంగా చర్యలు తీసుకునే విచక్షణాధికారం గవర్నర్కే ఉంటుందని స్పష్టం చేసింది. తర్వాత పురోహిత్ వంజాబ్కు బదిలీ కాగా, గతంలో నాగాలాండ్లో సమర్థవంతంగా చర్యలు జరిపిన ఆర్.ఎన్.రవిని తమిళనాడు గవర్నర్గా కేంద్రం నియమించింది. మాజీ సివిల్ సర్ప్లెంట్ కావడం వల్ల గత గవర్నర్లతో పోలిస్తే రవి వ్యవహార శైలి పూర్తి భిన్నం. ఇది డీఎంకేకు కొరుకుడు పడటం లేదు. వీరిమధ్య విభేదాలు తీవ్రస్థాయికి చేరుకొని, చివరకు గవర్నర్ ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమాలకు ప్రభుత్వం హాజరు కావడంలేదు. కేబినెట్ ఆమోదించిన అనేక బిల్లులు గవర్నర్ వద్ద పెండింగ్లో ఉన్నాయనేది ప్రభుత్వ ఆరోపణ. నీట్ బిల్లును తిప్పి పంపాలని గవర్నర్ నిర్ణయించినందుకు నిరసనగా లోక్సభలో డీఎంకే ఎంపీలు ఫిబ్రవరి 4న గలభా సృష్టించారు. గవర్నర్ను వెనక్కి పిలవాలని డిమాండ్ చేశారు. అయితే ఈ బిల్లుపై మరోసారి ఆసెంబ్లీలో తీర్మానం చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి స్థాలిన్ ఫిబ్రవరి 5న ప్రకటించారు. ఈ సమస్య రావణకాష్టంలా కాలుతూ చివరకు ఏప్రిల్ 19న గవర్నర్ రవి 'ధర్మపురం ఆధీనం మఠానికి' వెళుతున్న సందర్భంగా నిరసనకారులు పెద్ద ఎత్తున నల్ల జెండాలతో నిరసన తెలిపేవరకు వెళ్లింది. మమతా బెనర్జీ గత ఫిబ్రవరిలో స్థాలిన్కు ఫోన్ చేసి, బీజేపీయేతర పాలిత రాష్ట్రాల్లో గవర్నర్ల అధికార దుర్వినియోగంపై చర్చించేందుకు విచక్ష ముఖ్యమంత్రుల సమావేశం ఏర్పాటు చేయాలన్న అభిప్రాయం వ్యక్తం చేయడం అందుకు తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి సానుకూలత వ్యక్తం చేయడం వెంట వెంటనే జరిగిపోయాయి. గవర్నర్కు నల్లజెండాలు చూపడం, కాన్వాయ్ని అడ్డగించడం ఆ మధ్య బెంగాల్లో రెండుమూడు సార్లు జరిగింది.

ఈ వివాదాలు ఈనాటివి కావు

నిజానికి గవర్నర్లను రాజకీయ ఉపకరణంగా

గవర్నర్ల విచక్షణాధికారాలు

- ఒక బిల్లును రాష్ట్రపతి పరిశీలనకు పంపే అధికారం.
- రాష్ట్రంలో రాష్ట్రపతి పాలన విధించాలని సిఫారసు చేయడం.
- పక్కనే ఉన్న కేంద్రపాలిత ప్రాంతానికి పాలకుడిగా అదనపు బాధ్యతలు స్వీకరించడం.
- అస్సాం, మేఘాలయ, త్రిపుర, మిజోరం ప్రభుత్వాలు గిరిజన జిల్లాల స్వయం ప్రతిపత్తి మండలికి, ఖనిజాన్వేషణకు లైసెన్స్ జారీలో వచ్చిన ఆదాయంలో ఎంతమేర రాయల్టీగా చెల్లించాలో నిర్ణయించడం.
- ఒక రాష్ట్రపాలన, శాసన వ్యవహారాలపై ముఖ్య మంత్రి నుంచి వివరాలు తెలుసుకోవడం.
- ఎన్నికల్లో ఏపార్టీకి స్పష్టమైన మెజారిటీ రానప్పుడు, ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు ముఖ్య మంత్రిని నియమించడం లేదా ముఖ్యమంత్రి పదవిలో ఉన్న నేత మరణించినప్పుడు తర్వాతి ముఖ్యమంత్రిని నియమించడం.
- శాసనసభలో మెజారిటీ నిరూపించుకోలేనప్పుడు మంత్రిమండలిని రద్దు చేయడం.
- మంత్రివర్గం మెజారిటీ కోల్పోయినప్పుడు ప్రభుత్వాన్ని బర్డెన్ చేయడం.

వాడుకుంటున్నారన్న ఆరోపణ ఇప్పటిది కాదు. నెహ్రూనుంచే ప్రారంభమైంది. ఇక ఇందిరాగాంధీ హయాంలో రాజ్యాంగంలోని 356వ అధికరణాన్ని ఒక అస్త్రంగా ఉపయోగించడం పరాకాష్ఠకు చేరింది. నంబూద్రి, ఎస్టీఆర్ వంటివారి కేసులలో గవర్నర్ పాత్ర కంటే, కేంద్రం పాత్ర ఎక్కువన్నది నిజం. ఈ అధికరణాన్ని ఉపయోగించే 1980లో పంజాబ్‌లో శిరోమణి అకాలీదళ్ నేత ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్ నేతృత్వంలోని కూటమి ప్రభుత్వాన్ని అధికారంలోకి వచ్చిన రెండేళ్లకే డిస్మిస్ చేసింది. జనతాపార్టీ, సీపీఐలు ఇందులో భాగస్వాములుగా ఉండేవి. వీటికి అసెంబ్లీలో గొప్ప మెజారిటీ ఉండటం విశేషం. అప్పటి గవర్నర్ మహేంద్ర మోహన్ చౌదరి, నాటి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ సూచన మేరకు 356వ అధికరణం కింద ప్రభుత్వాన్ని డిస్మిస్ చేశారు. ఇటువంటి సంఘటనలు అనేకం. ఈ వివాదాలు, సంఘర్షణల నేపథ్యంలోనే కోర్టులు తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో కలుగజేసుకోవాల్సి వస్తోంది.

గవర్నర్ వ్యవస్థ వల్ల ప్రయోజనం లేదా?

ఇన్ని వివాదాలూ, పరిణామాల నేపథ్యంలో గవర్నర్ వ్యవస్థ ఉండాలా లేదా అన్న చర్చ చిరకాలంగా కొన్నసాగుతున్నది. ఎప్పటినుంచో కొనసాగుతోంది. గవర్నర్ వ్యవస్థ వల్ల నష్టాలు, లాభాలూ రెండు ఉన్నాయి. కానీ గవర్నర్ వ్యవస్థను అత్యధికంగా దుర్వినియోగం చేసిన ఘనత కాంగ్రెస్ పార్టీదే. అలా అని కాంగ్రెస్ ఏకఘట్రాధిపత్యంగా భారత్‌ను ఏలిన రోజులకీ, ఇవాళికీ ఎంతో తేడా ఉంది. ఫెడరల్ వ్యవస్థను ధ్వంసం చేయడానికీ, దేశాన్ని అల్లకల్లోలం చేయడానికీ దేశంలోను, బయటా కూడా కుట్రలు సాగుతున్నాయి. ఇస్లామిక్ తీవ్రవాదం, చాపకింద నీరులా క్రైస్తవ వేర్పాటువాదం రెచ్చిపోతున్నాయి. బెంగాల్‌లో జరిగిన ఎన్నికల అనంతర హింస గురించి గవర్నర్ బయటకు చెప్పాక, కోర్టులు మండిపడినాక మాత్రమే వెల్లడైంది. గవర్నర్ వ్యవస్థ లేని ఈశాన్య రాష్ట్రాలను ఊహించడం కష్టం. ఢిల్లీలో ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీ బీజేపీ వ్యతిరేకతతో, హిందూ వ్యతిరేకతతో మనుగడ సాధించాలని అనుకుంటున్నది. హిందువుల మీద వివక్ష దాని నైజం. పంజాబ్ సంగతి వేరే చెప్పకూర

లేదు. పాక్‌తో అంటకాగాలనుకుంటున్న శక్తులకు అక్కడ ఇప్పటికీ కొదవలేదు. అధికారంలోకి వచ్చి కొద్దివారాలు కూడా కాకుండానే ముఖ్యమంత్రి మాన్ మీద దేశ వ్యతిరేక చర్యల ఆరోపణలు వచ్చాయి. అలాగే కశ్మీర్. కశ్మీర్ మీద భారత్ పట్టు కొనసాగేటట్టు చేస్తున్నది, గతంలో చేసినది గవర్నర్లే. అంతా గోప్యంగా సాగిపోయే కశ్మీర్‌లో హిందువుల గోడు బయటకు వినిపించినది కూడా గవర్నర్ చర్యల వల్లే. పోలీసులు, పత్రికలు, రాజకీయ పక్షాలు అన్నీ 'భారత్' వ్యతిరేక వైఖరితోనే ఉన్న రాష్ట్రంలో గవర్నర్ పాత్ర ఎంతటిదో అంచనా వేయడం కష్టం. ముస్లిం ఉగ్రవాదుల తరపున, వామపక్ష తీవ్రవాదుల పక్షాన మాట్లాడేవాళ్లు గవర్నర్ వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగానే మాట్లాడతారు. అయినా గవర్నర్ వ్యవస్థను నాశనం చేయాలన్న గట్టి ఉద్యమం ఏదీ సాగకపోవడానికి వెనుక ఉన్న నేపథ్యం ఇదే. కొందరు ముఖ్య మంత్రులు, ముఖ్యంగా ఎన్డీఆర్ వంటివారు గవర్నర్ వ్యవస్థ గురించి అవాంఛనీయ వ్యాఖ్యలు చేయడం కూడా నష్టం కలిగించింది. ఇప్పుడు బీజేపీయేతర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలన్నీ ఇదే ధోరణిలో ఉన్నాయి.

విపక్ష ప్రభుత్వాలను ఇబ్బందులు పెట్టడానికి వీరిని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉపయోగించుకుంటున్నదన్న ఆరోపణలున్నప్పటికీ, నేటి సమాఖ్య వ్యవస్థలో గవర్నర్లు కేంద్రానికి రాష్ట్రాలకు మధ్య ఒక వారధి అన్న సత్యం మరువలేం. నిజంగా కేరళ ప్రభుత్వం కోరుతున్నట్టు గవర్నర్లను నియమించే అధికారం, వారిపై క్రిమినల్ చర్యలు తీసుకునే అధికారాన్ని రాష్ట్రాలకు దఖలు పరిస్తే దేశంలో అరాచకం పరాకాష్ఠకు చేరడం ఖాయం. కేరళలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం కేవలం కొన్ని వర్గాలకే కొమ్ముకాస్తూ చేస్తున్న పాలన మిగిలిన వర్గాలకు ఇబ్బందికరంగా మారింది. గవర్నర్‌ను బీజేపీ ప్రతినిధిగా చిత్రిస్తూ, ఆయనను అవమానిస్తే ముస్లిం ఓట్లు పడతాయన్న వక్రదృష్టి కూడా ఇటీవల పెరిగింది.

జాతీయ భావన లేకుండా కేవలం రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు, వ్యక్తిగత స్వార్థ ప్రయోజనాలతో అధికారంలోకి వచ్చే ప్రాంతీయ పార్టీలకు ముకుతాడు వేయకపోతే దేశం ఐక్యంగా ఉండటం కష్టం. కేంద్రం

గవర్నర్ల అధికార దుర్వినియోగానికి ఉదాహరణలు

- 1989లో కర్ణాటకలో ఎన్ఆర్ బొమ్మై నేతృత్వంలోని జనతాదళ్ ప్రభుత్వాన్ని డిస్మిస్ చేయడం. బొమ్మై తన మెజారిటీని నిరూపించుకోవడానికి గవర్నర్ అవకాశం ఇవ్వలేదు.
- ఆంధ్రప్రదేశ్, గోవా గవర్నర్లు, ఎస్టీఆర్, విల్‌ఫ్రెడ్ డిసాజా ప్రభుత్వాలను ఏకపక్షంగా డిస్మిస్ చేయడం.
- ఉత్తరప్రదేశ్ గవర్నర్ రమేష్ భండారి ఏకపక్ష వైఖరి కారణంగా సుప్రీంకోర్టు కలుగజేసు కోవాల్సి రావడం.
- 2018లో కర్ణాటక గవర్నర్ సాధారణ మెజారిటీ సాధించని పార్టీని ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు ఆహ్వానించడం. ఎన్నికల తర్వాత రెండు పార్టీలు కలిసి అలయన్స్‌గా ఏర్పాటైనప్పటికీ వాటిని విస్మరించడం. తర్వాత ఈ నమస్య కోర్టు కలుగజేసుకోవడంతో పరిష్కారమైంది.

బలహీనపడినప్పుడు రాజ్యం విచ్ఛిన్నం కావడం, మనం ప్రాచీన యుగం నుంచి ఆధునిక యుగం వరకు చరిత్ర పాఠాల్లో చదువుకున్నదే. కేంద్రంలో ఏ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నదనేది ప్రధానం కాదు, కేంద్రం దృఢంగా ఉన్నదా లేదా అన్నది ముఖ్యం. కేంద్రంలో, రాష్ట్రాల్లో వేర్వేరు పార్టీలున్నప్పుడే సమస్యలు ఉత్పన్నమవుతాయి. పశ్చిమ బెంగాల్ గవర్నర్ ధన్‌కర్ లేకపోతే అక్కడి అరాచకాలు బయటకు తెలిసేవా? తమిళనాడులో మొదట్నుంచీ ఏ ప్రభుత్వం గవర్నర్‌తో సజావుగా వ్యవహరించిన దాఖలా లేదు. ఎప్పటికీ తమది ప్రత్యేకం అనుకునే రాష్ట్ర వ్యవహార శైలిని నియంత్రించాలంటే కేంద్రానికి గవర్నర్ తప్పదు. తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్‌ది ప్రత్యేక శైలి. ఆయనకు నచ్చితే దేవుడినైనా ఆకాశానికెత్తేస్తారు. లేదంటే ఆ దేవుడికే ఆయన అపాయింట్‌మెంట్ దొరకదు. 'ప్రతి చర్యకు సమాన ప్రతిచర్య' తప్పక ఉండితీరుతుంది. ఇది ప్రతి రాజకీయవేత్త గుర్తించాల్సిన అంశం. తాను చెప్పిందే నడవాలన్న ఉద్దేశం ప్రతి రాజకీయ నాయకుడిలో ఉండటం సహజమే అయినా, ప్రత్యర్థి నుంచి కూడా అందుకు సమాన ప్రతిస్పందన ఉంటుందన్న సత్యం గుర్తుంచుకుంటే రాజకీయ పార్టీల మధ్య సయోధ్య కొంతవరకైనా సాధ్యమవుతుంది. పార్టీలకు అతీతంగా గవర్నర్ వ్యవస్థను గౌరవించే సంస్కారం వస్తుంది. అలాంటి గవర్నర్లు కూడా వస్తారు. విభేదాలు వేరు, విద్వేషం వేరు. దీనిని రాజకీయ పార్టీలు గుర్తించాలి.

అమరజీవి పొట్టి శ్రీరాములు బలిదానంతో 1952లో ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడింది. ఆ తరువాత వెంటవెంటనే భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు వచ్చాయి. తెలంగాణతో కలిసిన విశాలాంధ్ర 1956 లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌గా ఆవిర్భవించింది. అకారాధ్యమక్రమణికలో ఇది మొదటిది. తర్వాత మహారాష్ట్ర నుండి గుజరాత్‌ను, సమీప గతంలో మధ్యప్రదేశ్ నుండి చత్తీస్‌గఢ్‌ను, ఉత్తరప్రదేశ్ నుండి ఉత్తరాఖండ్‌ను.. ఇలా కొన్ని ప్రాంతాలను విడదీశారు. నిజానికి అవన్నీ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు కావు. యూపీ, ఉత్తరాఖండ్, రాజస్థాన్, మధ్యప్రదేశ్ చత్తీస్‌గఢ్, హరియాణా - ఇలా చాలా రాష్ట్రాలలో మూట్లాడేది హిందీ భాషే. భాషా ప్రయుక్తాల ఉద్దేశం పరిపాలనా సౌకర్యం, సత్వర ఆభివృద్ధి అని నాటి నేతలు వ్యాఖ్యానించారు.

ఆడించింది. ఈ దశలో వికేంద్రీకరణ, ఫెడరేషన్, స్వయంప్రతిపత్తి వంటి నినాదాలు తెరపైకి తెచ్చారు. ఈ నినాదాలు, వాటితో జరిపే ఉద్యమాలు కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న పార్టీ బట్టి మారుతూ ఉంటాయి. కమ్యూనిస్టులకు కేంద్రం బలంగా ఉండటం సుతరామూ ఇష్టంలేదు. అందుకు తగ్గట్లే రాష్ట్రాలలోను కేంద్రంలోను ఒకే పార్టీ ప్రభుత్వాలు లేకపోవటం సంకట పరిస్థితి కారణమైంది. ప్రస్తుత భారత ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ఇటు రాష్ట్రంలోను అటు కేంద్రంలోను ఒకే పార్టీ అధికారంలో ఉంటే అది డబుల్ ఇంజన్ సర్కార్ అన్నారు. ఇది గిట్టనివారు దానిని బ్రెబుల్ ఇంజన్ సర్కార్ అంటున్నారు. ఇప్పుడు ఈ బ్రెబుల్ ఇంజన్ సర్కార్ అంటున్నారు. ఇప్పుడు ఈ బ్రెబుల్ ఎవరు సృష్టించారో గమనించాలి. బెంగాల్‌లో మమతాబెనర్జీ నేతృత్వంలోని

ఉప్పుపాతర పెట్టండి అని బహిరంగంగా పినరాయ్ పిలుపునిచ్చాడు. తమిళనాడు హిందీ హిందూ వ్యతిరేకోద్యమాలు 20వ శతాబ్దం నుండి సాగుతూనే ఉన్నాయి. తాము ద్రావిడులమనీ, ఉత్తరాదివారు ఆర్యులనీ సంస్కృతం ఆర్య భాష అనీ, తమ నాయకుడు రావణాసురుడు అనీ బహిరంగంగానే చెప్పుకుంటున్నారు. తమది నిరీశ్వరవాదం అని డి.ఎం.కె పార్టీలు చెప్పుకున్నాయి. ఐయితే శరవేగంగా ఇక్కడ మతం మార్చిదులు జరుగుతుంటే వాటిని ఈ నాస్తికవాదులు ఆపలేదు. సరికదా ఎంజీఆర్, కరుణానిధి స్టాలిన్ వంటివారు చర్చిల నిర్మాణానికి నిధులు కేటాయించారు. ముస్లింలీగ్ ఎన్నికల పొత్తు పెట్టుకున్నారు. ముస్లింలీగ్ సెక్యులర్ పార్టీ - బీజేపీ మతోన్మాద పార్టీ - ఇది వీరి నిర్వచనం.

ఫెడరల్ వ్యవస్థకు భంగం అన్న అమూల్యమైన మాటలు ఈ మధ్య కొన్ని రాష్ట్రాలలో, కొందరు ముఖ్యమంత్రుల నోటి నుంచి అలవోకగా వస్తున్నవి. అవి ఎలాంటి సందర్భంలో ఉడిపడుతున్నాయో అందరికీ తెలుసు. సొంత పార్టీ లుకలుకలు బయటపడినప్పుడు, ముఖ్యమంత్రులు, మంత్రులు, వీరి కనుసన్నలలో నడిచే అధికారుల నిర్వాహాలు బయటపడి కేంద్రం దృష్టి ఇటు పడుతుందేమోనని భయపడినప్పుడు ఫెడరల్ వ్యవస్థను కవచంలా పెట్టుకుంటున్నారు. నియామకాలకు సంబంధించి గవర్నర్ నుంచి వ్యతిరేకత వచ్చినా కూడా కొన్ని రాష్ట్రాలకి ఫెడరల్ వ్యవస్థ గుర్తుకు వస్తుంది. నిజానికి ఫెడరల్ వ్యవస్థ ఉనికిని చెప్పే ప్రజాస్వామిక వాతావరణం ఇప్పుడు ఎన్ని రాష్ట్రాలు ఉంది?

వీటి సమాఖ్య స్ఫూర్తి?

త.మి.సి.ఎస్

చిన్న కుటుంబం చింతలు లేని కుటుంబం అనే నినాదాన్ని సృష్టించినట్లే చిన్న రాష్ట్రాలు మంచివి అన్నారు. ఈ 29 రాష్ట్రాలు కలిస్తే భారత సమాఖ్య ఒక విధంగా అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలను పోలివచ్చింది.

రష్యాలో ఈ సమాఖ్య ప్రయోగం సఫలం కాలేదు. 1990 ప్రాంతంలో అది విచ్ఛిన్నమై చిన్న చిన్న దేశాలయింది. ఇండియా కూడా అలా అయితే బాగుంటుందని చైనా, పాకిస్తాన్, అమెరికా కలలు కంటున్నాయి. అందుకు తగ్గట్లే భిన్న భిన్న రాష్ట్రాలలో వేరే వేరే పార్టీలు అధికారంలోకి వచ్చాయి. ఈ వాతావరణం అనుకూలించి, ప్రాంతీయ పార్టీల ప్రాబల్యం పెరిగింది. 1947 నుండి నెహ్రూ-ఇందిరాగాంధీ కాలంలో బలంగా ఉన్న కాంగ్రెసు క్రమంగా విచ్ఛిన్నమైపోయింది. ఢిల్లీ బలహీన మైనప్పుడు దేశంలో సామంతులు స్వతంత్ర రాజ్యాలు స్థాపించుకోవటం చరిత్రలో చూశాం.

కొన్ని సందర్భాలలో కుక్కను తోకయే

తృణమూల్ కాంగ్రెసు అధికారంలోకి వచ్చింది. కేంద్ర హోంమంత్రినీ, భారత ప్రధానినీ కూడా అనుమతించని మమతా హుంకరించారు. ఇది ఏ రకమైన ఫెడరల్ వ్యవస్థ? అనలు ఇదేం ప్రజాస్వామ్యం? అంటే ఇక్కడ బెంగాల్‌దే బ్రెబుల్ ఇంజన్ సర్కార్ అయింది. తెలంగాణలో టీఆర్ఎస్ అనే మరో ప్రాంతీయ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చింది. 'ఢిల్లీ సింహాసనాన్ని కదిలించాం, ఆగమాగం చేస్తాం. నిప్పు పెడతాం' అంటూ ముఖ్యమంత్రి, ఇతర నాయకులూ బహిరంగ ప్రకటనలు చేశారు. కేరళ పరిస్థితి మరి దారుణం. ఇక్కడ హత్యలు నిత్యకృత్యం. ఉగ్రవాదులను ప్రత్యక్షంగా ప్రభుత్వమే పెంచి పోషిస్తున్నది. ముస్లింలీగ్, పీఎఫ్ఐ వంటి ఉగ్రవాద సంస్థలు విదేశీ నిధులు సమకూర్చుకొని దేశంలో అశాంతిని ప్రేరేపిస్తున్నాయి. ఇక్కడి ముఖ్యమంత్రి పినరాయ్ విజయన్ మీద హత్యాభియోగాలున్నాయి. విదేశీ బంగారం రహస్యంగా దౌత్య కార్యాలయ సంచీల నుండి తెచ్చిన భారీ కుంభకోణం ఇటీవలిదే. ప్రత్యర్థులను సరికి

1947లో భారతదేశాన్ని మూడు ముక్కలు చేసిన ముస్లింలీగ్ మత ప్రాతిపదిక మీదనే నేటికీ దేశంలో తన రాజకీయాలు నడిపిస్తున్నది. ఉగ్రవాద విద్యార్థి సంస్థ 'సిమి' తమ స్వంత ఫ్రంట్ ఆర్గనైజేషన్ అని నాటి యూపీ ముఖ్యమంత్రి ములాయంసింగ్ యాదవ్ బహిరంగంగా ప్రకటించాడు.

అరుణాచల్ ప్రదేశ్, మేఘాలయ, మణిపూర్, నాగాలాండ్ లు క్రైస్తవ మెజారిటీ రాష్ట్రాలు. ఇక్కడ ఆగష్టు 15 నాడు జాతీయ జండా ఎగురవేయటానికి కూడా ఇబ్బంది. హైదరాబాద్ పాతబస్తీలో ఆగష్టు 15 నాడు చాలాసార్లు పాకిస్తాన్ జండా ఎగురవేశారు. దీనిని ఎవరైనా ప్రశ్నిస్తే 'సమాఖ్య స్ఫూర్తికి భంగకరం' అంటూ కుహనా సెక్యులరిస్టులు నానా అల్లరి చేస్తున్నారు. ఫెడరల్ వ్యవస్థ కోసం బెంగళీలైపోతున్న ముఖ్యమంత్రులు దాదాపు అంతా గవర్నర్ తో గిల్లికజ్జలు పెట్టుకుంటున్నవారే. ఈ నేపథ్యంతో చూస్తే 'గవర్నర్ మీద మేము రాళ్లు వేయలేదు' అని తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి స్టాలిన్ ప్రకటన ఎంతో

చెబుతుంది. 2022 ఏప్రిల్ లో శ్రీరామనవమి, హనుమాన్ జయంతి సందర్భంగా జరిగిన శోభా యాత్రలపై దాడులు జరిగాయి. ఆస్తి, ప్రాణనష్టం సంభవించింది. ఇలా ఎందుకు జరిగింది? అంటే 17.4. 2022 రాత్రి 9 గంటలకు ఓ చానల్ లో 'మాతములన్నియు మాసిపోవును' అంటూ గురజాడ కవిత్వం ఉదాహరిస్తూ ఉపన్యాసాలు చేశారు. ఊరేగింపుల మీద ఎందుకు దాడి జరిగింది? అని ప్రశ్నిస్తే అసలు ఊరేగింపులు ఎందుకు జరుపుకోవాలి? అని చొప్పు దండి ప్రశ్నలు వేస్తున్నారు.

మహారాష్ట్రలో బాల్ రాక్రే శివసేన అనే సంస్థను స్థాపించాడు. ఇప్పుడు ఆయన కొడుకు ఉద్ధవ్ రాక్రే దానిని సోనియా సేనగా మార్చాడు. చిత్రపతి శివాజీ ఆదర్శాలు ఏమైనాయి? తన తండ్రి ఆశయాలు

రాజకీయంగా పెద్ద తప్పు అనుకోవలసి వస్తున్నది.

కావేరి జలాల కోసం కర్ణాటక, తమిళనాడు భయంకరంగా కొట్లాడుకుంటున్నా ఏపీ- తెలంగాణాల మధ్య కృష్ణా గోదావరి జలాల పంపకం తెగ లేదు. సమస్యలు రావణాకాష్టంలా రగులుతూ ఉంటే ప్రాంతీయ దురభిమానాలు రెచ్చగొట్టి పబ్లిం గడుపు కోవచ్చు. ఎవరో లోగడ అన్నారు - 'కమ్యూనిష్టు పాలనలో బెంగాల్, త్రిపుర రాష్ట్రాలల్లో పేదరికం ఎందుకు పోలేదు?' అని. 'పేదరికం పోతే ఇక మా పునాది కదిలిపోయినట్లే' అన్నారు కమ్యూనిస్టులు.

పి.చిదంబరం, కార్తి చిదంబరం, మల్లికార్జున ఖడ్గే, సోనియాగాంధీ, మమతాబెనర్జీ, కమలనాథ్ ఇలా ఎందరో ప్రముఖ నాయకులు రకరకాల కేసులలో ఇరుక్కున్నారు. బోఫోర్స్, నేషనల్ హెరాల్డ్,

ప్రా. ముదిగొండ శివప్రసాద్

విశ్రాంత ఆచార్యుడు

తమిళనై 'నేను రబ్బరు స్టాంపును కాను' అని ఒక సంచలన ప్రకటన చేశారు. లోగడ 80, 90 దశకాల్లో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం గవర్నర్లను అడ్డం పెట్టుకొని ఎన్.టి.ఆర్ పైన, కల్యాణ్ సింగ్ (యుపి) పైన పగ సాధించటం చరిత్ర పుటలలో మనం చూశాం. అయితే మమతాబెనర్జీ వంటి అమాననీయ ముఖ్య మంత్రిల దుర్మార్గాలకు నేడు ఫెడరలిజం పేరుతో ఆమోదముద్ర వేస్తే దేశ సమగ్రత మాటేమిటి? కశ్మీర్ గవర్నర్ మీద కేంద్ర ఏజెంట్ ముద్ర వేస్తే ఆ రాష్ట్రం భవిష్యత్తు ఏమిటి? మైనారిటీల పరిస్థితి ఏమిటి? ఫెడరల్ వ్యవస్థను కొన్ని రాష్ట్రాలు అవహేళన చేస్తున్నాయి. 2021 జనవరి 26వ తేదీ పంజాబ్ కాంగ్రెసు ముఖ్యమంత్రి, ఖలిస్తాన్ ఉగ్రవాదులకు రైతుల వేషం వేసి న్యూఢిల్లీలో సృష్టించిన విధ్వంసం అందరికీ గుర్తుండే ఉంటుంది.

దీనిని సమాఖ్య స్ఫూర్తి అంటారా? రాష్ట్రాల అధికారాలను కేంద్రం హరిస్తున్నది. అందుకని బీజేపీ, కాంగ్రెసులు లేని ఫెడరల్ ప్రంటు రూపొందించాలి అంటూ కొన్ని ప్రతిపక్షాలు చేసిన ప్రయత్నం ఫలించే సూచనలు కనిపించడం లేదు. ఎందుకంటే మహారాష్ట్ర, తమిళనాడులలో పరోక్షంగా, రాజస్థాన్ లో ప్రత్యక్షంగా కాంగ్రెసుపార్టీ అధికారంలో ఉంది. తెలంగాణలో కాంగ్రెసు టిఆర్ఎస్ కు ప్రధాన శత్రువు. అందువల్ల కాంగ్రెసు లేని ఫెడరల్ ప్రంటుకు మమతా బెనర్జీ, శరత్ పవార్, ఉద్ధవ్ రాక్రేలు సుముఖత చూపించటం లేదు.

సారాంశం ఏమంటే ఫెడరలిజం ప్రమాదంలో ఉంది అనే నినాదంతో ఏ రాష్ట్రానికి ఆ రాష్ట్రం తమ తమ ప్రయోజనాలు వెతుక్కుంటున్నది. ఫెడరల్ ఫ్రంటకు కెసిఆర్, మమతాబెనర్జీ, సోనియా, శరత్ పవార్ ఎవరికివారు నాయకత్వం వహించాలని ఆశిస్తున్నారు. అంటే 2024 తర్వాత ప్రధాని పదవిని వీరు ఆశిస్తున్నారనేది బహిరంగ సత్యం. ఇందులోని సాధ్యాసాధ్యాలు వేరే విషయం. చాణక్యుడు క్రీస్తు పూర్వం 400 నాటివాడు. మార్కియవల్లీ క్రీస్తుశకం 1500 నాటివాడు. వీరు ఇరువురూ గణరాజ్యాల వలన వచ్చే ప్రమాదాన్ని, ఏకదేశ రాజ్యావశ్యకతను ఆనాడే గుర్తించారు. వర్తమాన భారతదేశంలో ఫెడరేషన్ స్ఫూర్తి పేరుతో పబ్లిం గడుపుకోవాలని చూస్తున్న విచ్ఛిన్నకర శక్తులకు ఆనాడే ఆ ఇద్దరు సమాధానం చెప్పారు.

ఎందుకు గంగలో కలిపారు? వారంతా కలిసి ఫ్రంటను ఏర్పాటు చేస్తారట. కేంద్రాన్ని బలహీనం చేస్తారట. అంటే రష్యా చరిత్రను ఇండియాలో పునరావృతం చేస్తారా? పంజాబ్ లో భారత ప్రధాని మోదీ అభివృద్ధి కార్యక్రమాల శంకుస్థాపనకు వెళ్తే ఖలిస్తాన్ ఉగ్రవాదులు కాన్వాయ్ ని ఒక పై ఓవర్ పైన స్తంభింప జేశారు. ఈ ప్రదేశం సరిగ్గా పాకిస్తాన్ సరిహద్దుకు అరగంట దూరంలో ఉంది. ఫెడరేషన్ పేరుతో భారతదేశాన్ని నిర్వీర్యం చేయాలనే ప్రయత్నాలు ఊపందుకున్నాయి.

రాష్ట్రాలపై కేంద్రం దాడి, రాష్ట్రాలకు నిధులు ఇవ్వటం లేదు వంటి నినాదాలు తెలంగాణలో తరుచు వింటున్నాం. అంతర్జాతీయ ఉగ్రవాది అరవింద్ కేజ్రీవాల్ చేతిలోకి న్యూఢిల్లీ, పంజాబు పరిపాలనలు వెళ్లాయి. ఈ పరిణామం స్వతంత్ర భారత సమగ్రతకు ప్రమాద ఘంటిక. ఇదంతా చూచిన తర్వాత భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు, ఫెడరల్ వ్యవస్థ మిథ్య అనిపించడం లేదా? అలాంటి విభజన

సబ్ మెరిన్, డిఫెన్స్ కొనుగోళ్లు, లండన్ హౌస్, స్విస్ ఖాతాలు, శార్ద్ విల్స్ ఫండ్ స్కాం, హైదరాబాదు ఫిలింసగర్ డ్రగ్ కేసులు, తంజావూరు యం.లావణ్య ఆత్మహత్య, తెనాలి ఐతానగర్ సందే స్కూలు కేసు, మహారాష్ట్ర హోంమంత్రి నవాబ్ మాలిక్ ఆర్థిక నేరాలు, పంజాబ్ డ్రగ్ కేసులు... ఇలా వేల సంఖ్యలో నేరాలు, ఘోరాలు ఉన్నాయి. వీటి నుండి తప్పించు కోవడానికి వీరంతా 'ఫెడరలిజానికి ప్రమాదం' నినాదంతో కేంద్రంపై యుద్ధం ప్రకటించారు. తమ పార్టీ అధికారంలో లేకపోతే కేంద్రం మీద విమర్శ పేరుతో దేశ వ్యతిరేకతను రెచ్చగొట్టడానికి కూడా వీళ్లు వెనుకాడడం లేదు.

కేంద్రం పాత్ర, రాష్ట్రాల బాధ్యత, శాంతిభద్రతలు రక్షించే అధికారం రాష్ట్రాలదేనని భారత రాజ్యాంగం స్పష్టం చేసిన సంగతి గమనించాలి. రాష్ట్రంలో దుర్మార్గ ప్రభుత్వం ఉంటే తన అసమర్థతను కప్పిపుచ్చుకోవడానికి నేరాన్ని ఇతరుల మీదకి నెట్టడం సహజమే. 19.4.2022 నాడు తెలంగాణ మహిళా గవర్నర్

మీ ఇంటి నుంచి మా ఇల్లు ఎంత దూరమో, మా ఇంటి నుంచి మీ ఇల్లు కూడా అంతే దూరం. మీ మతాన్ని ఆచరించే స్వేచ్ఛ మీకెంత ఉందో, అవతలి వారికి అంతే స్వేచ్ఛ ఉంటుంది. ఎదుటివారిపై మీ విశ్వాసాలు రుద్దుతామంటేనే సమస్యలు వస్తాయి. ప్రార్థనాలయాల్లో లౌడ్ స్పీకర్ల వినియోగాన్ని ఇదే కోణం నుంచి చూడాలి. హిజాబ్ లాగే 'అజాన్'ను కూడా సమస్యను చేసి దేశంలో సామరస్యాన్ని దెబ్బతీయాలని కొన్ని వర్గాలు ప్రయత్నిస్తున్నాయి. ఇస్లాంలో అజాన్ కోసం లౌడ్ స్పీకర్ల వినియోగం తప్పనిసరి కాదని అలహాబాద్ న్యాయస్థానం గత ఏడాది స్పష్టమైన తీర్పు ఇచ్చిన విషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి.

అజాన్ అంటే నమాజ్ కు పిలుపు. ఇందుకోసం రోజుకు 5 సార్లు లౌడ్ స్పీకర్లను ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇస్లాంలో ఇలాంటి సంప్రదాయం ప్రస్తావన ఎక్కడా లేదు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఇస్లామిక్ దేశాల్లో కూడా లౌడ్ స్పీకర్ల మీద నియంత్రణ ఉంది. భారత్ లో మాత్రం ఇదొక సమస్యగా మారింది.

అజాన్, లౌడ్ స్పీకర్లే కేంద్ర బిందువుగా ఇటీవల మహారాష్ట్రలో తరెత్తిన పరిణామాలు చర్చనీయాంశాలుగా మారాయి. చివరికి ఇదే 'అజాన్ వర్సెస్ హనుమాన్ చాలీసా'గా మార్చింది మీడియా. ఉత్తరప్రదేశ్, కర్ణాటకతో పాటు కొన్ని ఇతర రాష్ట్రాలను కూడా ఈ సమస్య ప్రభావితం చేస్తోంది. దీన్ని బీజేపీ, పీహెచ్ పీలతో ముడిపెట్టి రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసమే ఇదంతా చేస్తున్నారని కొందరు విమర్శిస్తున్నారు. రాజ్ రాత్రే, రవి రాణా, నవనీత్ దంపతుల హెచ్చరికలు, అరెస్టులు దేశ ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించాయి. కానీ ఈ సమస్యకు ఎక్కడ బీజం పడిందనే అంశంపై ఎవరూ దృష్టి పెట్టడం లేదు.

రాజ్ రాత్రే డిమాండ్

ముంబైలోని శివాజీ పార్క్ లో నిర్వహించిన గుడిపద్మ్య ర్యాలీలో మహారాష్ట్ర నవ నిర్మాణ్ సేన అధినేత రాజ్ రాత్రే మసీదుల్లో లౌడ్ స్పీకర్లను తొలగించాలని డిమాండ్ చేయడంతో అందరి దృష్టి అటు మళ్లింది. మే 3వ తేదీలోగా తన డిమాండ్ నెరవేరాలని హెచ్చరించారు కూడా. 'మాకు మహారాష్ట్రలో అల్లర్లు రేపడం ఇష్టం లేదు. ప్రార్థనలకు వ్యతిరేకం కాదు. కానీ మీరు లౌడ్ స్పీకర్లతో ప్రార్థన చేస్తే, మేము కూడా లౌడ్ స్పీకర్లను ఉపయోగిస్తాం.

'హిందూ ఒవైసీ'గా అభివర్ణించారు ఆ పార్టీ అధికార ప్రతినిధి సంజయ్ రాత్. ఉత్తరప్రదేశ్ లో అసదుద్దీన్ ఒవైసీ వ్యవహరించినట్లు రాజ్ రాత్రే మహారాష్ట్రలో పని చేస్తున్నారని ఆరోపించారు. కొత్త ఒవైసీ శాంతిభద్రతలకు విఘాతం కలిగించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారని, రాముడు, హనుమంతుల పేరుతో అల్లర్లు రెచ్చగొట్టే లక్ష్యంతో ఉన్నారని విమర్శించారు. ఈ వివాదం ఇంకా కొనసాగుతున్నది.

హనుమాన్ చాలీసా కలకలం

మహారాష్ట్ర రాజకీయాల్లో పొలిటికల్ కప్పల్ గా ప్రసిద్ధి పొందిన రవి రాణా, నవనీత్ కౌర్ ముఖ్యమంత్రి ఉద్ధవ్ రాత్రేకు ప్రశ్నార్థకంగా మారారు. రవి రాణా బద్వేరా శాసన సభ్యుడు. ఆయన భార్య, సినీ నటి నవనీత్ అమరావతి నుంచి లోక్ సభకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు.

లౌడ్ స్పీ

చట్టం కంటే మతం పెద్దది కాదని ముస్లింలు అర్థం చేసుకోవాలి' అని తన ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు రాజ్. మతాలు పుట్టినప్పుడు మైకులున్నాయా? ఇతర దేశాల్లో మీరు మైకులను చూశారా? అని ప్రశ్నించారు. ఆ తర్వాత, మీరు లౌడ్ స్పీకర్లలో అజాన్ చేస్తే, మేం మసీదుల ముందు హనుమాన్ చాలీసా వినిపిస్తామని హెచ్చరించారు. ఇంతకీ రాజ్ ఈ ప్రకటన ఎందుకు చేశారు? మహా వికాస్ అఘాడీ సర్కార్ లక్ష్యంగా ఆయన ఈ వ్యాఖ్యలు చేశారన్నది సుస్పష్టం. ముఖ్యమంత్రి ఉద్ధవ్ రాత్రే కాంగ్రెస్, ఎన్ డీపీలతో కలసి ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన తర్వాత శివసేనలో మార్పు వచ్చింది. ఈ నేపథ్యంలో శివసేన ప్రాబల్యాన్ని తగ్గించి ఆ స్థానాన్ని భర్తీ చేయడమే రాజ్ రాత్రే ఎత్తుగడ అని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు. త్వరలో జరిగే ముంబై సహా నగరపాలక, పురపాలక సంఘాల ఎన్నికల కోసమే రాజ్ ఈ వ్యాఖ్యలు చేశారని అంటున్నారు.

ఆత్మరక్షణలో ఉద్ధవ్ సర్కార్

రాజ్ హెచ్చరికల తర్వాత మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం కీలక నిర్ణయం తీసుకుంది. ఇక నుంచి మత కార్యకలాపాలలో స్పీకర్లను ఉపయోగించి అనుమతులు తప్పనిసరి చేయనున్నట్లు హోం శాఖ వెల్లడించింది. ఈ అంశం మీద గతంలో కోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాలను అమలు చేయాలని నిర్ణయించి నట్టు తెలిపింది. రాజ్ రాత్రే హెచ్చరికలతో శివసేన, అఘాడీ సర్కార్ ఆత్మరక్షణలో పడ్డాయి. రాజ్ ను

వీరిద్దరూ స్వతంత్రులు. రాష్ట్రంలో శాంతి నెలకొనడానికి ముఖ్యమంత్రి చాలీసాను పఠించాలని రాణా దంపతులు డిమాండ్ చేశారు. ఉద్ధవ్ తిరస్కరించారు. ఈ క్రమంలో తామే ముఖ్యమంత్రి ఇంటి ముందు ఏప్రిల్ 23వ తేదీన హనుమాన్ చాలీసా చదువుతామని రవి, నవనీత్ ప్రకటించారు. దీనినే శివసైనికులు రచ్చ చేశారు.

రాణా దంపతుల ప్రకటనతో ఆగ్రహించిన శివసేన కార్యకర్తలు ఉద్ధవ్ రాత్రే ఇంటి ముందు పారాయణాన్ని తలపెట్టిన తేదీ ముందు రోజు రాత్రే ముంబై లోని రాణా నివాసం ఎదుట ఆందోళనకు దిగారు. తాము ఇంటి నుంచి బయటకు వచ్చే అవకాశం లేకపోవడం, మరుసటి రోజు ముంబైలో ప్రధాని వర్కటను దృష్టిలో పెట్టుకొని తమ కార్యక్రమాన్ని విరమించుకుంటున్నట్లు ప్రకటించారు రాణా దంపతులు. అయినా మత విద్వేషాలను రెచ్చగొట్టడం ద్వారా శాంతి భద్రతలకు విఘాతం కల్పించేందుకు ప్రయత్నించారనే అభియోగంపై ఆ ఇద్దరిని ముంబై పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. తమపై దాఖలైన ఎఫ్ ఐ ఆర్ ను కొట్టివేయాలన్న నవనీత్ దంపతులు బాంబే హైకోర్టును ఆశ్రయించినా ధర్మాసనం వారి పిటిషన్ ను కొట్టివేసింది. కాగా పోలీసు స్టేషన్ లో తనను వేధించారని లోక్ సభ స్పీకర్ కు ఓం బిర్లాకు నవనీత్ కౌర్ లేఖ రాశారు. దీనిపై జవాబు చెప్పాలని మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పార్లమెంట్ సెక్రటేరియట్ నోటీసులు జారీ చేసింది.

మరోవైపు హనుమాన్ చాలీసా వివాదంపై ముఖ్యమంత్రి ఉద్ధవ్ తీవ్రస్థాయిలో స్పందించారు. తన ఇంటి వద్ద చాలీసా పఠిస్తే ఎలాంటి ఇబ్బందీ లేదని, దాదాగిరి చేస్తే మాత్రం సహించబోమన్నారు. హిందుత్వ గురించి తమకు ఎవరి పాఠాలు అవసరం లేదని, శివసేనను సవాల్ చేస్తే తమ ఉగ్రరూప మేంట్ చూపిస్తానని హెచ్చరించారు..

ఉత్తరప్రదేశ్ లో ఆదేశాలు

ప్రార్థనా స్థలాలలో లౌడ్ స్పీకర్ ఉండరాదని ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి యోగి ఆదిత్యనాథ్ ఇటీవల (ఏప్రిల్ 19) ఆదేశాలు జారీ చేశారు. మే 3వ తేదీ నుంచి కొత్త నిబంధనలు అమల్లోకి వస్తాయి. ఇతర మతపరమైన ధార్మిక సంస్థలు ఉన్న మార్గాల్లో, ఆలయాలు, ఇతర ప్రార్థన స్థలాల్లో స్పీకర్లు ఉపయోగించడంపై నిషేధం విధించారు. ఇప్పటికే ఉపయోగిస్తున్న ప్రార్థన స్థలాల్లో శబ్దం నిర్ణీత ప్రదేశాన్ని, పరిమితిని మించకూడదని ఆంక్షలు

ద్వీవేదీ. అజాన్ లో అల్లాహ్ ను మాత్రమే ఆరాధించాలని చెప్పారని, ఇది ఎక్కడో హిందువుల మత స్వేచ్ఛకు భంగం కలిగించడమే అవుతుందన్నారు.

లౌడ్ స్పీకర్ ఇస్లాంలో భాగం కాదని కోర్టు స్పష్టం చేసినా, ఈ ఆదేశాలను అమలు కావడం లేదన్నారు ద్వీవేదీ. మసీదుల నుంచి రోజుకు ఐదు సార్లు స్పీకర్ ద్వారా అజాన్ వినిపిస్తే తాను హనుమాన్ చాలీసా వినిస్తామన్నారు. జిల్లాలోని ప్రతి దేవాలయంలోను హిందూ సమాజం దీనిని ప్రారంభిస్తుందని స్పష్టం చేశారు. లౌడ్ స్పీకర్ల వినియోగంపై యోగి ప్రభుత్వం ఆంక్షలు విధించిన క్రమంలో విమల్ ద్వీవేదీ ఈ కార్యక్రమం చేపట్టడం విమర్శలకు దారి తీసింది.

చేయడమే. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అభివృద్ధి చెందిన ఈ రోజుల్లో మసీదులో లౌడ్ స్పీకర్లలో అజాన్ వినిపించడం ఏ మేరకు అవసరం అనే ప్రశ్న తలెత్తుతోంది. లౌడ్ స్పీకర్లో అజాన్ వినిపించడం ఇతరులను ఇబ్బంది పెట్టడమేనని అంటున్నారు. ప్రతి ఒక్కరి దగ్గరా మొబైల్ ఫోన్ ఉన్నప్పుడు మసీదుకొచ్చి ప్రార్థనలు చేసేవారందరికీ మొబైల్ లో రిమైండర్ పంపించవచ్చు. అలాగే మసీదు ప్రాంగణంలో మాత్రమే వినబడేలా లౌడ్ స్పీకర్ సెట్ చేసుకోవచ్చు..

తన నివాసానికి సమీపంలో ఉన్న ఒక మసీదులో 'అజాన్' కోసం ఉపయోగించే లౌడ్ స్పీకర్లను నిషేధించాలని కోరుతూ అలహాబాద్ విశ్వవిద్యాలయ

రాజ్ రాజ్

కర్ణ రచ్చ

విధించింది.

ఉత్తరప్రదేశ్ లో కొత్త ధార్మిక స్థలాల్లో లౌడ్ స్పీకర్ల వినియోగానికి అనుమతి తప్పనిసరి చేశారు. శోభాయాత్రలు, ఊరేగింపులు తీయడానికి అనుమతులపై షరతులు విధించింది. ఈ నిబంధనలన్నీ అన్ని మతాలకు వర్తిస్తాయన్న యూపీ ప్రభుత్వం స్పష్టం చేసింది. ఆధ్యాత్మిక సభలు, సమావేశాలు, ఊరేగింపులు, ర్యాలీలకు సంబంధించి పోలీసులు అనుమతిస్తేనే నిర్ణీత పరిమితి మేరకు చేపట్టే వీలు కల్పించింది యోగి సర్కార్. లౌడ్ స్పీకర్ల వాడకంపై ఇప్పటికే సెంట్రల్ పోల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డ్ (సీపీసీబీ) నిర్దేశకాలున్నప్పటికీ అమలు అంతంత మాత్రమే. ఈ నేపథ్యంలో తాజా నిబంధనలకు ప్రాధాన్యత ఏర్పడింది.

రోజుకు 5 సార్లు చాలీసా

మరోవైపు ఉత్తరప్రదేశ్ లోని ఉన్నవ్ లో హిందూ జాగరణ్ మంచ్ ప్రాంతీయ మంత్రి విమల్ ద్వీవేదీ లౌడ్ స్పీకర్లో అజాన్ కు ప్రతిగా హనుమాన్ చాలీసా పారాయణం ప్రారంభించడం కలకలం సృష్టించింది. నగరంలోని మొహల్లా హౌసింగ్ డెవలప్ మెంట్ వద్ద ఉన్న శివాలయం నుంచి ఇటీవల రోజుకు 5 సార్లు హనుమార్ చాలీసాను లౌడ్ స్పీకర్ ద్వారా వినిపించారు. అజాన్ వర్సెస్ హనుమాన్ చాలీసా పోస్టర్లతో జై శ్రీరామ్ నినాదాలు కూడా చేశారు. ముస్లిం మతరేఖలలో సమాజం మసీదుల నుండి అజాన్ ఎందుకు విినాలి? అని ప్రశ్నించారు విమల్

కర్ణాటకలో గత ఏడాదే నిషేధం

కర్ణాటక రాష్ట్ర వక్స్ బోర్డు గత ఏడాది (2021) మార్చిలోనే కీలక నిర్ణయం తీసుకుంది. రాత్రి 10 గంటల నుండి ఉదయం 6 వరకు లౌడ్ స్పీకర్స్ ను ఉపయోగించరాదని పిలుపును ఇచ్చింది. శబ్ద కాలుష్యం నివారించడానికి ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు బోర్డు తెలిపింది. సైలెన్స్ జోన్ లో ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ నిబంధనలను ఉల్లంఘించరాదని వక్స్ బోర్డు ఓ సర్క్యులర్ ను జారీ చేసింది. అజాన్, ముఖ్యమైన ప్రకటనలకు మాత్రమే లౌడ్ స్పీకర్లను వాడాలని కోరారు.

తాజాగా శబ్ద కాలుష్య నియంత్రణ నియమాలు పాటించని ప్రార్థనామందిరాలకు కర్ణాటక పోలీసు శాఖ నోటీసులు జారీ చేసింది. బెంగళూరు లోని 125 మసీదులకు, 83 దేవస్థానాలకు, 22 చర్చిలకు ఈ నోటీసులు వెళ్లాయి. కాగా మసీదు లౌడ్ స్పీకర్ల శబ్ద కాలుష్యాన్ని నియంత్రించేలా ప్రత్యేక పరికరాలను అమరుస్తున్నామని బెంగళూరు జామియా మసీదు ప్రధాన ఇమామ్ మక్సూద్ ఇమ్రాన్ తెలిపారు.

అభ్యంతరాలు ఎన్నో..

అజాన్ ఉద్దేశం సమాజ్ సమయం గుర్తు

వైస్ ఛాన్సలర్ సంగీత శ్రీవాస్తవ జిల్లా కలెక్టర్ కు గతంలో ఓ లేఖ రాశారు. అజాన్ వల్ల తన నిద్రకు భంగం కలుగుతోందని చెప్పారు. అజాన్ అయి పోయిన తర్వాత కూడా మళ్లీ నిద్ర పట్టడం లేదని చెప్పారు. దీనివల్ల తనకు తలనొప్పి రావడమే కాకుండా.. తన పనితీరుపై కూడా ప్రభావం పడుతోందని అన్నారు.

2017లో బాలీవుడ్ గాయకుడు సోనూ నిగమ్ మార్నింగ్ అజాన్ విషయంలో చేసిన ట్వీట్ కలకలం రేపింది. 'దేవుడు అందరినీ ఆశీర్వదిస్తాడు. నేను ముస్లింని కాదు, ఉదయం అజాన్ తో నిద్ర లేవాలి. భారతదేశంలో ఈ బలవంతపు మతతత్వం ఎప్పుడు అంతమవుతుంది?' అని ప్రశ్నించాడు. సోనూ ట్వీట్ పై బెదిరింపులు వచ్చాయి. ఈ గాయకుడికి గుండు కొట్టిన వారికి రూ. 10 లక్షలు ఇస్తానని ఒక ముల్లా ఫత్వా జారీ చేశాడు. ఇలా ఎంతో మంది అజాన్ కారణంగా సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నారు. బెదిరింపులకు భయపడి ఏమీ చేయలేని పరిస్థితి. మసీదులలో లౌడ్ స్పీకర్ల వినియోగాన్ని నిషేధించాలని కోరుతూ ఇటీవల గుజరాత్, జార్ఖండ్ హైకోర్టులలో వివిధ ప్రజా ప్రయోజన వ్యాజ్యాలు దాఖలయ్యాయి.

లోడ్ స్పీకర్ తప్పనిసరి కాదు

మసీదుల్లో అజాన్ కు సంబంధించి 2020 మే మాసంలో అలహాబాద్ హైకోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. నమాజ్ పిలుపు కోసం లోడ్ స్పీకర్లు, ఇతర శబ్ద పరికరాలు ఉపయోగించడం ఇస్లాంలో తప్పనిసరి కాదని న్యాయస్థానం స్పష్టం చేసింది. ఇది మౌలిక విషయం కాదని, కేవలం గొంతెత్తి పిలవడం మాత్రమే ఉన్నదని, అది మాత్రమే అనుమతిస్తామని న్యాయస్థానం పేర్కొంది. మసీదుల్లోని మినార్ల పై నుంచి ముయేజిన్ (వ్యక్తులు) గొంతెత్తి అజాన్ చేయడం మాత్రమే ఉన్నదని, లోడ్ స్పీకర్ల ద్వారా కాదని స్పష్టం చేసింది.

ధ్వని కాలుష్య నిబంధనల ప్రకారం అనుమతి లేకుండా లోడ్ స్పీకర్లను ఉపయోగించడం చట్ట వ్యతిరేకమని కోర్టు గుర్తు చేసింది. అనుమతులు

రవి రాజా, నవనీత్ కౌర్

లేని వారు మైకుల్లో అజాన్ పఠించకూడదని ఆదేశించింది. ప్రార్థనా మందిరాలు, ఇతర బహిరంగ ప్రాంతాల్లో ధ్వని కాలుష్యం లేకుండా చూడాలంటూ న్యాయస్థానం అనేక సందర్భాల్లో ప్రభుత్వానికి ఆదేశించింది. అనుమతులు కోరుతూ ప్రభుత్వానికి దాఖలైన పిటిషన్లను శబ్ద కాలుష్య నివారణ నిబంధనల ప్రకారం పరిశీలించవచ్చని పేర్కొంది. లోడ్ స్పీకర్ల వాడకం 25 అధికరణం కింద పేర్కొన్న ప్రాథమిక హక్కు కాదని, రాజ్యాంగంలోని మూడవ భాగం కింద ప్రాథమిక హక్కు కూడా ప్రశ్నా వ్యవస్థ, ఆరోగ్యం, ఇతర అంశాలను ప్రభావితం చేయనంత వరకేనని కోర్టు చెప్పింది.

సుప్రీం కోర్టు, ఇతర కోర్టుల్లో..

మన దేశంలో సుప్రీంకోర్టు నహా పలు న్యాయస్థానాలు లోడ్ స్పీకర్ల వాడకం మీద ఇప్పటికే తీర్పులు చెప్పాయి. బహిరంగ ప్రదేశాల్లో రాత్రి 10 నుండి ఉదయం 6 గంటల మధ్య లోడ్ స్పీకర్లు, మ్యూజిక్ సిస్టమ్లను ఉపయోగించడాన్ని జులై 2005లో సుప్రీం కోర్టు నిషేధించింది. ప్రజల

ఆరోగ్యంపై శబ్ద కాలుష్యం తీవ్రమైన ప్రభావాన్ని చూపుతుందని హెచ్చరించింది. వండుగలు, మతపరమైన సందర్భాలలో అర్ధరాత్రి వరకు లోడ్ స్పీకర్ల వాడకంతో సహా ధ్వని కాలుష్య నిబంధనలను నడవించడానికి రాష్ట్రాలను అనుమతించే చట్టబద్ధమైన నియమం చెల్లుబాటును అప్పటి ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఆర్.సి. లాహోటి, జస్టిస్ అశోక్ భాన్లతో కూడిన ధర్మాసనం సమర్థించింది. అయితే నిషేధాన్ని సడలించే అధికారాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇతర అధికారులకు అప్పగించలేమని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది.

లోడ్ స్పీకర్ వాడకం ప్రాథమిక హక్కు కాదని 2016 ఆగస్టులో బాంబే హైకోర్టు తీర్పునిచ్చింది. లోడ్ స్పీకర్ లేదా పబ్లిక్ అడ్రస్ సిస్టమ్ను ఉపయోగించే హక్కు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్

25 ద్వారా అందించిన ప్రాథమిక హక్కు అని ఏ మతం లేదా శాఖ క్లెయిమ్ చేయలేదని హైకోర్టు పేర్కొంది. అన్ని మత స్థలాలు శబ్ద కాలుష్య నిబంధనలకు కట్టుబడి ఉన్నాయని మేము నమ్ముతున్నాం. లోడ్ స్పీకర్ లేదా పబ్లిక్ అడ్రస్ సిస్టమ్ను ఉపయోగించడం కోసం ఏ మతం లేదా శాఖ ప్రాథమిక హక్కును కోరలేదని స్పష్టం చేసింది.

ఉత్తరాఖండ్ హైకోర్టు 2018 జూన్లో లోడ్ స్పీకర్లకు ఐదు డెసిబల్ పరిమితిని విధించింది. పగటిపూట కూడా లోడ్ స్పీకర్ల వినియోగం, శబ్దం స్థాయి ఐదు డెసిబల్స్ కు మించకూడదని వినియోగదారు హామీ ఇవ్వడంపై ఉత్తరాఖండ్ హైకోర్టు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది. అర్ధరాత్రి 12 దాటినా లోడ్ స్పీకర్లు మోగుతూనే ఉంటాయి. దేవాలయాలు, మసీదులు, గురుద్వారాల ద్వారా కూడా అధికారుల నుండి రాతపూర్వక అనుమతి లేకుండా లోడ్ స్పీకర్ ఉపయోగించడానికి అనుమతి ఉండదని కోర్టు పేర్కొంది.

2020 జులైలో ఉత్తరాఖండ్ హైకోర్టు ఐదు డెసిబల్స్ కు పరిమితం చేస్తూ 2018లో జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను సవరించింది. రాష్ట్రంలోని మత సంస్థలలో లోడ్ స్పీకర్ల వాడకంపై నిషేధాన్ని ఎత్తివేయడానికి మార్గం సుగమం చేసింది.

నిబంధనలు ఏం చెబుతున్నాయి?

ధ్వని కాలుష్య నియంత్రణ నిబంధనలు-2000 ప్రకారం మైకులు, లోడ్ స్పీకర్లు, ఇతర పబ్లిక్ అడ్రస్ సిస్టమ్స్ అనుమతి లేకుండా వాడరాదు. ఇందుకు అధికారుల రాతపూర్వక అనుమతి అనివార్యం.

రాత్రి 10 గంటల నుంచి ఉదయం 6 గంటల మధ్య మైకులు, మ్యూజిక్ సాధనాలు, సౌండ్ యాంఫీల్డ్ ఫైర్స్ వంటివి వాడరాదు. అయితే ఆడిటోరియం, కమ్యూనిటీ హాల్లలో ఉపయోగించ వచ్చు. లేదా పబ్లిక్ ఎమర్జెన్సీ సమయంలోనూ వాడొచ్చు.

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం, గణతంత్ర దినోత్సవం, రాష్ట్రాల అవతర దినోత్సవాలు, వందగలు, సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలు, మతపరమైన కార్యక్రమాలకు పరిమితుల మధ్య రాత్రి 10 గంటల నుంచి 12 గంటల వరకు మైకులు వాడేందుకు అనుమతులు ఇవ్వొచ్చు. అయితే సంవత్సరంలో 15 రోజులు మాత్రమే ఇందుకు అనుమతించాలి.

జన నివాస ప్రాంతాల్లో ధ్వని తీవ్రత పగలు (ఉదయం 6 గంటల నుంచి రాత్రి 10 గంటలు) 55 డెసిబల్స్ కంటే ఎక్కువ ఉండరాదు. రాత్రి వేళ (రాత్రి 10 గంటల నుంచి ఉదయం 6 గంటలు) 45 డెసిబల్స్ మించరాదు. మైకులు ఉన్న ప్రాంతంలో ధ్వని తీవ్రత ఆ ప్రాంతంలో అనుమతించి ప్రమాణాలకు అదనంగా 10 డెసిబల్స్ కంటే ఎక్కువ ఉండకూడదు.

సౌదీలో నిషేధం

లోడ్ స్పీకర్లు, అజాన్ అంశాన్ని మైనారిటీల వేధింపులలో భాగమని ప్రతిపక్షాలు, కొన్ని సంస్థలు విమర్శలు గుప్పిస్తున్నాయి. అయితే పలు ఇస్లామిక్ దేశాల్లో వీటి మీద ఇప్పటికే నియంత్రణ కొనసాగుతున్న మాట వాస్తవం.

ముస్లింల పవిత్ర పుణ్యక్షేత్రం ఉన్న సౌదీ అరేబియాలో సైతం ఇలాంటి ఆంక్షలు విధించారు. గత ఏడాది సౌదీ క్రౌన్ ప్రిన్స్ మొహమ్మద్ బిన్ సల్మాన్ కొన్ని ఆదేశాలు జారీ చేశారు. వాటి ప్రకారం మసీదుల్లో లోడ్ స్పీకర్ల వినియోగాన్ని పరిమితం చేశారు. గరిష్ట వాల్యూమ్లో మూడింట ఒక వంతు కంటే ఎక్కువ సెట్ చేయకూడదు. మసీదులు అజాన్, ఇఖామత్ (సామూహిక ప్రార్థన కోసం) పిలుపు కోసం మాత్రమే లోడ్ స్పీకర్లను ఉపయోగించాలి. ఈ నిబంధనలను ఉల్లంఘిస్తే జరిమానాలు విధిస్తారు. వాస్తవానికి సౌదీ అరేబియాలో 2009లోనే ఇలాంటి ఆదేశాలు జారీ అయ్యాయి. అయితే వహాబీ ఆదివశ్య సున్నీలు ఎక్కువగా ఉండే ఆ ఎడారి దేశంలో సంప్రదాయవాదుల నుండి వచ్చిన తీవ్ర వ్యతిరేకత కారణంగా అమలు కాలేదు. లోడ్ స్పీకర్ల ద్వారా పెద్ద శబ్దాలు విల్లలకు, వృద్ధులకు ఇబ్బందికరంగా ఉన్నాయని ఇస్లామిక్ వ్యవహారాల మంత్రి అబ్దుల్ లతీఫ్ తెలిపారు. ఈ కారణంగా నిషేధాన్ని విధించామని సమర్థించుకున్నారు. ప్రార్థించాలనుకునే వారు ఇమామ్ల ప్రార్థన కోసం వేచి ఉండాల్సిన అవసరం లేదని స్పష్టం చేశారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ఏ లోకాన్న ఉన్నాడో కానీ, మక్కువలో ఫిదా హుసేన్, అదే ఎంఎఫ్ హుసేన్, ఇప్పుడు గాంధీ-నెహ్రూ కుటుంబానికి రంగులు చూపిస్తున్నాడు. హుసేన్ వేసిన వర్ణచిత్రం లేదా కళాఖండం ఇప్పుడు చాలామంది ప్రతిష్ట ఇంకాస్త వెలిసిపోయేటట్టు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉంది. అసలు విషయంలోకి వెళ్తే ముందు ఒక విషయం రూఢి చేసుకుందాం. హుసేన్ కేవలం హిందూ దేవతల నగ్న చిత్రాలూ, బొంబాయి అంతా బలాదుర్ తిరిగే కారు మీద గుడ్డలు లేని ఆడవాళ్ల బొమ్మలే కాదు, అరుదుగానే అయినా బట్టలతో ఉన్న పురుషుల చిత్రాలు కూడా వేశాడని ఈ విశాల విశ్వానికి ఈ ఉదంతం చాటి చెప్పింది. స్త్రీ నగ్న చిత్రాల స్పెషలిస్ట్ అన్న అపవాదును బట్టలున్న ఈ బొమ్మ కొంత మేరకు తగ్గించింది. హుసేన్ వేసిన వర్ణచిత్రాన్ని రెండు కోట్లకు అమ్మారంటూ కొందరు గోల చేస్తున్నారు. దీని కోసం 'పద్య' పురస్కారాలు అమ్మేశారనీ గగ్గోలు పెడుతున్నారు. ఎందుకు ఆ గోల! ఇంతటి కళాఖండం కొన్నందుకు పద్యభూషణ్ ఉచితం అనుకోవచ్చు కదా! అంతటి ఘనత వహించిన హుసేన్ గారి కుంచె రచించిన పురుషుడి బొమ్మ రాజీవ్

సంబంధాలు బావుండవని సదరు కాంగ్రెస్ పెద్దలు రాణాకి హితవు చెప్పారట. 'చివరికి రెండు కోట్లు పోసి కొన్నాను. ఆ డబ్బు సోనియాగాంధీ అమెరికాలో వైద్యం చేయించుకోవడానికి ఉపయోగించారని అహ్మద్ పటేల్ తనకు చెప్పారని కూడా రాణా సాక్ష్యమిచ్చారు. ఈడీకి ఆ సవ్యాదయత, కళాదృష్టి రెండింటి పట్ల నిమిత్తం లేదు కనుక, ఈ రెండు

తెలియచేస్తూ కాంగ్రెస్ నాయకురాలు, నెహ్రూ-గాంధీ వారసురాలు ప్రియాంకా గాంధీ సంతకం చేసిన ఉత్తరం. మీరు పంపిన రెండు కోట్ల రూపాయలు, ఉత్తరం కూడా అందాయి. ధన్యవాదాలు. అన్నట్టు చారిత్రకంగా ఆ చిత్రరాజానికి ఉన్న విలువ గురించి మీకు బాగా తెలిసి ఉంటుందని మా గట్టి నమ్మకం అని కూడా రాసిందామె. అది ఇంట్లో తగిలించు

ఎంత పని చేశావ్, ఎంఎఫ్?

గాంధీది. అన్నట్టు ఈ వర్ణచిత్రానికి గుడ్డలు ఉన్నాయి. అదే ఇప్పుడు రాజకీయ దుమారం లేపుతోంది.

కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి ప్రియాంకా వాద్రా గాంధీ దగ్గర ఉన్న రాజీవ్ గాంధీ వర్ణచిత్రాన్ని ఆ మధ్య యెస్ బ్యాంక్ వ్యవస్థాపకుడు రాణా కపూర్ 'కొనుగోలు' చేశారు. లేదా కొనిపించారు. ఏదైనా, రాణా రెండు కోట్ల రూపాయలకి ఆ బొమ్మ కొన్నారన్నది ఒక నిజం. ఇంకా పెద్ద నిజం-రాణా కొనలేదు, వాద్రాలు అంటగట్టారు. అక్రమ లావాదేవీలకి సంబంధించి రాణాని ఈ మధ్య ఎన్ఫోర్స్ డైరెక్టరేట్ ప్రశ్నించింది. అక్కడ ఆయన చెప్పింది ఇదే. ఇప్పుడు రాణా ఎదుర్కొంటున్నది ఐదు వందల కోట్ల రూపాయల మనీల్యాండ్రింగ్ కేసు. ఈడీ దాఖలు చేసిన ఈ కేసు చార్జిషీట్లో చాలా విషయాలు ఉన్నాయి. హుసేన్ గీసిన ఆ చిత్రాన్ని తన చేత బలవంతంగా కొనిపించారని రాణా చెప్పాడని ఆ చార్జిషీట్ చాటుతోంది. నాకసలు ఇష్టమే లేదు. అప్పటి కేంద్రమంత్రి మురళీదేవ్ తదితరుల ఒత్తిడి వల్ల కొనక తప్పలేదని రాణా వాపోయాడు. రాణాకి ఈ బొమ్మ కొనడమే ఇష్టంలేదో, లేక ఇలా బట్టలున్న బొమ్మల పట్ల ఆభిరుచి లేదో ఇంకా తెలియలేదు. కానీ ఆ కళాఖండానికి కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఒకానొక అవినాభావ సంబంధమయితే ఉంది. ఎలాగంటే, ఆ పెయింటింగ్ కనుక కొనకపోతే, భవిష్యత్తులో కాంగ్రెస్ తో

కోట్లని కూడా అవకతవకల మొత్తంలో జమేశారు.

కాంగ్రెస్ యధాప్రకారం ఇదంతా రాజకీయ కుట్ర అని రెడీమేడ్ సమాధానం చెప్పింది. ఆధునిక గాంధీ-నెహ్రూ కుటుంబం వరువు తాజాగా పోతున్నట్టు, సోనియా పరువు తీయడానికి ఈ వర్ణచిత్రం ఉదంతాన్ని రాజకీయం చేస్తున్నారని ఆ పార్టీ అధికార ప్రతినిధులు చెప్పుకొచ్చారు.

బీజేపీ కూడా అధికార ప్రతినిధులు ఉన్నారు. వారి కథనం వేరుగా ఉంది. వేరుగా ఉండడం అనివార్యమే. కానీ వీళ్ల దగ్గర చక్కని ఆధారం ఉంది. రాజీవ్ గాంధీ వర్ణచిత్రాన్ని రాణా కపూర్ అక్షరాలా రెండు కోట్ల రూపాయల పోసి కొన్నట్టు గట్టి ఆధారాల చూపే ఒక లేఖని బీజేపీ అధికార ప్రతినిధి ఆర్ పీ సింగ్ 24వ తేదీని బయటపెట్టారు. ఆ ఆధారం-ఆ చిత్రాన్ని కొనుగోలు చేసినందుకు ధన్యవాదాలు

కుంటే కనుక మీ సాంఘిక స్థాయి అమాంతం ఆకాశాన్నంటుతుందని కూడా భరోసా ఇచ్చారు ప్రియాంక.

చూశారా! ఎంత చౌకగా మీ కీర్తిని పెంచేశామో అన్నట్టుంది ఆ మాట. ఇంకా నయం, మెళ్ల వేసుకు తిరిగితే పరలోక ప్రాప్తి తథ్యమని చెప్పలేదు. అహమ్మద్ పటేల్ అని సోనియా గాంధీ గారి ఒకప్పటికి రాజకీయ సలహాదారు, ప్రస్తుతం పరలోక వాసి ఈ వర్ణచిత్రం కొనిపించే క్రమంలో రాణాకి నాలుగు మాటలు చెప్పాడు. ఇప్పుడు గాంధీ కుటుంబానికి ఖర్చు జరూరుగా ఉంది. ఈ సదవకాశాన్ని వినియోగించుకుని, సోనియా గాంధీ వైద్య ఖర్చులకి తోడ్పడితే ఆ కుటుంబం చల్లని దీవెనలు ఇబ్బడిముబ్బడిగా వచ్చి పడతాయని హితవు చెప్పాడు. అక్కడితో ఆగలేదు, డబ్బులు ఇచ్చే ఆలోచన మీకు (రాణాకి) ఉంటే, పద్యభూషణ్ ఇప్పించడానికి మేం ఆలోచిస్తాం మరి! అని కూడా చెప్పాడట.

ఇంతకీ ఎంపీ, యూపీఏ చైర్ పర్సన్ అయిన సోనియాకి వైద్యం అవసరమైతే దూది ఖర్చు కూడా సర్కారువారే భరిస్తారు కదా! మళ్లీ ఈ పెయింటింగ్ అమ్మడం-రాజీవ్ గాంధీ వర్ణచిత్రం-అమ్ముకోవడం, రెండుకోట్లు సంపాదించుకోవడం ఎందుకు? దాక్టర్ సుబ్రహ్మణ్యం స్వామిని అడిగితే సమాధానం దొరుకుతుందేమో!

ప్రియాంకా వాద్రా

ఎంఎఫ్ హుసేన్

ముఖ్యమంత్రి జగన్ కు కావాల్సింది స్వతంత్రంగా తమ విధులు నిర్వహించే మంత్రులు కాదు, తాను చెప్పినట్లు తలపూపి చేతులు కట్టుకు నిలుచునే వారే ఆయనకు అవసరం. మూడేళ్ల పాలనలో ఒక్క మంత్రి కూడా తన శాఖలో కొత్త నిర్ణయాలపై తన ముద్ర వేయలేకపోయారు. ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం నుంచి వచ్చే ఆదేశాలు తప్ప తమ శాఖల నుంచి వచ్చే నోటిఫికేషన్లు, జీవోల గురించి కూడా పెద్దగా తెలియదంటే అతిశయోక్తి కాదు. పేరుకే పదవులు. అధికారం మొత్తం సీఎం దే అని పదవులు పోగొట్టుకున్నవారు విలసిస్తుంటే, ఈ తతంగం మొత్తం తెలిసిన ప్రజలు పెదవి విరుస్తున్నారు.

కొత్త మంత్రుల అవగాహనా రాహిత్యం

మంత్రివర్గ విస్తరణలో కొత్త మంత్రులను ఎంపిక చేసుకోవడంలో సభ్యుల అవగాహన, తెలివితేటలు, కార్యక్షేత్ర, నిజాయితీ, నిబద్ధత వంటివి ఏ పార్టీ అధ్యక్షులైనా పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. తన పట్ల స్తోత్రాలు వల్లించి, చిడతలతో భజనచేసి అపారమైన వీరవిధేయత చూపించడం, విపక్ష నాయకులను బూతులు తిట్టడం, అవసరమైనప్పుడల్లా భౌతిక దాడులు చేయించడం వంటివి మంత్రి కాగల వారి అర్హతగా ముఖ్యమంత్రి నిర్ణయించినట్లున్నారు. అందుకే ఇలాంటి వారినే ఆయన మంత్రులుగా

తురగా నాగభూషణం
సీనియర్ జర్నలిస్ట్

వైకాపా ప్రభుత్వ మాతన మంత్రివర్గ విస్తరణ పలు అంశాలపై చర్చకు తెరలేపింది. 2019లో మంత్రివర్గ విస్తరణ సమయంలో రెండున్నరేళ్లు మాత్రమే ఈ మంత్రివర్గం ఉంటుందని, తర్వాత మరలా కొత్త మంత్రివర్గం ఏర్పాటు చేస్తానని ముఖ్యమంత్రి జగన్ మోహనరెడ్డి ప్రకటించారు. దాదాపు మూడేళ్ల కాలం పూర్తయింది. ఇప్పుడు 25 మందితో కొత్త మంత్రివర్గాన్ని ఏర్పాటుచేశారు. అందులో 11 మంది పాత మంత్రులే ఉన్నారు. కొత్తగా 14 మందిని మాత్రమే తీసుకున్నారు. మొత్తం మంత్రివర్గాన్ని మార్చేస్తానని జిరాలు పలికినా 11 మందిని తొలగించే సాహసం చేయలేకపోయారు. తాను ఎంతో దైర్యవంతుడినని, ఎవరికీ భయపడనని చెప్పే జగన్ మోహనరెడ్డి ఈ 11 మందికి భయపడే వారిని మంత్రి వర్గం నుంచి తొలగించలేదని విపక్షాలు, మేధావులు, రాజకీయ పరిశీలకులు, ప్రజలు విమర్శిస్తున్నారు.

ఎన్నుకున్నారు. ఇక వారు పదవీ స్వీకారం చేయడంతోటే భజన ప్రారంభించారు. పాపం కాపురంలో ఒక మానసిక వికలాంగురాలి అత్యాచారం ఘటన సంచలనమై పోలీసుల నిర్బంధంపై ప్రజల్లో ఆగ్రహం పెల్లుబికితే కొత్తగా బాధ్యతలు స్వీకరించిన హెండా శాఖ మంత్రి తనేటి వనితకు నాలుగు రోజులైనా విషయం తెలియదు. బాధితురాలిని పరామర్శించడానికి ఆసుపత్రికి వచ్చి మీడియా అడిగిన ప్రశ్నలకు పోలీసులను అడిగి

అధ్యయనం చేయకుండా వచ్చి రావడంతోనే పాగడ్లల వర్షం కురిపించి తన అవగాహనా రాహిత్యాన్ని బయటపెట్టుకున్నారు. నీటిపారుదలశాఖ మంత్రిగా బాధ్యతలు స్వీకరించిన అంబటి రాంబాబు పోలవరం ప్రాజెక్టు ఎప్పుడు పూర్తవుతుందో చెప్పలేమని బాధ్యత లేకుండా మాట్లాడి తన అవగాహనా రాహిత్యాన్ని బయటపెట్టుకున్నారు. మూడేళ్లుగా పోలవరం పనుల్లో తీవ్ర జాప్యం చేసి, అప్పుడే డయాగ్రాఫ్ వాల్ దెబ్బతిందని తెలిసినా ఇంతవరకు ఏం చేశారనే

భజన చేయడమే

సమాధానం చెప్పడాన్ని బట్టి ఆమె అవగాహన రాహిత్యం, బాధ్యతా రాహిత్యంపై ప్రజలు మండి పడుతున్నారు. గృహ నిర్మాణశాఖ మంత్రిగా బాధ్యతలు స్వీకరించిన జోగి రమేష్ రౌడీయజం చూపి పదవిని పొందారు. ముఖ్యమంత్రిని ఎల్లవేళలా ఆయన వీరుడు, శూరుడని పొగడుతూనే ఉంటారు. సమాచారశాఖ మంత్రి చెల్లబోయిన వేణుగోపాలకృష్ణ అయితే తనను కలిసిన మీడియాతో జగనన్నను ఆరా తీయరాదని, ఎవరైనా ఆరాధించాలని, తను ఆరాధించినందునే తనకు పదవి లభించిందని నిస్పృహగా చెప్పారు. వైద్య, ఆరోగ్యశాఖ మంత్రిగా పదవిని స్వీకరించిన విడదల రజనీ మాట్లాడుతూ, దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా రాష్ట్రంలో వైద్య సదుపాయం అందుబాటులో ఉందని, ఉన్నతమైన వైద్యవిధానం అమలుచేస్తున్నట్లు, ఇందుకు ముఖ్యమంత్రి కారణమని స్తుతించారు. మంత్రిగా బాధ్యతలు స్వీకరించిన తర్వాత రాష్ట్రంలోని అనకాపల్లి ఏరియా ఆసుపత్రిలో జనరేటర్ లో డీజిల్ లేక టార్పిలైట్ వెలుగులో ఓ నిండు గర్భిణికి ఆసుపత్రి సిబ్బంది పురుడుపోసిన ఘటనపై విమర్శలు వచ్చాయి. కనీసం ఆసుపత్రుల వనితీరుపై

దానికి ఆయన వద్ద సమాధానం లేకపోగా కేంద్రప్రభుత్వంపై తప్పు నెట్టే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇదంతా ముఖ్యమంత్రిని ప్రసన్నం చేసుకోడానికే అనేది అందరికీ తెలిసిన విషయమే.

బలహీన మంత్రివర్గం

జగన్ తొలి కేబినెట్ తరహా బలహీనమైన మంత్రివర్గం బహుశా రాష్ట్ర చరిత్రలోనే లేదనే విమర్శలు వచ్చాయి. పాత మంత్రి వర్గంలో నలుగురైదుగురు మంత్రులు తప్ప ఎవరి పేర్లు ప్రజలకు పెద్దగా గుర్తులేదంటే అతిశయోక్తి కాదు. మంత్రులుగా వీరు చేసినదేమీ లేదు. ముఖ్య నిర్ణయాలన్నీ సీఎం గుప్పిట్లోనే ఉండేవి. దాదాపు 34 నెలలపాటు మంత్రులుగా ఉన్న వీరు 34 సార్లు కూడా సచివాలయానికి రాలేందంటున్నారు. చాలామందికి తమ శాఖాధికారి ఎవరో కూడా సరిగా తెలియదని విమర్శలు వస్తున్నాయి. పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి, బొత్త సత్యనారాయణ, ఆది మూలపు సురేశ్, బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి అప్పుడప్పుడు మీడియాలో కనిపించేవారు. ముఖ్యమంత్రి చేసే కొన్ని వివాదాస్పద నిర్ణయాలు సమర్థించేందుకు, విపక్షాలను తిట్టేందుకు కొదాని నాని, అంబటి

రాంబాబు, అవంతి శ్రీనివాస్, అనిల్ కుమార్ యాదవ్ వంటివారు మాట్లాడేవారు. హోంమంత్రిగా మేకపాటి సుచరిత పాత్ర పరిమితమైపోయింది. ఒక కానిస్టేబుల్ ను సైతం బదిలీ చేసే అధికారం లేకపోయింది. హిందూ దేవాలయాలపై లెక్కలేనన్ని దాడులు జరిగి, ఇంకా కొనసాగుతూ ఉన్నా ఆమె నిందితులను పట్టుకోలేదు. ఈ దురాగతాలను ఆపలేకపోయారు. పోలీసు యంత్రాంగం మొత్తం వైకాపా కనుసన్నల్లో నడుస్తున్నా ఆమె చేష్టలుడిగి చేశారు. రెవెన్యూ మంత్రిగా ఉన్న ఉపముఖ్యమంత్రి

పేద, మధ్యతరగతి ప్రజల ప్రాణాలు అనంత వాయువుల్లో కలిసిపోయాయి. ఆక్సిజన్ అందక తిరుపతి, అనంతపురం, విజయనగరం తదితర ప్రాంతాల్లో వందలాది అమాయకులు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. మధ్యం ధరలు పెంచి పేదల జేబులు ఖాళీ అవుతున్నా నిమిత్తమాత్రుడిగా ఉండటం ఎక్సైజ్ మంత్రి నారాయణస్వామికే చెల్లింది. లక్షలాది మంది పేదల శాపనార్థాలు ఆయనే భరించాలి. ఇసుక ఆపడం, బ్లూక్ మార్కెటింగ్, నదీతీరాల్లో అక్రమ తవ్వకాలు.. ఇవన్నీ గునుల శాఖ మంత్రి పెద్దిరెడ్డి

కూడా నిర్వహించలేదు. సీనియర్ మంత్రులు సైతం తమ శాఖల కార్యదర్శులను చూడలేదు. చాలామంది మంత్రులు నియోజకవర్గాలకే పరిమితమైపోయారు. జగన్ కేబినెట్ లోని మూడొంతుల మంది మంత్రులు ఒక్కసారి కూడా మీడియా ముందుకు రాలేదు. ముఖ్యమంత్రి రానప్పుడు మేమెచ్చి ఏం చేయాలంటూ కొందరు మంత్రులు చమత్కరించేవారు.

అసమ్మతి

తమ మంత్రి పదవులు పీకేసారని మొదటి కేబినెట్ మంత్రులు కొందరు, పదవులు రాని

అర్హత!

ధర్మాన కృష్ణదాస్ ఏ మాత్రం పనిచేశారో అందరికీ తెలుసు. కలెక్టర్లు, రెవెన్యూ యంత్రాంగం మొత్తం ఆ మంత్రి కనుసన్నల్లో పనిచేయాల్సి ఉన్నా ఆయన సీఎంఓకు కట్టుబడిపోయారు. తప్పుల తడకగా జరిగిన భూముల రీసర్వే సమస్యను సరిదిద్దకపోవడం ఆయన పనితనానికి నిదర్శనం. కొత్త జిల్లాల ఏర్పాటులో ఆయన పాత్రే లేదని విమర్శిస్తున్నారు. కొత్తగా ఏ జిల్లా వస్తుందో, అందులో ఉండే డివిజన్లు ఏమిటో.. నోటిఫికేషన్లు వచ్చేవరకు ఆయనకే తెలియదట. తన పరిధిలో ఉన్న ఆర్డీవోలు, డీఆర్వోలే కాదు చివరకు తహసీల్దార్ల బదిలీ కూడా తన చేతుల్లో లేదని బాధపడేవారట.

రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రిగా పనిచేసిన మలగుండ్ల శంకర నారాయణ పనితీరు రాష్ట్రంలో దెబ్బతిన్న జిల్లా, పట్టణ రోడ్లను చూస్తే తెలుస్తుంది. వైద్య ఆరోగ్యమంత్రిగా పనిచేసిన ఆళ్ల నాని పనితనం కరోనా సమయంలో తెలిసింది. కరోనాను ముందస్తుగా అంచనా వేయలేక, వచ్చాక అదుపు చేయలేక తీవ్ర వైఫల్యం చెందారు. ఆరోగ్యశ్రీ మాట దేవుడెరుగు ఇస్తులు అమ్మకొని లక్షల్లో బిల్లులు చెల్లించినా సకాలంలో వైద్యం అందక వందలాది

రామచంద్రా రెడ్డి వైఫల్యాలు, అవినీతి చిట్టాలుగా విమర్శిస్తున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం పంచాయితీలకు పంపిన సొమ్ము మొత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాడేసుకుంటున్నా చోద్యం చూడటం పెద్దిరెడ్డికే చెల్లింది.

కొడాలి నాని అయితే సీఎంను ఎదురులేని మనిషి, తిరుగులేని మనిషి, వీరాధివీరుడుగా భజనచేస్తూ, ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించిన విప్లవాలను బూతులు తిట్టి బూతుల మంత్రిగా పేరుగడించారు. పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి బొత్త సత్యనారాయణ తన శాఖ గురించి తప్ప ఇతర విషయాలు మాట్లాడేవారు. అధినేతను సంతృప్తి పరచడానికి అమరావతిని సృశానంతో పోల్చారు. ఆయన మునిపాలిటీలు, పట్టణాల అభివృద్ధి గురించి చేసింది శూన్యం. దేవాదాయ శాఖ మంత్రి వెల్లంపల్లి శ్రీనివాస్ ఆలయాల పరిరక్షణ బాధ్యత నుంచి తప్పుకున్నారు. ఆయనకు హిందూ ఆలయాల కంటే ముస్లింల షాదీఖానాలు, మసీదుల నిర్మాణమే ప్రాధాన్యంగా ఉండేది. వందల కొద్దీ దేవాలయాలపై దాడులు జరుగుతుంటే చర్యలు తీసుకోకపోవడం అటుంచి ఒక హిందువులా ఆయన ప్రవర్తించలేదని హిందువులు మండిపడుతున్నారు.

ఇక మంత్రివర్గంలో మిగతావారు వారి శాఖల్లో పట్టుసాధించిది లేదు. ఆ శాఖ తరపున ప్రజలకు మేలు చేసింది లేదు. కొందరు మంత్రులైతే వారి శాఖకు సంబంధించి ఒక్క ఉన్నత స్థాయి సమావేశం

ఆశాపహులైన ఎమ్మెల్యేలు కొందరు బాహుటంగా అసమ్మతి తెలిపారు. తమ ప్రాంతాల్లో అనుచరులతో కలిసి సభలు నిర్వహించి నిరసన గళం వినిపించారు. ప్రకాశం జిల్లాలో ఆదిమూలపు సురేశ్ ను కేబినెట్ లో కొనసాగించి.. తనను తొలగించడంపై సీఎం కుటుంబానికి చెందిన బాలినేని శ్రీనివాసరెడ్డి అలకబూనారు. మాట మాత్రమైనా చెప్పుకుండా హోం మంత్రి పదవి నుంచి తనను తీసివేశారని మేకపాటి సుచరిత ఎమ్మెల్యేగా కూడా రాజీనామా ప్రకటించారు. నెల్లూరులో మాజీ మంత్రి అనిల్ కుమార్ యాదవ్, మంత్రి కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి ఆత్మీయ సభల పేరిట బలప్రదర్శనలకు దిగారు. మలివిడత విస్తరణలో తప్పక అవకాశమిస్తానని చెప్పిన సీఎం మాట తప్పారని ప్రభుత్వ విప్ సామినేని ఉదయభాను (జగ్గయ్యపేట), మాజీ మంత్రి కొలుసు పార్థసారథి (పెనమలూరు), కరణం ధర్మశ్రీ (చోడవరం), గొల్ల బాబూరావు (పాయకరావుపేట) బహిరంగంగానే ఆగ్రహం వెలిబుచ్చారు. తన మాటకు ఎదురులేదని, తన మాటే శాసనమని భావిస్తూ వచ్చిన జగన్ కు ఇది ధిక్కారమే. పదవులు రానపుడు ఎందుకింత ఖర్చుచేసి ఎమ్మెల్యేలు కావాలని వారు బహిరంగంగా ఆరోపిస్తుంటే.. ఇసుక తరలింపు, ఇళ్ల స్థలాల విషయంలో రెట్టింపు ధరలు చెప్పి పొలాలు కొనడం వంటివి చూసేచూడనట్లు వదిలేసింది నేను చెప్పినట్లు పది ఉండేందుకే అన్నట్లుంది అధినేత వరుస.

మహాభారతంలో విలక్షణ పాత్ర బర్బరీకుడు

మహాభారతంలో అనేకానేక పాత్రలు దర్శన మిస్తాయి. కొన్ని ఆలోచనల్లో పడేస్తే, కొన్ని ఆవేదన పడేలా చేస్తాయి. కొన్ని ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తే, ఇంకొన్ని దిగ్భ్రమకు గురిచేస్తాయి. ఇలా దాదాపు అన్ని ఉద్వేగాలూ కేవలం ఒక్క మహాభారత పఠనం లేదా శ్రవణం వల్ల కలుగుతాయి. భారతంలో అన్నింటి కన్నా భిన్నమైన పాత్ర బర్బరీకుడి గురించి తెలుసుకుందాం.

బర్బరీకుడు ఘటోత్కచుడి కొడుకు. అంటే భీముడి మనుమడన్న మాట. తను చిన్నప్పటి నుంచే తల్లి దగ్గర యుద్ధవిద్యలు నేర్చుకుంటాడు. దేవీ ఉపాసకుడు కూడా. దేవి ప్రత్యక్షమై మూడు ప్రత్యేక బాణాల్ని వరంగా ఇస్తుంది. ఆ మూడు బాణాల్నే బర్బరీకుడు తన వెంట ఉంచుకుంటాడు. అందుకే తనను 'త్రిబాణధారి' అంటారు.

పాండవులు, కౌరవుల నడుమ యుద్ధం అనివార్యం అని తెలిశాక, భారత చరిత్రలో ఎన్నడూ లేని రీతిలో సైన్యాలు ఇరుపక్షాలకూ చేరుతున్న వేళ.. బర్బరీకుడు ఆ యుద్ధాన్ని చూడాలని కోరుకుంటాడు. వెళ్లే ముందు తల్లికి ఓ మాట ఇస్తాడు. 'ఒకవేళ నేను యుద్ధంలో దిగి పోరాడాలని అనుకుంటే బలహీనుల పక్షాన నిలబడి మాత్రమే యుద్ధం చేస్తాను. ఓడిపోయేవారిని గెలిపిస్తాను' అని చెప్పి.. ధనుస్సు, నీలి గుర్రం, తన మూడు బాణాలు తీసుకుని బయల్దేరుతాడు. యుద్ధం ప్రారంభం కావడానికి ముందు ప్రతి యోధుడికీ కృష్ణుడు ఒక ప్రశ్న వేస్తాడు. 'నీకు ఏ బాధ్యతలు ఇస్తే యుద్ధాన్ని ఎన్ని రోజులలో ముగించగలవు?' ఇదీ ప్రశ్న. 20 రోజులు చాలునని భీష్ముడు అంటే, 25 రోజులు కావాలని ద్రోణుడు చెబుతాడు. 24 రోజులు సరిపోతాయని కర్ణుడు, 28 రోజులు పడుతుందని అర్జునుడు.. ఇలా తలా ఓ రకంగా చెబుతారు. దూరంగా ఉండి ఇవన్నీ చూస్తున్న బర్బరీకుడిని గమనిస్తాడు కృష్ణుడు.

ఒంటరిగా తనను ఓ బ్రాహ్మణ వేషంలో సమీపించి, 'కృష్ణుడు అందరినీ అడుగుతున్నాను కదా, నీకూ ఆ ప్రశ్న వేస్తే ఏం చెబుతావు యోధుడా?' అని అడుగు తాడు. 'నిజంగా నేను బరిలోకి దిగితే ఒకే నిమిషంలో యుద్ధం ముగిసిపోతుంది విప్రుడా!' అని కొద్దిపాటి నిర్లక్ష్యంతో కూడుకున్న స్వాశితయపు సమాధాన మిస్తాడు బర్బరీకుడు. కృష్ణుడు ఒక్కక్షణం దిగ్భ్రాంతికి గురై, 'అదెలా సాధ్యం?' అని అడుగుతాడు. తన దగ్గర ఉన్న మూడు బాణాలను చూపించి వాటి శక్తి వివరిస్తాడు బర్బరీకుడు.

తెల్లజిల్లేడును శ్వేతార్కం అంటారు. వృక్ష జాతిలో ఈ తెల్లజిల్లేడు విశిష్టమైంది. ఇందులో విషం ఉంటుందని చాలామంది ఈ మొక్కలకు దూరంగా ఉంటారు. ముఖ్యంగా జిల్లేడు పాలు కళ్లలో పడితే చూపు పోతుందని భయపడతారు. కానీ గమ్యతేమిటంటే ఈ మొక్కలో ఉన్న విషంతో ఆయుర్వేదంలో దివ్యమైన ఔషధాలు తయారు చేస్తున్నారు. జిల్లేడులో రెండు రకాలు ఉంటాయి. వంగపూవు రంగు పూలు పూసే జిల్లేడు ఒకటి, తెల్లపూల జిల్లేడు మరొకటి. ఇది హేరంబ గణపతికి ప్రతీక. ఈ తెల్లజిల్లేడు మన దగ్గర ఉంటే మహా శివుడు, విఘ్నాధిపతుల దయ మన మీద ప్రసరి స్తుందట. శ్వేతార్క మూలాన్ని వెలికి తీసి, మట్టిని కడిగివేసి, నీళ్లలో నానబెట్టి జాగ్రత్తగా పరిశీలించి నట్టయితే ఆ వేళ్ల మీద గణపతి ఆశీర్వాదం దని చెబుతారు. తెల్లజిల్లేడు వేళ్ల మీద గణపతి నివసిస్తాడు. అందుకే చాలామంది తెల్లజిల్లేడును పరమ పవిత్రంగా భావించి, తులసి మొక్కలా ఇంట్లో నాటుతారు. ఈ మొక్క గనుక ఉంటే ధనధాన్యాలు పుష్కలంగా లభిస్తాయట. ఆలోచనల్లో పరిపక్వత వస్తుందని చెబుతారు.

'నేను ఏ బాణాన్ని వేస్తే ఎవరెవరిని హతం చేయాలో, వేటిని ధ్వంసం చేయాలో వాటిని, వాళ్లం దరినీ గురి పెడుతుంది. ఆ బాణాలు మళ్లీ నా దగ్గరకు వచ్చేస్తాయి' అంటాడు బర్బరీకుడు.

'నేను నమ్మును. నేనే కాదు, ఈ సృష్టిలో ఎవరూ దీన్ని నమ్మరు.' అంటాడు కృష్ణుడు.

బర్బరీకుడిలో క్రమేపీ ఉక్రోషం పెరుగుతుంది. 'ఏదీ, ఆ రావిచెట్టుకున్న ఆకులన్నీ ఒకేసారి రాల్చేయ గలవా?' అంటాడు కృష్ణుడు. 'చాలా సులభం' అంటాడు బర్బరీకుడు. 'చేసి చూపించు' అంటాడు కృష్ణుడు. బాణం వదిలేముందు దేవీ ధ్యానం కోసం ఒక్క క్షణం కళ్లు మూసుకుంటాడు బర్బరీకుడు. ఈలోపు కృష్ణుడు ఒక ఆకును తన పాదం కింద దాచిపెడతాడు. ఆ బాణం ఆ చెట్టుకున్న ప్రతి ఆకును గుర్తిస్తుంది. చివరకు కృష్ణుడి పాదం దగ్గరకు వెళ్తుంది.

✽ 'మొక్క'బడి ✽

దేవతావృక్షం...

ఇళ్లలో జిల్లేడు మొక్కలు ఉండకూడదు అనేది ఒక అపోహ మాత్రమే. నిజానికి శ్వేతార్కం లేదా తెల్లజిల్లేడు మొక్క ఇంట్లో ఉంటే ఇక వారికి దారిద్ర్యం అంటే ఏమిటో తెలిదని శాస్త్రం చెబుతోంది. జిల్లేడు మొక్కలు అధికంగా ఉన్న ఊళ్లో పంటలు బాగా పండుతాయంటారు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే జిల్లేడు సిరిసంపదలకు చిహ్నం అని నమ్ముతారు.

‘ఇదేమిటి అనడుగుతాడు?’ అమాయకంగా కృష్ణుడు.
‘నీ పాదం కింద ఆకు ఉండి ఉంటుంది.
అందుకే అదక్కడకు వచ్చింది. నీ పాదం తీసివేయి.
లేకపోతే నీ పాదాన్ని చీల్చుకుని వెళ్లి మరీ ఆ ఆకును
గుర్తిస్తుంది’ అంటాడు బర్బరీకుడు.

తప్పనిసరి పాదం తీసేస్తాడు. మరో బాణం వెళ్లి
చెట్టుపై ఉన్న పక్షుల్ని, ఇతర జీవులన్నింటినీ గుర్తి
స్తుంది. తరువాత బాణం ఆ ఆకులన్నింటినీ రాల్చేసి,
ఒక్క దగ్గర మోపు కట్టేస్తుంది. ఆశ్చర్యంగా చూస్తాడు
కృష్ణుడు. ఈ బాణాల శక్తి నుంచి ఎవరినీ దాచ
లేమనీ, కాపాడలేమనీ అర్థమవుతుంది. అయితే ఆ
యోధుడి వైఖరిలోనే ఓ తప్పుందని, గందరగోళం
ఉందనీ గమనిస్తాడు, కృష్ణుడు. బర్బరీకుడు ఏ
కారణం చేతనైనా సరే కౌరవ పక్షాన చేరితే పాండ
వుల్ని తాను కాపాడలేననీ గుర్తిస్తాడు. కలవర
పడతాడు. ఒకవేళ భీముడి మనమడు కాబట్టి పాండ
వుల పక్షాన చేరితే ఏం జరుగుతుంది? అందుకే
దివ్యదృష్టిని సారించి, కొన్ని నిజాలు తెలుసుకుని,
ఇలా ఓ తార్కిక సంభాషణ ఆరంభిస్తాడు.

‘ఏమోయీ, నువ్వు ఎవరు? నువ్వు కూడా
యుద్ధం చేస్తావా?’

‘నేను ఘటోత్కచుడి కుమారుడిని. యుద్ధం
చూడాలని వచ్చాను, చేయాలనుకుంటే మాత్రం
ఓడిపోయే బలహీనుల పక్షాన నిలబడతానని నా
తల్లికి మాటిచ్చాను.’

‘పాండవుల పక్షాన కేవలం ఏడు అక్షౌహిణుల

సైన్యం మాత్రమే ఉంది. కౌరవుల పక్షాన పదకొండు
అక్షౌహిణులు. అంటే పాండవులే బలహీనులు కదా..’

‘అవును, అయితే నేను పాండవ వక్షాన
నిలబడాలి ఉంటుంది.’

‘అదే జరిగితే, వారితో జతకూడే నీ బాణాల
శక్తి కారణంగా పాండవులు బలోపేతమవుతారు,
కౌరవులు బలహీనులు అవుతారు కదా?’

‘అవునవును. తిరిగి నేను కౌరవుల వక్షాన
చేరాల్సి ఉంటుంది. కానీ దానివల్ల కౌరవులు
బలోపేతులై తిరిగి పాండవులు బలహీనులు
అవుతారు కదా?’

‘మరేం చేయుట?’

ఇక్కడే తను తీసుకున్న వైఖరిలో లోపమేమిటో
బర్బరీకుడికి అర్థమవుతుంది. తన కారణంగానే
మారిపోయే బలాబలాలను బట్టి తను ఎటూ స్థిరంగా
నిలబడలేనని, అటూ ఇటూ మారితే చివరకు
ఇరుపక్షాలూ సమూలంగా హతమైపోయి, ఆఖరికి
మరణించకుండా మిగిలేది తనొక్కడే అనీ.. విజేత
అంటూ ఎవరూ ఉండరు అనీ బోధపడుతుంది.
కృష్ణుడి వైపు చూస్తూ ‘ఎవరు మహాశయా మీరు?’
అని ప్రశ్నిస్తాడు అనుమానంగా.

‘ముందు నాకు ఓ వాగ్దానం చేయి, నీకే తెలియని
నీ జన్మ వృత్తాంతం కూడా చెబుతాను’ అంటాడు
కృష్ణుడు. అలాగే అని చేతిలో చేయి వేసి చెబుతాడు
బర్బరీకుడు. అప్పుడు కృష్ణుడు తన నిజరూపాన్ని
చూపిస్తాడు. తనకిచ్చిన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చు

అంటాడు. సాక్షాత్తు శ్రీ కృష్ణుడే అడిగితే నేనేమి
కాదనగలను అంటాడు బర్బరీకుడు. ‘యుద్ధాన్ని
చూడాలనేది నీ కోరిక కదా. ఇంత భారీ జనహాసన
యుద్ధాన్ని ఓ అత్యంత సాహస వీరుడి బలితో
ప్రారంభించాలనేది సంప్రదాయం. నిన్ను మించిన
యోధుడు లేడిక్కడ, నిన్నెవరూ హతమార్చలేరు.
అందుకే నువ్వే నీ తలను తీసి, నాకివ్వు..’ అంటాడు
కృష్ణుడు.

‘సన్నే ఎందుకు బలి ఇవ్వాలి, ఇంతమంది
యోధులు ఉండగా.. పైగా వాళ్లంతా ప్రాణాలకు
తెగించి వచ్చినవాళ్లు కదా..’ అని ప్రశ్నిస్తాడు.
అప్పుడు కృష్ణుడు ఇలా చెబుతాడు. ‘బర్బరీకా.. నువ్వు
గతజన్మలో ఓ యక్షుడివి. భూమి మీద అధర్మం
పెరిగిపోయింది, నువ్వే కాపాడాలి నేనే విష్ణు అంటూ
బ్రహ్మదేవుడిని వెంటేసుకుని ఓసారి దేవుళ్లంతా నా
దగ్గరకు వచ్చారు. దుష్టశక్తుల్ని సంహరించటానికి
త్యక్రలో మనిషిగా జన్మిస్తాను అని వాళ్లకు చెప్పాను.
ఇదంతా వింటున్న నువ్వు ‘ఈమాత్రం దానికి విష్ణువే
మనిషిగా అవతరించడం దేనికి? నేనొక్కడిని
చాలనా?’ అని ఒకింత పొగురుగా మాట్లాడావు.
దానికి నొచ్చుకున్న బ్రహ్మ నీకు ఓ శాపం విధించాడు.
ధర్మానికీ, అధర్మానికీ నడుమ భారీ ఘర్షణ జరగ
బోయే క్షణం వచ్చినప్పుడు, మొట్టమొదట బలయ్యేది
నువ్వే అని శపించాడు. అందుకే నీ బలి. అంతేకాదు,
నీ శాపవిమోచనం కూడా.’ అని వివరిస్తాడు కృష్ణుడు.

‘కానీ నాకు యుద్ధాన్ని చూడాలని ఉంది’
అంటాడు బర్బరీకుడు. ‘ముందు నీ తలను ఇవ్వు’
అంటాడు కృష్ణుడు. అప్పుడు సంతోషంగా తన తలను
తనే నరుక్కుంటాడు బర్బరీకుడు. కృష్ణుడు ఆ తలను
ఓ గుట్టపైకి తీసుకెళ్లి, మొత్తం యుద్ధం కనిపించే
ప్రదేశంలో పెడతాడు.

యుద్ధం ముగిసింది. విజయగర్వంతో ఉన్న
పాండవులు ఈ విజయానికి నేనంటే నేనే కారణ
మంటూ వాదించుకుంటూ ఉంటారు. వారిని
బర్బరీకుడి తల దగ్గరకు తీసుకెళ్తాడు కృష్ణుడు. తన
కథ చెబుతాడు. భీముడు విలపిస్తాడు. తరువాత
కృష్ణుడు బర్బరీకుడికి ఓ ప్రత్యు వేస్తాడు.

‘వత్సా! ఈ మొత్తం యుద్ధంలో ఏ క్షణం ఏం
జరిగిందో చూసింది నువ్వు ఒక్కడివే. నువ్వు చెప్పు.
ఏం గమనించావో?’

‘స్వామీ, ఒక చక్రం యుద్ధక్షేత్రమంతటా తిరు
గుతూ అధర్మం పక్షాన ఎవరుంటే వాళ్లను హత
మార్చడాన్ని చూశాను. మహాకాళి వేల నాలుకలతో
పాపులను బలితీసుకోవటాన్ని చూశాను. ఆ మహాశక్తి,
మీరు మాత్రమే.

యుద్ధకారకులు, యుద్ధకర్తలు.. మిగతావాళ్లంతా
పాత్రధారులు మాత్రమే.’ అని సమాధానమిచ్చి, తన
శాపం ముగిసిపోయి, తిరిగి యక్షరూపాన్ని పొంది
ఊర్ధ్వలోకాలకు వెళ్లిపోతాడు. ★

శ్వేతార్క మూలానికి వశీకరణశక్తి ఉంటుందిట.
ఏదైనా శుభముపూర్వకం శుచియైన తర్వాత ఆవు
నెయ్యి, గోరోజనం సిద్ధంగా ఉంచుకుని, ఆవు నెయ్యి
గోరోజనంలో శ్వేతార్క మూలాన్ని గంధంలాగా అరగ
దీసి ఇష్టదైవాన్ని మనసులో ప్రార్థిస్తూ నుదుటి మీద
తిలకం వలె ధరిస్తే ఆ తిలకానికి ఉన్న వశీకరణ
శక్తి స్వయంగా వస్తుంది. శరీర రక్ష కోసం శ్వేతార్క
మూలాన్ని చిన్నదిగా తీసుకుని భుజంమీద లేదా

కంఠంలో ధరించడం వల్ల ఆరోగ్య రక్ష కలుగు
తుంది. నరుల దిష్టి వంటి హాని కలగకుండా ఇది
కాపాడుతుంది. ఇంటిలోగాని, వ్యాపార సంస్థ లలో
గాని తూర్పుదిక్కు ఉడవచ్చు. దోషాలు ఉన్నవారు,
ప్రభుత్వ ఉద్యోగంలో ఇబ్బందులు ఉన్నవారు, నేత్ర
సమస్యలు ఉన్నవారు, తరచుగా ఆరోగ్య సమస్యలు
ఉన్నవారు శ్వేతార్క గణపతిని పూజించటం లేదా
తెల్లజిల్లేడు వేరుని ధరించటం శుభప్రదం. ★

తెల్లజిల్లేడు

నేతాజీ మిస్టరీ మీద గడచిన ముప్పాపు శతాబ్దంలో దర్శాపులు, న్యాయ విచారణలు ఎన్నో జరిగాయి. ఎందరో ఎడతెగని అపరాధ పరిశోధనలు చేశారు. ఆర్మీపులు తప్పిపోశారు. లెక్కలేనన్ని పుస్తకాలు రాశారు. తర్జున భర్జనలు, పండిత చర్చలు అదేపనిగా చేస్తూనే ఉన్నారు. అయినా ఇంతవరకు నికరంగా ఏదీ తేల్చలేకపోయారు. 1945 ఆగస్టు 18న తైపేలో మరణించటం అబద్ధమైతే నిజం ఏమిటి? నేతాజీ ఏమయ్యాడు? ఎక్కడున్నాడు? ఎప్పుడు ఎలా మరణించాడు? ఈ ప్రశ్నలకు ఒక్కరు కూడా నమ్మదగిన, తిరుగులేని సమాధానం చెప్పలేకపోయారు.

రష్యా వెళ్ళాడు; స్టాలిన్ చెరలో ఉన్నాడు; ఎలాగో ఎప్పుడో సైబీరియా నుంచి బయటపడ్డాడు; గుమ్మామీ బాబా అయ్యాడు - అంటూ కాశీమజిలీ కథలకు కొదవ లేదు. నెహ్రూ కాలగర్భంలో కలిసి, కాంగ్రెస్ పాలనకు కాలం చెల్లి, రష్యాకు కమ్యూనిస్టు ఇనుప తెర తొలగి తరాలు గడిచాయి. సోషల్ మీడియా విస్తోటం దరిమిలా సమాచారం ఎక్కువైన అజ్ఞిరితో ప్రపంచం సతమతమవుతున్న ఈ సమాచార యుగంలో ఇప్పటివరకూ ఖాయంగా ఏమీ దొరకలేదు.

ప్రభుత్వాలు నియమించిన కమిటీలు, కమిషన్ల మీద మనకు నమ్మకం ఎలాగూ లేదు. కాని ప్రభుత్వాలతో ప్రమేయం లేకుండా జపాన్ లో అత్యధిక సర్క్యులేషన్ కలిగిన Yomiuri Shimbun దినపత్రిక 1966లో జరిపించిన సమగ్ర, స్వతంత్ర దర్శాపులో కూడా విమాన ప్రమాదం, బోస్ మరణం నూటికి నూరు పాళ్ళు యథార్థమని ప్రత్యక్ష సాక్షుల వాంగ్మూలాలు, డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యాల ద్వారా రుజువయిన సంగతి ఇంతకు ముందు మనం చెప్పుకున్నాం. 1946 ఆగస్టు- సెప్టెంబరులో 'ఫ్రీ ప్రెస్ జర్నల్' జర్నలిస్టు హరీన్ షా చేరే ఎస్సెన్స్ టు మీద తైపూకు వెళ్లి ఉత్సాహం కొద్ది చేసిన స్వతంత్ర పరిశోధనలోనూ సరిగ్గా అదే తేలింది.

ఇవి కూడా నమ్మబుద్ధికాకపోతే వీటికి మించిన రుజువు ఇంకొకటి ఉంది. బర్మా మాజీ ప్రధాని బా మా టోక్యో వెళుతూ 1945 ఆగస్టు 22న తైహాకులో ఆగాడు. నాలుగు రోజులకిందే అక్కడే విమాన ప్రమాదంలో సుభాస్ చంద్రబోస్ మరణించిన సంగతి జపనీస్ ఆఫీసరు తనకు యిర్రో పోర్టులో చెప్పినట్టు "Breakthrough in Burma" గ్రంథంలో ఆయన

గుర్తుచేసుకున్నాడు. బోస్ కు ఏమైందో విన్న తరవాత కూడా ప్రమాదభరితమైన ప్రయాణం చేస్తానంటారా - అని విమానం ఫైలట్ బా మా ను అడిగాడట కూడా. బోస్ విమాన ప్రమాదం కట్టుకథ కాదని దీన్ని బట్టి అర్థమవుతుంది.

ఏ ఘటన గురించి అయినా విచారణ చేసే టప్పుడు అప్పటి పరిస్థితులను, లభించిన సాక్ష్యాలను మొత్తంగా పరిశీలించి స్థూలంగా ఒక నిర్ణయానికి రావాలి. ఒక్కో సాక్షి చెప్పిన దానిని, సాక్షులు చెప్పిన వాటిలో తేడాలను, వైరుధ్యాలను శల్క పరీక్ష చేస్తే న్యాయ పరీక్షలో ఒక్క కేసు నిలబడదు. బోస్ మరణానికి సంబంధించి టైము, చికిత్స విధానం, మందుల వివరాలు, డెత్ సర్టిఫికేట్ నమోదు వగైరాలను ఘటన జరిగిన చాలా ఏళ్లకు గుర్తు చేసుకుని చెప్పటంలో సాక్షుల కథనాల్లో తేడాలు, తడబాట్లు సహజం. ప్రతిదీ భూతద్దంలో చూసి తప్పులు ఎన్నుతూ పోతే ఏ దర్శాపు ఎప్పటికీ తెమలదు.

షెర్లాక్ హోమ్స్ ను మించిన పరిశోధక ప్రజ్ఞ చూపించి ఇప్పటికీ ఎందరో మేధావులు విమాన ప్రమాదంలో బోస్ మరణం ముమ్మాటికీ అబద్ధమని బల్లగుద్ది వాదించారు. దాదాపుగా వారందరూ చేసిన తప్పు అప్పటి పరిస్థితులను, పూర్వాపరాలను సరిగా అర్థం చేసుకోకపోవటం. బోస్ రష్యా వెళ్ళాలని, ఎలాగైనా సోవియట్ యూనియన్ ఆశ్రయం పొంది అక్కడి నుంచి పోరాటం కొనసాగించాలనే అనుకున్నాడు. జపాన్ అధికారులూ అందుకు పూర్తిగా సహకరించారు. విమాన ప్రమాదం జరగ కుండా ఉంటే నేతాజీ రష్యాకే వెళ్ళేవాడు. ఈ వాస్తవం గమనించకుండా-రష్యా వెళ్ళాలనుకున్నాడు కాబట్టి బోస్ నిజంగా రష్యాకే చేరాడు. లోకాన్ని మభ్య పెట్టటం కోసం విమాన ప్రమాదం నాటకం ఆడాడు అని ఊహించి, అదే నిజమని వాదించటం మన నాటు పత్తేదారుల పైత్యం. నేతాజీని కనపడితే కాలేదామని శత్రువులు కాచుకు కూచున్న సమయం కాబట్టి ఆసుపత్రి రికార్డుల్లో ఎక్కడా బోస్ పేరు నమోదు కాకుండా జపాన్ అధికారులు జాగ్రత్త పడ్డారు. బోస్ మరణాన్ని టోక్యోకు తెలియపరచి ఆదేశాలు పొందే అవకాశం లేకపోవటంతో, స్థానిక జపనీస్ అధికారులు ఎందుకైనా మంచిదని ఇచిరో ఒకరూ అనే మారు పేరుతో డెత్ సర్టిఫికేటు తీసుకుని అదే పేరు మీద అంత్యక్రియలు జరిపించారు.

'మారుపేరుతో అంత్యక్రియ' అధ్యాయంలో వివరించిన ఘటనాక్రమాన్ని పరిశీలిస్తే అది నేతాజీ మరణానికి సంబంధించని బనాయించు వ్యవహార మన్న అనుమానానికి ఆస్కారం కనిపించదు.

జపాన్ చరిత్రలో ఎన్నడూ కనీ వినీ ఎరుగని ఘోర పరాభవ సమయమిది. శత్రువుకు సరెండర్ కావటం జరిగింది. ఆమెరికన్లు ఎప్పుడు వచ్చి జపాన్ ను స్వాధీనపరచుకుంటారో, ఆ తరవాత ఎవరిని ఏమి చేస్తారో ఎవరికీ తెలియదు. ఆ సంధి కాలంలో టోక్యోలో ప్రభుత్వమనేది స్తంభించింది. ఏ నిర్ణయాన్ని తీసుకోవటానికి ఎవరూ సిద్ధంగా లేరు. ప్రతి అధికారి, ప్రతి ప్రభుత్వ ప్రముఖుడూ తన ముందు గతినీ తలచుకుని బెంబేలు పడుతున్నాడు. మంత్రులు, మిలిటరీ జనరల్స్, రాజవంశీకులు సహా వేల మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న చేటు కాలమిది. జపాన్ యావత్తు చేష్టలుడిగి పెద్ద షాక్ లో ఉన్నది. విమానాలు కదలటం లేదు. కమ్యూనికేషన్లు ఎక్కడికక్కడ తెగిపోయాయి. విమానంలో తనకు కాక ఇంకొక సీటు సంపాదించటానికి నేతాజీకి తల ప్రాణం తోకొచ్చింది. అలాంటి సంక్లబిత కాలంలో నేతాజీ విమాన ప్రమాదంలో మరణించినట్టు నాటకం ఆడించి, రహస్యంగా రష్యాకు చేర

కుట్ర పన్ని

వేసేందుకు మాస్టర్ ప్లాన్ వేసే తీరిక, స్థిమితం జపాన్లో ఏ సైన్యాధికారికీ లేదు. నేతాజీ అస్తులను టోక్యో తీసుకువెళ్లేందుకు వారాల తరబడి వెయిట్ చేస్తే గానీ విమానం దొరకని కాలంలో నేతాజీ మరణాన్ని హబిబర్ రహమాన్ వెంటనే తన పైవాళ్లకు ఎందుకు రిపోర్టు చేయ లేదు అని ముఖర్జీ కమిషన్ లా పాయింట్లు తీయటం హాస్యాస్పదం.

అసలు ప్రమాదమే జరగలేదు పొమ్మని కొట్టి పారేయటానికి సమర గుహ, అనుజ్ ధర్ వంటి అమాం బాపతు పరిశోధకులు, అదపా దడపా మెయిన్ థ్రీమ్, సోషల్ మీడియాలలో డిటెక్టివ్ అవతారాలెత్తే అతితెలివి మేధావులు చిలకల్లా పలికే కారణాలు ముఖ్యంగా ఏమిటంటే -

1. 1945 ఆగస్టు 18న గాని దానికి ముందు రోజుగాని, ఆ మాట కొస్తే ఆ నెల మొత్తంలో గాని తైపే లేక తైహూకు వద్ద విమాన ప్రమాదం జరిగినట్టు విమానాశ్రయంలో గాని, స్థానిక ప్రభుత్వం వద్ద గాని ఎక్కడా పిసరంత రికార్డు లేదు.

2. విమాన ప్రమాదంలో నేతాజీ దుర్మరణం ఊసే మరునాడు, లేక ఆ తరువాత రోజు స్థానిక పత్రికలలో ఎక్కడా రిపోర్టు కాలేదు.

3. ప్రమాదానికి సంబంధించినవిగా జపాన్

ప్రభుత్వం వెలువరించిన ఫోటోలలో కనిపించే దృశ్యానికి, భౌతికంగా అక్కడికి వెళ్ళి పరిసరాలను పరిశీలిస్తే కాన వచ్చేదానికి పొంతన లేదు. అవి వేరేదో ప్రమాదానికి సంబంధించిన ఫోటోలు.

4. ఒక ప్రభుత్వాధినేత, సుప్రీమ్ కమాండర్ అయిన సుభాస్ బోస్ మరణిస్తే పక్కనే ఉన్న హబిబుర్ రహమాన్ గాని, జవహర్ సైన్యాధికారులు గాని తమ పైవాళ్లకు వెంటనే రిపోర్ట్ చెయ్యలేదు.

5. అనువృత్తి రికార్డుల్లో, డెత్ సర్టిఫికేట్లో, మరణాల మునిసిపల్ రికార్డులలో, దహనవాటిక రికార్డులలో సుభాస్ చంద్రబోస్ పేరు లేనే లేదు.

6. శవదహనం అయింది 20వ తేదీన అని ఒకసారి, 22న అని ఇంకో సారి హబిబుర్ రహమాన్ పేర్కొన్నారు.

7. చికిత్స చేసింది ఎవరు, మరణం ఎన్నింటికి, మరణ సమయంలో దగ్గర ఎవరున్నారు, డెత్ సర్టిఫికేట్ ఏ పేరుతో ఎవరిచ్చారు అన్న విషయాలలో ప్రత్యక్ష సాక్షులు చెప్పినదానిలో పొంతన లేదు.

8. టోక్యోలో అంత్యక్రియలు అయ్యాయని మొదట టోక్యో రేడియోలో ప్రకటించి, కాదు తైపెహాకులో అని తరువాత మాట మార్చారు.

9. ముఖం కనపడకుండా శవాన్ని ఫోటో

కమ్యూనికేషన్లు ధ్వంసమై సర్వత్రా అనిశ్చితి, అరాచకం అలుముకున్న కాలం. తైవాన్ పరిస్థితి మరీ ఘోరం. అప్పటిదాకా దానిమీద పెత్తనం చేసిన జపాన్ యుద్ధంలో చితికింది. మిత్రరాజ్యాల దాడులలో తైపీలోని ప్రభుత్వ భవనాలు, వాటిలోని రికార్డులు ధ్వంసమయ్యాయి. విమానాశ్రయం బాంబు దాడుల్లో దారుణంగా దెబ్బ తిని పాక్షికంగా పని చేస్తున్నది. కొన్నేళ్ళ తరువాత చాంగ్ కై షేక్ ప్రభుత్వం ఏర్పడేదాకా తైపెహాకు లేక తైపీలో అధికార వ్యవస్థ అస్తవ్యస్తంగా సాగింది. కల్లోలత కాలంలో ఘటనకు సంబంధించిన ఆధారం స్థానిక రికార్డులలో దొరకనంత మాత్రాన అసలా ఘటనే జరగలేదని కొట్టివేయటం అవివేకం.

4. ప్రమాదం జరిగిన సమయాన తైపెహాకులో

ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి

ఒకరితో ఒకరు కూడబలుక్కునే అవకాశమే లేకపోయినా వేరు వేరు దర్శాపుల్లో విడివిడిగా విచారింపబడిన సాక్షులందరూ ఒకే దృశ్యాన్ని వర్ణించారు. అందరూ ఒకేసారి అదే దృశ్యాన్ని ప్రత్యక్షంగా చూసి ఉండక పోతే సాక్షులలో ఆ సాపత్యం కుదరదు.

చంపారా?

తీశారు. మొహం ఎవరినీ చూడనివ్వకుండా దహనం కానిచ్చారు.

ఇలాంటి ఆక్షేపణలను, అభ్యంతరాలను విన్నవారు ఎవరైనా విమాన ప్రమాదం, దానివల్ల నేతాజీ మరణం కట్టుకథ అనే సహజంగా భావిస్తారు. అనుమానాలు పెట్టేవాళ్ళు చెప్పనివీ, ఈ సందర్భంలో ముఖ్యంగా గుర్తు పెట్టుకోవలసినవి ఇవి:

1. ప్రమాదంలో కూలింది మామూలు పౌర విమానం కాదు. ఇరుక్కుని కింద కూచున్నా పదిహేను మంది పట్టని బాంబర్ యుద్ధ విమానం. శత్రు స్థావరాల మీద బాంబులు వేసేందుకు ఉపయోగించే విమానాల కదలికలు శత్రువుల రాడార్లకు, నిఘా వ్యవస్థకు అందకుండా జాగ్రత్త పడతారు. వాటి కదలికలు సంబంధిత సైన్యాధికారులు బహుకొద్ది మందికి మాత్రమే తెలుస్తుంది. సాధారణంగా ఏ విమానాశ్రయం లోనూ వాటి రాకపోకలు రికార్డు కావు.

2. ఈ కాలంలో వలె అత్యాధునిక ఎయిర్ ట్రాఫిక్ కంట్రోల్ వ్యవస్థ అప్పుడు లేదు.

3. అది భయంకరమైన ప్రపంచ యుద్ధం ముగిసి, పరాజిత దేశాలలో ప్రభుత్వమనేది చచ్చుబడి, ఏ అధికారికీ కాళ్ళూ చేతులూ సరిగా ఆడక,

పెత్తనమంతా ఇంకా జపాన్ మిలిటరీ చేతుల్లోనే ఉంది. అనువృత్తి అధికారులు, మునిసిపల్ కార్యాలయం వాళ్ళు, దహనవాటిక ఉద్యోగులు జవహర్ అధికారులు ఏమి చేయమంటే అది చేశారు. రికార్డుల్లో పేర్లు ఎలా నమోదు చేయమంటే అలా చేశారు. ఎవరికి ఎవరి పేరుతో ఏ సర్టిఫికేటు ఇమ్మంటే ఆ ప్రకారం ఇచ్చారు. ఆ పరిస్థితుల్లో అంతకు మించి వారు చేయగలిగింది లేదు.

5. విమాన ప్రమాదానికి, మంటల్లో నేతాజీ కాలిపోవటానికి, అనువృత్తిలో చికిత్సకు, మరణానికి సంబంధించి విమాన సిబ్బంది, విమానాశ్రయ ఉద్యోగులు డాక్టర్లు, నర్సులు, ఇతర ప్రత్యక్ష సాక్షులు చెప్పినవి స్థూలంగా సరిపోయాయి. అనేక సంవత్సరాలు గడిచాక, వేరు వేరు దేశాల్లో స్థిరపడి,

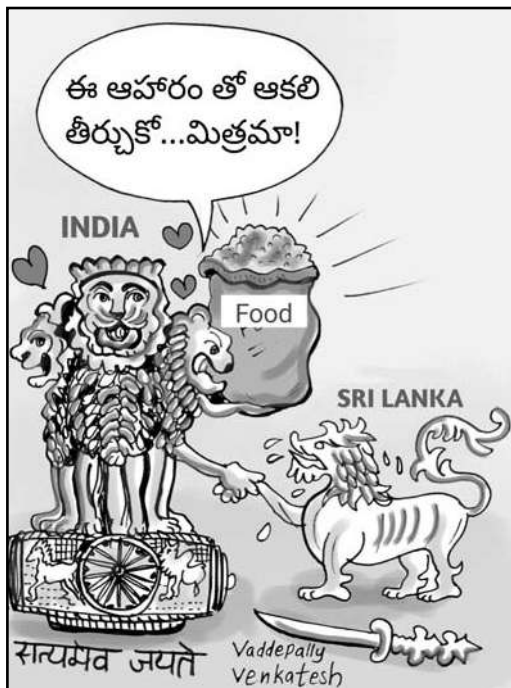
6. విమాన ప్రమాదంలో నేతాజీ లాగే మరణించిన జపాన్ ఉన్నత సైన్యాధికారి జనరల్ షిదేయి మరణాన్ని అతడి కుటుంబం అంగీకరించింది. ప్రమాదంలో మరణించిన మరెవరి కుటుంబీకుల నుంచీ ఎలాంటి అనుమానాలు, అభ్యంతరాలు వ్యక్తమవలేదు.

సర్క్యూస్టెన్షియల్ సాక్షులు ప్రబలంగా ఉన్నప్పుడు ఎక్కడో అతకలేదని, ఏదో పొసగలేదని, మరేదో అనుమానాస్పదంగా ఉన్నదని చెప్పి యథార్థాన్ని తోసి పుచ్చటం మూర్ఖత్వం. వందల మంది చూస్తుండగా పట్టపగలు నడివీధిలో జరిగిన దుర్ఘటనకైనా ప్రత్యక్ష సాక్షుల తప్పులన్నతూ వంకలు పెడుతూ పోతే ఏ కేసూ నిలబడదు. ఘటనా స్థలం ఫోటోలలో పరిసరాల యాంగిల్స్, హబిబుర్ రహమాన్ కాలిన

గాయాల పరిమాణాన్ని, అతడు చూపించిన రిస్కు వాచీ షేపును భూతద్దంలో చూసి ప్రమాదం మిథ్య, మరణం కట్టుకథ అని నిర్ధారించటం ఏడ్చినట్టే ఉంది.

మన పండితులకు, పరిశోధకులకు, జ్ఞాపిక పత్తేదారులకు తెలివి అనేది ఉంటే చూడవలసింది రష్యావైఫో, పైజాబాడీ వైఫో కాదు. వారు దృష్టి పెట్టవలసింది నేతాజీ అసలు శత్రువుల మీద! ఆలోచించవలసింది అసలు కుట్ర సంభావ్యత గురించి! తెలివితేటలు ఉపయోగించవలసింది విమాన ప్రమాదం జరగనే లేదని రుజువు చేయాలన్న వృథా ప్రయాణం కోసం కాదు. ఆ ప్రమాదం యాదృచ్ఛికమా, ఎవరైనా కావాలని చేయించారా అన్నదే కనిపెట్టవలసింది.

సోషలిస్టు సుభాస్ చంద్రబోస్ ను ఖైదు చేస్తే, హింసిస్తే సోవియట్ రష్యాకు గాని, స్టాలిన్ కు గాని ఒరిగేది ఏమీ ఉండదు. కాని పక్కలో బలైం వంటి బోస్ ను అంతమొందిస్తే బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యానికి లాభం చాలా ఉంటుంది. సుభాస్ చంద్రబోస్ ప్రధాన శత్రువు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యం! కేంబ్రిడ్జిలో ఉండగా ఐసిఎస్ ను కాలదన్నిన నాటి నుంచీ ఆ సామ్రాజ్యానికి బోస్ అంటే మంట. 1941లో కాబూల్ నుంచి బెర్లిన్ కు బోస్ వెళ్ళునున్నాడని ఉప్పు అందగానే అతడిని కనపడగానే కాలేయ్యమని మధ్య దారిలోని బ్రిటిష్ ఏజెంట్లు అందరికీ స్పెషల్ అవరేషన్స్ ఎగ్జిక్యూటివ్ (SOE) నుంచి రహస్య ఆదేశాలు వెళ్ళిన సంగతి తెలిసిందే. జర్మనీ నుంచి జపాన్ కు జలాంతరంగా బోస్ వెళుతున్నాడని తెలిశాక సముద్రజలాల్లోనే అతడిని సమాధి చెయ్యాలని లండన్ విశ్వప్రయత్నం చేసింది.

ఆగ్నేయాసియాలో బోస్ సమీప వలయంలో డబుల్ ఏజెంట్లను పెట్టి సమాచారం రాబట్టటానికి బ్రిటిష్ మిలిటరీ ఇంటెలిజెన్సు డిసెప్షన్ డివిజన్ అధిపతి పీటర్ ఫ్లెమింగ్ చేయని ప్రయత్నం లేదు. ఐఎన్ఎలో ఒక సీనియర్ సైన్యాధికారి బ్రిటిష్ ఇన్ఫార్మర్లుగా మారి నేతాజీ సమాచారాన్ని ఎప్పటి కప్పుడు బ్రిటిషువారికి చేరవేసేవాడు. ప్రపంచయుద్ధం ముగిశాక టోజో కంటే బోస్ మీదే ఎక్కువగా తెల్లవాళ్ళు దృష్టి కేంద్రీకరించారు. వార్ క్రిమినల్ గా విచారణ జరిపే జంజాటం పెట్టుకోకుండా చిక్కగానే బోసును చంపేయ్యమని బ్రిటిష్ సైన్యాన్ని ఆదేశించారు.

ఆగ్నేయాసియాలో బోస్ సమీప వలయంలో డబుల్ ఏజెంట్లను పెట్టి సమాచారం రాబట్టటానికి బ్రిటిష్ మిలిటరీ ఇంటెలిజెన్సు డిసెప్షన్ డివిజన్ అధిపతి పీటర్ ఫ్లెమింగ్ చేయని ప్రయత్నం లేదు. ఐఎన్ఎలో ఒక సీనియర్ సైన్యాధికారి బ్రిటిష్ ఇన్ఫార్మర్లుగా మారి నేతాజీ సమాచారాన్ని ఎప్పటి కప్పుడు బ్రిటిషువారికి చేరవేసేవాడు. ప్రపంచయుద్ధం ముగిశాక టోజో కంటే బోస్ మీదే ఎక్కువగా తెల్లవాళ్ళు దృష్టి కేంద్రీకరించారు. వార్ క్రిమినల్ గా విచారణ జరిపే జంజాటం పెట్టుకోకుండా చిక్కగానే బోసును చంపేయ్యమని బ్రిటిష్ సైన్యాన్ని ఆదేశించారు. ఎక్కడ దొరుకుతాడా, ఎప్పుడు వేటు వేద్దామా అని కామకు కూర్చున్న బ్రిటిష్ సర్కారుకు నేతాజీ కదలికలు అతడి శిబిరంలో అమ్ముడుపోయిన విద్రోహుల ద్వారా ఎప్పటికప్పుడు తెలిసిపోతూనే ఉన్నాయి. 1945 ఆగస్టు 17 సాయంత్రం సైగాన్ లో నేతాజీకి వీడ్కోలు ఇచ్చిన వారిలో ఫలానా సైన్యాధికారి కూడా ఉన్నాడు. విమానం బయలుదేరగానే ఆ కబురు లండన్ కు చేరవేసే ఉంటాడు.

‘పర్ట్ హార్బర్’ కథా నాయకుడైన జవహర్ అగ్నిరేల్ యమామోతోను 1943లో అమెరికన్ ఇంటెలిజెన్సు ఇలాగే మాటువేసి అతడు ప్రయాణిస్తున్న విమానాన్ని కూల్చి చంపిన వైనం జగత్ప్రసిద్ధం. యమామోతో మీద అమెరికన్లకు ఉన్నంత కక్ష నేతాజీ మీద బ్రిటిషర్లకూ ఉన్నది. అతడిని మట్టు పెట్టగలిగితే సింగపూర్, రంగూన్, అండమాన్ పతనాలకు ప్రతీకారం తీర్చుకున్నట్టు అవుతుంది. ఇంఫాల్, కోహిమాల మీద దాడి చేసిన దుస్సాహ సానికి అది తగిన శాస్తి. అలాగే సైన్యం విడిచిన అవిధేయులకు గట్టి వార్నింగ్! చిరకాల శత్రువును హతమార్చగలిగితే భవిష్యత్తులో భారతదేశాన్ని ఐక్యంగా కలిపి ఉంచగలిగిన ప్రజా నాయకుడిని

దేశానికి దక్కకుండా చేసినట్టు ఉంటుంది.

బ్రిటిష్ సర్కారు తలచుకోవాలే గాని సుభాస్ బోస్ ప్రాణం తీయటం ఒక లెక్కలోనిది కాదు. SOE ఇండియన్ మిషన్ కు సంబంధించిన ‘Force 136’ కు ఆ సమయాన ఆగ్నేయాసియా ఎత్తెడలా 33,000 మంది ఏజెంట్లు, ఇన్ఫార్మర్లు ఉన్నారు. యుద్ధంలో జపాన్ నావల్ కోడ్స్ ను ఖేదించగలిగిన వారికి జపాన్ విమానాల కదలికల సమాచారాన్ని పొంచి వినటం కష్టం కాదు. పైగా ఆగ్నేయాసియా, తూర్పు ఆసియా మొత్తంలో గగన తలం మీద మిత్ర రాజ్యాలదే అధిపత్యం.

తెల్లవారు కోరుకుంటే శాలీ బాంబర్ విమానం తోరన్ లో ఆగస్టు 17 రాత్రి మజిలీ చేసినప్పుడే దాని ఇంజన్లలో సమస్య వచ్చేలా చేయటం కష్టం కాదు. అది తోరన్ లో ఆగి ఉన్న సమయంలోనే, కాగల కార్యం తైపేలో కానిష్టేబులానికి ముందస్తు సన్నాహాలకు కావలసినంత వ్యవధి ఉన్నది. అంతవరకూ బాగానే ఉన్న విమానం తైపేలో బయలుదేరటానికి ముందు పోర్ట్ ఇంజన్లో ఏదో ఇబ్బందిని సిబ్బంది కనిపెట్టటం గమనార్హం. టేకాఫ్ సమయంలో కింది నుంచి కాల్పులు జరిపో, ఇంజన్లను ముందే పాడు చేసే విమానాన్ని కూల్చటం SOE ఆపరేటివ్ల ఆరితేరిన విద్య. దారుణ హత్యను మామూలు ప్రమాదంగా చిత్రించటంలో బ్రిటిషువారు సిద్ధ హస్తాలు. సీక్రెట్ ఆవరేషన్ నవ్వంగా అయిందోలేదో ధ్రువ పరచుకోవటానికే వైసాయి, మౌంట్ బాటెన్ ల ఆదేశం మీద ఇంటెలిజెన్స్ దర్యాపులు వేరువేరుగా జరిగి ఉండవచ్చు. బోసును చంపి దానిని ప్రమాదంగా లోకాన్ని మభ్యపెట్టటానికి బలమైన మోటివ్, కావలసిన వనరులు బ్రిటిషువారికి పుష్కలంగా ఉన్నాయి. కాబట్టి విమాన ప్రమాదానికి సంబంధించి మొట్టమొదట పరిశీలించవలసింది ఈ అంతర్జాతీయ కుట్ర కోణాన్ని. మునుముందు అనుమానించ వలసింది బ్రిటిష్ సర్కారును! ఆ అసలు పని పదిలేసి మన మహా పరిశోధకులందరూ రష్యా మీద పడి, సైబీరియాలో కూపీలు తీయటం వృథా ప్రయాణం.

సచ్చేవారం ముగించు

ఆజాదీ కా అమృత్ మహోత్సవ్

జర్నల్ పాలన నుంచి విముక్తి కోసం మహాత్మా గాంధీ నాయకత్వన భరతజాతి సాగించిన మహోద్యమాలలో ఉప్పు శాసనోల్లంఘన రెండవది. ఆ సమయంలో 1929 ఏప్రిల్ 6 నుండి మే 21 వరకూ గాంధీజీ ఆంధ్రలో పర్యటించారు. విశాఖ పట్నం నుండి చిత్తూరు జిల్లా వరకూ, హైదరాబాద్ సహా 12 జిల్లాలలో గాంధీజీ ఖద్దరు ప్రచారయాత్ర సాగించారు. గతంలో ఏ నాయకుడు సందర్శించని మారుమూల గ్రామాలకు కూడా ఆయన వెళ్లారు. స్త్రీ జనోద్ధరణ, ఖద్దరు తయారీ, వినియోగం, మద్యపాన నిషేధాలపై ఆయన ఉపన్యాసాలు ప్రజలకు వేద మంత్రాలవలె వినిపించాయి. జనవరి 26, 1930న పూర్ణస్వరాజ్ దినాన్ని ఆంధ్ర ప్రజానీకం అత్యంత ఉత్సాహంతో జరుపుకొంది. జనవరి 29న 'యంగ్ ఇండియా' పత్రికలో డప్పుపై పన్ను, భూమిశిస్తు తగ్గించడం సహా 11 అంశాలను అమలు చేయమని, లేకుంటే శాసనోల్లంఘన ప్రారంభిస్తామని గాంధీజీ ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరించాడు. ఫిబ్రవరి 14 నుండి 16 వరకూ సబర్కత్తిలో సమావేశమైన అఖిల భారత కాంగ్రెసు కార్యవర్గం శాసనోల్లంఘన ఉద్యమానికి గాంధీజీకి సంపూర్ణ అధికారాన్ని ఇచ్చింది. ప్రప్రథమంగా తానే శాసనోల్లంఘన చేస్తానని గాంధీజీ ప్రకటించారు. తర్వాత ఏప్రిల్ 6-13 తేదీల మధ్య అన్ని ప్రాంతాలలోను ఉప్పు శాసనాలను ఉల్లంఘించాలని కార్యవర్గం నిశ్చయించింది. సముద్రతీరంలో ఉప్పు తయారుచేయటం, సముద్రం సమీపంలో లేనివారు విదేశీ వస్త్రాలయాల వద్ద, మద్యం దుకాణాల వద్ద పికెటింగు చేయటం, తాటిచెట్ల మొవ్వులు, ఈతచెట్లు నరకటం, రాట్నంపై ఖద్దరు వడకడం, విక్రయం, వినియోగం, అస్పృశ్యతా నివారణ వంటి అంశాలతో సత్యాగ్రహోద్యమ కార్యక్రమాలు రూపొందించారు.

నిప్పు రాజేసిన 'ఉప్పు'

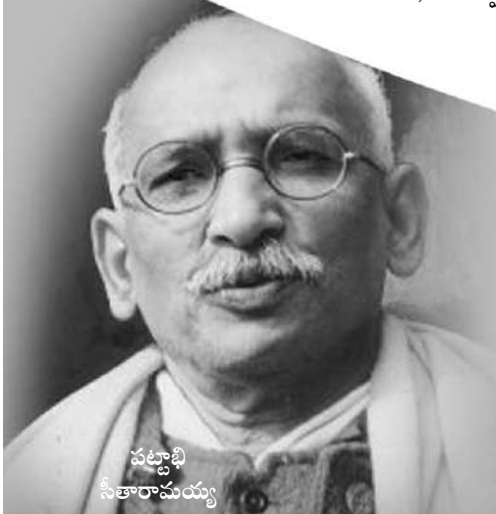
మార్చి 29, 1930న 'ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ' గుంటూరులో సమావేశమైంది. సత్యాగ్రహం వివిధ ప్రాంతాలలో ప్రారంభించినట్లయితే ప్రభుత్వం తన శక్తిని కేంద్రీకరించటానికి వీలుండదనే పట్టాభి సీతారామయ్య సూచనను అందరూ అంగీకరించారు. ఆంధ్రాలో ఉద్యమ నిర్వహణ సారథిగా (డిక్టేటరు) కొండా వెంకటప్పయ్యను నియమించారు. అదే విధంగా ప్రతి జిల్లాకు ఒక డిక్టేటరును నియమించారు. ప్రతి జిల్లాకి ఒక సత్యాగ్రహ సైనిక శిబిరాన్ని ఏర్పరచి శిక్షణ ఇచ్చారు. విశాఖపట్నం జిల్లాకు విజయ నగరంలోను, తూర్పు

గోదావరి జిల్లాకు సీతానగరం ఆశ్రమంలోను, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాకు ఏలూరు గాంధీ జాతీయ విద్యాలయంలోను, వశ్చిమ కృష్ణా జిల్లాకు విజయవాడ 'ఆంధ్రరత్న' భవనంలోను, తూర్పు కృష్ణా జిల్లాకు బందరులోను, గుంటూరు జిల్లాకు గుంటూరులోను, నెల్లూరు జిల్లాకు వల్లెపాడు ఆశ్రమంలోను, రాయలసీమ 'వేదవనం' లోను సత్యాగ్రహ శిబిరాలను ఏర్పరిచారు.

మార్చి 12, 1930న గాంధీజీ తన 79 మంది అనుచరులతో 200 మైళ్లు నడిచి, ఈ యాత్ర ప్రారంభించి 24వ రోజున, ఏప్రిల్ 5న దండి గ్రామం చేరుకున్నారు. ఏప్రిల్ 6 ఉదయం సముద్ర స్నానం చేసి గాంధీజీ ఉప్పు కణాలను పిడికిలితో పట్టుకుని శాసనాన్ని ధిక్కరించారు. ఆ ఉప్పు కణాల పిడికిలియే నిప్పుకణాలై రవిక్రంకని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యాన్ని ప్రకంపనలకు

గురిచేసింది. ఈ దండి ధిక్కారంతో దేశంలోని సముద్ర తీరాలన్నీ ఉప్పు కర్మాగారాలుగా, సత్యాగ్రహ రణస్థలాలుగా మారిపోయినాయి. సామాన్య ప్రజానీకం కూడా ఉప్పు తయారుచేయటం ప్రారంభించింది. ఉప్పు కణాన్ని ఉపకరణంగా చేసి, మహోద్యమాన్ని నృప్తింపారు గాంధీ. ప్రజల హృదయాల పరిభాష చదవగలిగిన నాయకుడు ఏ ఉద్యమాన్నయినా లేవదీయగలడు. ఈ ఉద్యమంలో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా రైతు సంఘాలు, న్యాయవాదులు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, కార్మిక సంఘాలు, విద్యార్థి సంఘాలు పూర్తి సహకారాన్నందించాయి. అంతకు ముందు కాని, తర్వాత కాలంలో గాని లేనంత భారీ సంఖ్యలో స్త్రీలు పాల్గొనటం విశేషం.

ఆంధ్రతీరంలో, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ఏప్రిల్ 6న బులుసు సాంబమూర్తి, దువ్వూరి సుబ్బమ్మ, పెన్నేటి సత్యనారాయణల నాయకత్వంలో చొల్లంగి వద్ద, కృష్ణాజిల్లాలో అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు, ముట్నూరు కృష్ణారావు, డా॥ భోగరాజు పట్టాభి

పట్టాభి సీతారామయ్య

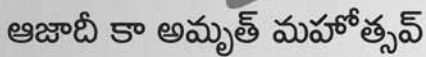
బులుసు సాంబమూర్తి

అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు

ముట్నూరు కృష్ణారావు

అవ్వకూరి
గోవిందాచార్యులు

రెబ్బాప్రగడ
మందేశ్వరశర్మ

సర్దార్ దండు
నారాయణరాజు

సర్దార్ దండు
నారాయణరాజు

దేవులపల్లి
సత్యవతమ్మ

దేవులపల్లి
సత్యవతమ్మ

అల్లూరి
సత్యనారాయణరాజు

అల్లూరి
సత్యనారాయణరాజు

కనపర్తి, మున్నగు ప్రాంతాలు శాసనోల్లంఘనకు ప్రధాన కేంద్రాలైనాయి. వేలాది ప్రజలు భాగస్వాములయ్యారు.

ఉద్యమం నుంచి వచ్చిన ఆ ఉప్పుకు 'స్వరాజ్య లవణం' అని పేరు పెట్టారు. బందరులో గుప్పెడు ఉప్పును పురాణం సూరిశాస్త్రి నవరసు బంగారం పెట్టి కొన్నారు. భీమవరంలో ఐదు తులాల ఉప్పును భూవతిరాజు నుబ్బితాతరాజు రూ. 100/- లకు కొన్నారు. ప్రజలు పోటీపడి స్వరాజ్య లవణాన్ని కొంటుంటే పోలీసులు నిబిడాశ్చర్యంతో తిలకించారు. త్రిపురనేని రామస్వామి రచించిన 'వీరగంధము తెచ్చినారము.. వీరుదెవ్వడు తెల్పుడీ' అనే దేశభక్తి గేయం ఆంధ్రదేశంలో వాడవాడలా ప్రతిధ్వనించింది. విశాఖపట్నంలో బాలా చెరువు వద్ద, గంజాంలో నౌపదా వద్ద, గుంటూరులో కనవర్తి వద్ద, ఉప్పు కొఠారులపై ఉద్యమకారులు దాడిచేసి ఉప్పు కొల్లగొట్టారు. నరసాపురం గడ్డి బజారులో వందలాది నత్యాగ్రహాలతో పులగుర్ర కనకమ్మ ఉప్పు తయారుచేస్తుండగా అడ్డగించటానికి ప్రయత్నించి నబే కలెక్టర్ పోలీసు అధికారులు ఘోర అవమానం పాలై వెనుతిరిగారు.

తొలిదశలో ఉద్యమాన్ని ప్రభుత్వం అంతగా పట్టించుకోలేదు. ఉద్యమి పెరగటంతో క్రమంగా జిల్లాలోని ప్రథమశ్రేణి నాయకులందరినీ అరెస్టు

గావించింది. కానీ ప్రజలు వెనుకంజ వేయలేదు. నిజమైన సామాజిక సమస్యకు నాయకత్వ లోటు రాదు. సామాన్య ప్రజలనుండే నాయకులుద్భవించి ఉద్యమాన్ని ముందుకు నడిపిస్తారు. నిర్బంధాలు, వేధింపులు ఉద్యమాన్ని నిలువరించ లేకపోయాయి. అప్పుడు మే నెలలోనే వర్షాలు మొదలయినందువల్ల ఉప్పు తయారీని ఆపి, ఉద్యమాన్ని నిర్మాణ కార్యక్రమాల వైపు మరలారు.

గాంధీజీ స్త్రీలకు చేసిన విజ్ఞప్తితో గాడిచర్ల శేషబాయి, పాలకోడేటి శ్యామలాంబ, దిగుమర్తి కృష్ణబుచ్చయ్య, మూత్పూరి చుక్కమ్మ, దేవులపల్లి సత్యవతమ్మ, కోటమర్తి కనకమహాలక్ష్మి వంటి సత్యాగ్రహాలు కల్లు దుకాణాల వద్ద, విదేశీ వస్త్ర దుకాణాల వద్ద పికిటింగు చేశారు. అనేకమంది మహిళలు ఖద్దరు మూటలు నెత్తిన పెట్టుకొని వాడవాడలా తిరిగి విక్రయిస్తూ ఖద్దరు ప్రచారం చేశారు. ఏలూరులో మద్దిపాటి నరసమ్మ తాడేపల్లి సత్యవతి జయదేవి ఇంటింటా ఖద్దరు ప్రచారం చేస్తూ 'ఖద్దరు మాత్రమే వాడుతామని' అనేకమంది స్త్రీలతో ప్రమాణపత్రాలు రాయించారు. కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాల వస్త్ర వ్యాపారులు విదేశీ వస్త్రాలు విక్రయించబోమని ప్రమాణాలు చేశారు. గుంటూరు జిల్లాలో గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి తాడిచెట్టు మొవ్వలు నరికే కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టగా, భీమవరం తాలూకాలో పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య, సిద్ధాపురంలో ఉద్దరాజు రామం, నల్లజర్లలో గెడా రఘునాథులు అనేక తాడిచెట్టు మొవ్వలు, వందలాది ఈతచెట్టు నరికి మద్యపాన నిషేధ కార్యక్రమానికి కృషి చేశారు. ఆ ఇద్దరి రాజకీయ జీవితం ఈ సంఘటనతోనే ప్రారంభమైంది.

వివిధ జిల్లాల్లో ఆబార్ని వేలం పాటలు జరుగకుండా సత్కాగ్రహాలు పికిరింగు చేయటంతో ప్రభుత్వ ఆదాయం 60 శాతానికి పడిపోయింది. అనేకమంది గ్రామోద్యోగులు తమ పదవులకు రాజీనామాలు సమర్పించారు. వారిలో మొదటివాడు ఏలూరు కరణం పోణంగిరావు. ఆయనను అనుసరిస్తూ చల్లపల్లి, కోణికి, వీరభద్రాపురం, యలమంచిలి పాడు గ్రామోద్యోగులూ రాజీనామాలు చేశారు.

పోలీసుల దౌర్జన్యకాండ క్రమంగా పెరిగి పోయింది. గాంధీ బోస్ ధరించటం, ఖద్దరు ధారణ, కాంగ్రెస్ పతాకం, వందేమాతరం అభివాదం ప్రభుత్వం దృష్టిలో నేరాలైపోయాయి. కాంగ్రెస్ పతాకాన్ని చూసి, ఎర్రగుడ్డను చూసిన ఎనుబోతు వలె విరుచుకుపడ్డారు. జెండాను చించటం, రాటాలు విరగగొట్టటం, ఖద్దరు షాపులపై దాడి

నిత్యకృత్యాలైనాయి. చేలకు నీరు ఇవ్వబోమని జిల్లాలోని రైతులను బెదిరించారు.

కాంగ్రెసు పతాకాన్ని అవిచ్ఛిన్నం చేసిన నూజివీడు ప్రజలపైన, గుంటూరు జిల్లా కరవది గ్రామంలో 24 మందిపై లాఠీచార్జి చేసి అరెస్టు చేశారు. తిరువూరులో ఖద్దరు పంచెతో వెళుతున్న న్యాయ వాదిని వివస్థణ్ని చేశారు. మే 19న గుడివాడలో కాంగ్రెస్ బహిరంగ సభపై కాల్పులు జరపగా దాసరి వెంకటచలపతిరావు తొడలో నుండి గుండు దూసుకు పోయింది. ఆ సమావేశానికి అధ్యక్షత వహించిన కాసూరి వెంకటదాసయ్య నెత్తిన కుర్చీ పెట్టి దుర్భాష లాడుతూ పోలీసులు వీధులలో నడిపించారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో అనేకమంది స్త్రీ సత్యాగ్రహుల్ని రహదారి, నీటి సదుపాయాలు లేని సుదూర ప్రాంతాలకు తీసుకువెళ్లి పందిపెంట, పశువుల పెంటలో నీళ్లు కలిపి నెత్తిన పోశారు. దేశమాత విముక్తికి ఆ సాధ్యమణులు ఆ దౌర్జన్యాలను భరించారు.

జూన్ 21, 1930 నాటికి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘంతో పాటు, వివిధ జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘాలను ప్రభుత్వం నిషేధించింది. సభలు, సమావేశాలు జరపరాదని, 144 సెక్షన్ విధించింది. కాంగ్రెస్ శిబిరాలను ధ్వంసం చేసింది. ఏలూరులో జాతీయ విద్యాలయం నుండి నాయకులను అరెస్టు చేసి తీసుకువెళుతున్న పోలీసులను ప్రజలు అడ్డగించారు. పోలీసులు వారిపై కాల్పులు జరపగా పైలా అచ్చన్న అనే పౌరుడు మరణించారు. గొర్రెల రామడు అనే ఆయన కాలు తీసి వేయవలసి వచ్చింది. 11 మందికి తీవ్ర గాయాలైనాయి. కాకినాడలో వేదికపై ఉపన్యసిస్తున్న బులుసు సాంబమూర్తిని క్రిందికి లాగి రక్తం కారేటట్లు తీవ్ర లాఠీచార్జి చేశారు. విదేశీ వస్త్రాలు ధరించ నిరాకరించినందుకు నగ్నంగా దొర్లించారు. కోడేటి రంగారావుల చేయి విరగొట్టారు. నాగుల్లంక, రాజోలులో సత్యాగ్రహం చేస్తున్న కెప్టెన్ కృష్ణమూర్తి, మల్లాది రామమూర్తిలను రక్తం చిమ్మేటట్లు కొట్టారు. నిషేధజ్ఞులు ఉల్లంఘించినందుకు వేల సంఖ్యలో సత్యాగ్రహుల్ని ఖైదు చేశారు. జైళ్లు యాత్రాస్థలాలుగా మారినాయి. గాంధీ నామం తారకమంత్రమైంది.

గాంధీ ఇర్విన్ ఒప్పందం (మార్చి 5, 1931)తో సత్యాగ్రహోద్యమం తాత్కాలికంగా నిలిచిపోయింది. ప్రభుత్వ ఆహ్వానంపై గాంధీజీ రెండవ రౌండ్ టేబుల్ సమావేశానికి హాజరైనారు. అది విఫలమైంది. తిరిగివచ్చిన గాంధీజీని ప్రభుత్వం బొంబాయిలో అరెస్టు చేసి ఎరవాడ జైలులో నిర్బంధించారు.

కానీ ఉద్యమకారుల మీద ప్రభుత్వం తిరిగి దౌర్జన్యాలకు పాల్పడింది. కాంగ్రెస్ ను నిషిద్ధ సంస్థగా ప్రకటించింది. సీతానగరం ఆశ్రమాన్ని ధ్వంసం చేశారు. సత్సవర్తనకు హామీ ఇవ్వలేదనే నెపంతో దుగ్గిరాల కమలాంబ, దాసరి కృష్ణవేణమ్మ, దాసరి

లక్ష్మీబాయమ్మ, రెబ్బాప్రెగడ మందేశ్వరశర్మ, మల్లాది యజ్ఞనారాయణలకు శిక్షలు పడ్డాయి. జనవరి 8, 1932న టంగుటూరి, దండు నారాయణరాజు, ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు, మాజేటి నారాయణ రావు బి.రంగసాయి, వంక సూరిశాస్త్రిలకు జైలుశిక్ష విధించారు. నాయకుల అరెస్టులను నిరసించి నందుకు గుడివాడలో కె.ఎల్.నరసింహారావు, ఎం.గురురాజు, జి.రామబ్రహ్మంలను అరెస్టు చేశారు. బందరు జాతీయ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ దిగుమర్తి సీతారామశాస్త్రి, పట్టాభి, ముట్టూరి, బులుసు సాంబమూర్తిలను అరెస్టు చేశారు. ఏలూరులో నిడు చూలాలు దాసరి కృష్ణవేణమ్మ, 2 సంవత్సరాల చంటి బిడ్డను ఎత్తుకొని ముడుంబి వెంకటమ్మ జైళ్లకు వచ్చారు. అనంతపురంలో కలూరి సుబ్బారావును జైలుకు పంపారు.

తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ముస్తాఫా అలీఖాన్, బి.సుబ్బారావు అనే పోలీసు అధికారుల రాక్షస కృత్యాలకు అంతులేదు. ఇతడే సీతానగరం సత్యాగ్రహ ఆశ్రమ నిర్వహకుడు జోస్యుల సుబ్రహ్మణ్యంపై లాఠీచార్జి జరిపి చావగొట్టాడు. ఫలితంగా సుబ్రహ్మణ్యం పక్కటెముకలు విరిగి రోగగ్రస్తడై 1936లో చనిపోయారు. బి.సుబ్బారావు నబ్ ఇన్స్పెక్టర్ ను డప్పుల సుబ్బారావు అనేవారు. కాంగ్రెస్ సభలు జరుగుచుండగా డప్పులతో వచ్చి వీర వాసరంలో రంగనాయకులు అనే పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్ అల్లూరి సత్యనారాయణ రాజు అనే సత్యాగ్రహిని 71 లాఠీ దెబ్బలు కొట్టి, స్వహత్య కోల్పోయిన తర్వాత పోలీసుస్టేషన్ లో తల్లక్రిందులుగా వేలాడతీసి దాహంతో అలమటిస్తున్న రాజు నోటిలో మూత్రం పోశాడు. ఏలూరులో మూల్పూరి రంగయ్యను, బెజవాడలో భీమవరపు రామచంద్రారావును, భట్ల పెనమర్రులో కామినేని వెంకటప్పయ్యను,

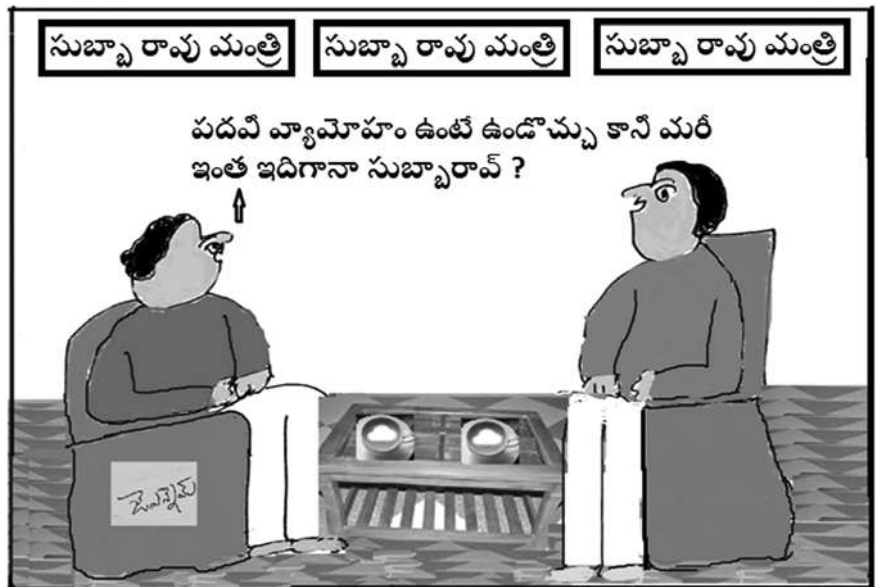
డా. గాదం గోపాలస్వామి

రిటైర్డ్ ప్రిన్సిపాల్

అమలాపురంలో గరిమెళ్ల సత్య సుబ్రహ్మణ్యంను ఇంకా అనేకమంది సత్యాగ్రహులను విచక్షణా రహితంగా రక్తం చిందేటట్లు చిత్రగొట్టారు.

ఏలూరులో 'సత్యాగ్రహి', సీతానగరంలో 'కాంగ్రెస్', గుడివాడలో 'దరిద్ర నారాయణ' పత్రికలు పోలీసు రాక్షసత్వానికి బలై నిలిచిపోయాయి. కాని పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో కాశీపట్నం కొండయ్య 'వీరభారతి' అనే పత్రికను ప్రభుత్వ కన్ను గప్పి నడుపగలిగాడు. ప్రభుత్వ దమనకాండతో ఉద్యమం క్రమంగా చల్లబడింది. గాంధీజీ 1934 మే 20న ఉద్యమాన్ని ఉపసంహరించారు.

ఈ శాసనోల్లంఘన ఉద్యమంలో గుంటూరు నుండి 560 మంది, కృష్ణా జిల్లా నుండి 373 మంది, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నుండి 628 మంది, నెల్లూరు నుండి 86 మంది, తూర్పుగోదావరి జిల్లా నుండి 70 మంది, విశాఖపట్నం నుండి 49 మంది, గంజాం నుండి 150 మంది, అనంతపురం నుండి 27 మంది సత్యాగ్రహులు జైలుకు వెళ్లారు. భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటం ఆంధ్ర ప్రజలు అద్వితీయమైన సాహస పోరాటాలు చేశారు. కుల, మత, జాతి, వైసమ్యాలకు అతీతంగా పరిపూర్ణమైన భారత జాతీయతత్వంతో, స్వేచ్ఛా పిపాసులై పాల్గొన్న ఈ ఉద్యమం చిరస్మరణీయం.

దుష్టసింహారానికి ఉగ్రరూపధారియైన నృసింహుడు భక్తుల అభీష్టం నెరవేర్చేందుకు అనేక చోట్ల స్వయంభువుగా వెలిశాడు. అలాంటి ప్రసిద్ధ క్షేత్రాలలో సింహాగిరి ఒకటి. తూర్పు కనుమలలో ప్రకృతి సౌందర్యం నడుమ సింహాద్రిపై పశ్చిమాభిముఖుడైన శ్రీలక్ష్మీవరహా నృసింహుడు అశేష భక్తకోటికి ఇష్టదైవం. చైత్ర శుద్ధ ఏకాదశి నాడు కల్యాణం జరిపించుకునే నారసింహుడు వైశాఖ శుద్ధ తదియ నాడు భక్తజనకోటికి నిజరూప దర్శనం అనుగ్రహిస్తాడు. చందనయాత్ర నాడు నిజరూపం దర్శనం వైకుంఠంలో లక్ష్మీనారాయణులను దర్శించినంత ఫలితమని క్షేత్ర మహాత్మ్యం పేర్కొంటోంది.

క్షేత్రప్రపురాణం ప్రకారం, కృతయుగంలో హిరణ్యాక్ష, హిరణ్యకశిప సోదరుల సంహరణ అనంతరం ఈ రెండు అవతారాలు (వరహా, నృసింహ) ఒకటిగా శాంతమూర్తిగా దర్శనభాగ్యం కలిగించాలన్న ప్రహ్లాదుడి కోరికను మన్నించిన స్వామి ఈ రూపంలో ప్రభవించారు. తెలుగు రాష్ట్రాలలో ప్రసిద్ధ నృసింహ క్షేత్రాలు ఉన్నప్పటికీ రెండు అవతారాలు ఒకే మూర్తిగా అవతరించి అర్చనలు అందుకుంటోంది మాత్రం సింహాచలాధీశు డే. వరహాముఖంతో, మానవ దేహంతో, సింహ వాలంతో 'శ్రీలక్ష్మీవరహా నృసింహమూర్తి'గా దర్శన

అప్పన్న చందనసేవకు

'గంగధార సమం తీర్థం క్షేత్రం సింహాద్రి నానమం
నారసింహ సమాదేవో త్రైలోక్యే నాస్తి నిశ్చయః'

(సింహాద్రిశుడి సేవకోసం ఉద్భవించిన గంగధార లాంటి తీర్థం లేదు. నృసింహునికి సాటిదైవం త్రిలోకాలలోనూ లేదు. సింహాచలం లాంటి క్షేత్రం లేదని క్షేత్ర మహాత్మ్యం.)

మిస్తున్నారు. ఆయన కొలువుదీరిన కొండ కూర్చున్న సింహాకృతిలో ఉండడం వల్ల 'సింహాగిరి, సింహాద్రి' అని, నృసింహస్వామి వేంచేసిన పర్వతం కనుక 'సింహాచలం' అని ప్రఖ్యాతి పొందిందని చెబుతారు.

ప్రహ్లాదుడి అనంతరం స్వామికి అర్చనాదులు లేక స్వామిపై పుట్టవెలిసింది. షట్పుక్రవర్తలలో ఒకరైన పురూరపుడు అపురస ఊర్వశితో సాగిస్తున్న విమాన యానానికి స్వామి ఉన్న ప్రదేశంలో అంతరాయం కలిగింది. విమానం ముందుకు కదలకపోవడంతో, అక్కడ వరహాస్వామి నెలవై ఉన్నాడని దివ్యదృష్టితో గ్రహించిన ఆమె ఆ సంగతిని చక్రవర్తికి నివేదించింది. ఆ రాత్రి పురూరపుడికి స్వప్న సాక్షాత్కారం చేసిన స్వామి, తనను పుట్టనుంచి వెలికితీసి గంధం సమర్పించాలని, వహ్నికం నుంచి వెలికితీసిన రోజునే (వైశాఖ శుద్ధ తదియ) భక్తులకు తన నిజరూప దర్శనం కలుగజేయాలని కూడా ఆదేశించారట. ఆ ప్రకారం, చక్రవర్తి సహస్ర కలశ గంగధారతో, పంచామృతాభిషేకంతో స్వామిని వెలికిదీయించాడట. ఏడాది పొడవునా చందనలేపనంతో నిండి ఉండే ధ్యాయరూపుడు ఆ రోజు ('తదియ') వచ్చేందు గంటల పాటు భక్తులకు నిజరూపంతో కనువిందుచేస్తారు.

చక్రవర్తి స్వామివారికి వజ్రహారాలు సమర్పించి

ఉత్సవాలను నిర్దేశించి, నిర్వహించాడు. ఆలయ గోపురాలు నిర్మించి, వేదమూర్తులను రప్పించి వారికి అగ్రహారాలు ఇచ్చి ఆలయనిర్వహణ బాధ్యతను అప్పగించారు. చందన సమర్పణకు స్వామివారి ఆనతి కారణమని స్థలపురాణం చెబుతుండగా, హిరణ్య కశిపుడి వధానంతరం ఉగ్రమూర్తియైన స్వామిని చల్లబరిచేందుకు చందనం సమర్పించారని, అది ఆనవాలుగా వస్తోందని భక్తజనుల విశ్వాసం.

చందనయాత్ర..

స్వామి నిజరూప దర్శనం రోజు 'చందనయాత్ర, చందనోత్సవం'గా ప్రసిద్ధి. అక్షయ తృతీయ ముందు నాడు బంగారు గొడ్డలి సహాయంతో స్వామి వారిపై గల చందనాన్ని తొలగిస్తారు. మరునాడు వేకువజామున నుప్రభాత సేవ అనంతరం ఆలయ సమీపంలోని 'గంగధార'తో సహస్ర కలశాభిషేకం నిర్వహించి నిజరూప దర్శనానికి అవకాశం కల్పిస్తారు. దర్శనానంతరం మళ్లీ అభిషేకం నిర్వహించి 120కిలోల పచ్చి చందనంతో అరవై రకాల వనమూలికలు, సుగంధ ద్రవ్యాలు కలిపి స్వామికి లేపనం సమర్పిస్తారు. ఇలా మరో మూడు విడతలు వైశాఖ, జ్యేష్ఠ, ఆషాఢ పౌర్ణమి నాడు మొత్తం 480 కిలోల చందనాన్ని సమర్పిస్తారు. శ్రావణ పూర్ణిమ నాడు మేలిముసుగు కరాళ చందన సమర్పణతో ఈ ప్రక్రియ

చందనోత్సవం, అక్షయ తృతీయ

వేళాయె...

ముగుస్తుంది.

చందనోత్సవం నాడు సింహగిరి శోభాయమానంగా విరాజిల్లుతుంది. ఈ క్షేత్రంలో వివిధ ఉత్సవాలు జరుగుతున్నా, చందనయాత్రను విశేషంగా పరిగణిస్తారు. ఆ రోజు స్వామి నిజరూప దర్శనానికి ఉవ్విళ్ళూరుతారు. ఇక్కడ ఐదుగురు దేవతా మూర్తులు గోవిందరాజస్వామి (ఉత్సవమూర్తి), మదనగోపాల స్వామి (శయనమూర్తి), వేణుగోపాలస్వామి (స్వప్నమూర్తి), యోగ నృసింహ (బలిమూర్తి), సుదర్శనుడు (చక్రపెరుమాళ్)లకు జరిగే నిత్యర్చనను 'పంచభేరి' అంటారు. ప్రహ్లాదుడు అహోబిలంలో అర్పించి సింహగిరి చేరి ముక్తి చెందినట్లే, అక్కడి స్వామిని సేవించిన ఫలితమే ఇక్కడా సిద్ధిస్తుందని జైమిని మహర్షి తెలిపారు.

విజయనగరం పూనపాటి వంశీయులు అనువంశిక ధర్మకర్తలుగా ఉన్న ఈ క్షేత్రాన్ని రామానుజాచార్యులు, చైతన్య ప్రభువు లాంటి ఆధ్యాత్మికవేత్తలతో పాటు శ్రీకృష్ణదేవరాయలు, రెడ్డిరాజులు, చాళుక్య, చోళ రాజులు, వీరకూట పల్లవులు, వేంగీ చాళుక్యులు, కోరుకొండ నాయకులు, కొప్పుల నాయకులు, నందాపుర రాజులు, గాంగులు, వడ్డాది మాత్యులు, జంతరనాటి సురభి, వంశజులు, ఒడిసా గజపతులు తదితరులు దర్శించు కున్నారు. కటకం నుంచి కంచి వరకు పాలించిన అనేక మంది రాజులు, రాణులు స్వామి వారికి భూరి విరాళాలు సమర్పించు కున్నట్లు ఆలయ స్తంభాలపై, ప్రాకార గోడలపై రాతలు తెలియచెబుతాయి.

సుందరాయ శుభాంగాయ మంగళాయ
మహాజనే
సింహవల నివాసాయ శ్రీనృసింహాయ
మంగళమ్!! ★

డా॥ ఆరవల్లి
జగన్నాథస్వామి
సీనియర్ జర్నలిస్ట్

అమిత ఫలదాయిని అక్షయ తృతీయ

వైశాఖ శుక్ల తదియ 'అక్షయ తదియ'గా ప్రసిద్ధమైంది. అక్షయం అంటే క్షయం లేనిది (ఎన్నటికీ నశించనిది లేదా స్థిరంగా ఉండేది) అని అర్థం. అక్షయ తృతీయ వ్రతానికి లక్ష్మీనాథుడు అధినాయకుడు. మహావిష్ణువు లక్ష్మీదేవిని పరిణయమాడిన రోజు కూడా ఇదేనట. అందుకే జనం తమ తమ స్థావరమును బట్టి బంగారం లేదా వెండి కొనుగోలు చేసి అమ్మవారికి అలంకరించి పూజలు చేస్తారు. అలా చేయలేని వారు లవణం సహా నిత్యావసరవస్తువులు కొనుగోలు చేసినా శుభమనే పెద్దలు చెబుతారు. అక్షయ తదియ సామాజిక పర్వదినం. కులమతాలకు అతీతంగా దీనిని జరుపుకుంటారు.

ఈ తిథినాడు చేపట్టే పుణ్యకార్యాలకు సంబంధించి ప్రచారంలో ఉన్న కథ ప్రకారం, పేదరికంలో ఉన్న ధర్మనాముడు అనే వైశ్యుడు తనకు ఉన్నంతలో ఇతరులకు సహాయం చేసేవాడు. కొంతకాలానికి కాలం చేసిన ఆయన క్షత్రియుడిగా జన్మించి జపహోమాదులు, నిత్యాన్నదానం చేయసాగాడు. సంపదనంతా వ్యయం చేసిన కొద్దీ అది 'అక్షయం' అవుతోంది. పూర్వజన్మ సంస్కారం అలా కొనసాగుతూనే ఉంటుందని పెద్దలు చెబుతారు.

విశిష్టత

శ్రీవారి వరహా నృసింహస్వామి రూపంలో పురూరవ చక్రవర్తికి స్వప్న సాక్షాత్కారం చేసి, ఏటా చందనయాత్ర జరిపించుకుంటున్నది ఈ తిథి నాడే. శ్రేణియగుం ఆరంభం, వరశు రాముడు జననం, దివిజంగమ భగీరథుడు భువికి దింపినది, బలరాముని జననం, ద్రౌపదీ మానససంరక్షణకు శ్రీకృష్ణుడు వలువులు ప్రదానం చేసినది, పిడికెడు అటుకుల నివేదనతో బాల్యస్నేహితుడు కుచేలుడికి అనంత ఐశ్వర్యం అనుగ్రహించినది, వనవాస దీక్షలోని పాండవులకు సూర్యభగవానుడు అక్షయ పాత్రను ప్రసాదించినది ఈ రోజునే. నరనారాయణులు, హయగ్రీవ

భగవానుడు ఈ తిథినాడే ఆవిర్భవించారు. పార్వతీపతి వాహనం నంది జన్మించినది ఈ తిథి నాడే కావడంతో 'బసవ జయంతి'ని జరుపుకుంటారు. ప్రఖ్యాత వైష్ణవ క్షేత్రం బదరీనాథ్ ఆలయాన్ని చలికాలం తరవాత ఈ తిథినాడే తిరిగి తెరుస్తారు. ద్వైత సంప్రదాయవాదులు (మధ్యులు) ఈ తిథినాడు యతుల బృందావనాలకు గంధలేపనం చేస్తారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో శ్రీకృష్ణునికి చందనలేపనం, గౌరీదేవికి డోలోత్సవం నిర్వహిస్తారు. ఈ తిథినాడు వ్యవసాయ పనులు ప్రారంభించడం, భూముల కొనుగోళ్లు, భవనాలు, సంస్థలను వంటి వాటిని ప్రారంభించడం శుభప్రదంగా భావిస్తారు. ఈ రోజున ఉపవాసంతో లక్ష్మీనారాయణులను, గౌరీ మహేశ్వరులను అర్పించి అక్షతలతో హేమం, అక్షతల దానంతో సకల పాపవిముక్తులవుతారని, చేసిన దానం అక్షయంగా మారి సత్ఫలితాలనిస్తుందని శాస్త్రవచనం.

నాటి ఓరుగల్లు మహానగరం. తెలంగాణకు రెండవ రాజధాని వరంగల్. రజాకార్లను తరిమికొట్టి స్వాతంత్ర్యం సాధించుకున్న తరువాత ఇక్కడి ప్రజలు ప్రశాంతంగా జీవిస్తున్నారు. నాడు పిడికెడు ఉన్న ముస్లిం కుటుంబాలు నేడు ఎన్నో రెట్లు పెరిగాయి. తమ జనాభాను పెంచి ఈ దేశాన్ని ఇస్లాం దేశంగా మార్చేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నవారికి చేయూత నివ్వడం ప్రారంభించారు. తాజాగా హిందూ బాలిక మీద ముస్లిం యువకుడు ప్రేమ పేరుతో చేసిన దాడి ఇక్కడి పరిస్థితికి అద్దం పడుతున్నది. కశ్మీర్, ఉత్తరప్రదేశ్ లేకుంటే మధ్యప్రదేశ్ లోనో కాదు, తెలంగాణ నడిబొడ్డునే లవ్ జిహాద్ ఘటన వెలుగు చూసింది. వరంగల్ లో ఒకవైపు తీవ్రవాద కార్యకలాపాలతో, మరోవైపు లవ్ జిహాద్ తో అల్లకల్లోలం

ఇంట్లోకి చొరబడి గొంతుకోశాడు. నగరంలో ముస్లిం జనాభా, తీవ్రవాద కార్యకలాపాలు పెరిగినప్పటికీ పోలీసులు చర్యలు తీసుకోకపోవడం వల్లనే ఇలా జరుగుతున్నది.

తాజా ఘటనకు సంబంధించిన కొన్ని వివరాలు: బాధితురాలు అనూప హన్మకొండలోని గాంధీనగర్ వాసి. వరంగల్ జిల్లా, సంగెం మండలం మొండ్రాయికి చెందిన మహమ్మద్ అజహర్ డిగ్రీ చదువుతున్న సమయంలో ఫ్రెండ్ ద్వారా ఆమెను పరిచయం చేసుకుని ప్రేమ పేరుతో క్రొద్దోజులుగా వేధిస్తున్నాడు. పై చదువుల కోసం హైదరాబాద్ కు కోచింగ్ వెళ్లిన అనూప ఇదీవల ఎంసీఎ పరీక్షల కోసం తిరిగి వచ్చింది. ఈ తరుణంలో అజహర్ దాడి చేశాడు. ప్రస్తుతం అనూప ఎంజీఎం ఆసుపత్రిలో చికిత్స

చేయాలని నినదించాయి. హిందూ విద్యార్థినిలను, మహిళలను, హిందూ సమాజాన్ని లక్ష్యంగా చేసుకుని మతోన్మాదులు సాగిస్తున్న చర్యలను కూకటివేళ్లతో తక్షణం పెకలించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇలాంటి ఘటనలు నగరంలో తరుచూ జరుగుతున్నా అధికార పార్టీ ఒత్తిడితో పోలీసులు కేసులను పక్కదారి పట్టించి హిందూ అమ్మాయిలపైనే నిందలు మోపడం గర్హనీయం.

సరిగ్గా 2 సంవత్సరాల క్రితం హన్మకొండ వాగ్దేవి కళాశాల వెనకాల కిషన్ పురలో హిందూ అమ్మాయిని కాజీపేటకు చెందిన ముస్లిం యువకుడు మాంసం కత్తితోనే మెద కోసిన ఘటన జరిగింది. ఇప్పుడు అదే తరహాలో మరో ఘటన జరగడం సిగ్గుచేటు. ప్రభుత్వం, పోలీసులు నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించి

సృష్టించేందుకు కొద్దికాలంగా ఆ వర్గం ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది. 2019లో వరంగల్ నగర నడిబొడ్డున ఉన్న పోచమ్మ మైదాన్ సాయిబాబా దేవాలయంలో తెల్లవారుజామున ఆలయం శుద్ధి చేస్తున్న పూజారి హత్య ఇందుకు ఒక ఉదాహరణ. ఉత్తరప్రదేశ్ కు చెందిన ముస్లిం తీవ్రవాది ఆలయంలోకి చొరబడి మరీ హత్య చేశాడు. ఎల్సీనగర్ గణపతి మండపం లోకి గొడ్డుమాసం విసిరిన ఘటన, హన్మకొండ చౌరస్తాలోని శివశక్తి స్థలంలో దుర్గాదేవి నవరాత్రు లలో అమ్మవారి విగ్రహం చెయ్యి విరిగిన ఘటనలు ముస్లిం ఉన్మాదానికి నిదర్శనాలే.

ఈ ప్రాంతంలో లవ్ జిహాద్ మూకలు రెచ్చిపోతున్నాయి. హిందూ అమ్మాయిలను ప్రేమ పేరుతో వంచించి మతం మార్చి పెళ్లి చేసుకొని, ఇస్లాంను పెంచే పని జరుగుతున్నది. తాజాగా కాకతీయ యూనివర్సిటీలో ఎంసీఎ చదువుతున్న హిందూ విద్యార్థిని ప్రేమించమని వేధించి, ఆమె కాదు అన్నందుకు అజహర్ అనే లవ్ జిహాద్ పట్టపగలు

పొందుతున్నది. హన్మకొండ సుబేదారి పోలీసులు అజహర్ పై ఐపీసీ 354D, 307, 506 సెక్షన్ల కింద కేసు నమోదు చేసుకొని దర్యాప్తు చేస్తున్నారు. నిందితుణ్ణి రిమాండ్ కు తరలించారు.

ఈ ఘటనపై హిందూ సంఘాలు భగ్గుమన్నాయి. ఘటన జరిగిన రోజే విశ్వహిందూ పరిషత్, భజరంగ్ దళ్, హిందూ వాహినీ, కార్యకర్తలు హన్మకొండ చౌరస్తాలో పెద్ద ఎత్తున రాస్తారోకో చేపట్టారు. దీంతో భారీగా వాహనాలు నిలిచిపోయాయి. పోలీసులు సముదాయించడంతో ఆందోళన విరమించారు. మరుసటి రోజు ఏబీపీవీ విద్యార్థులు ఆందోళన చేపట్టి, లవ్ జిహాద్ ప్రేమోన్మాది అజహర్ ను ఎన్కౌంటర్ చేయాలని డిమాండ్ చేశారు.

ప్రశాంతంగా ఉన్న వరంగల్ నగరంలో తీవ్ర వాద మతోన్మాదాన్ని పెంచే కుట్రలను వెంటనే అరికట్టాలని హిందూ సంస్థలు కోరుతున్నాయి. లవ్ జిహాద్, ఉగ్రవాద చర్యలకు నగరాన్ని అడ్డాగా మార్చడానికి జరుగుతున్న కుట్రలను పోలీసులు భగ్గుం

నిందితులకి కఠిన శిక్ష విధించినట్లయితే ఇలాంటి ఘటనలు పునరావృతం కావు. లవ్ జిహాద్ వెనుక ప్రమాదకరమైన ఉద్దేశాలు ఉన్న సంగతిని ఇప్పటికైనా గ్రహించాలి. ఈ దేశంలో ఇస్లాంను పెంచడం, హిందూ మహిళలను, హిందూ సమాజాన్ని లోబరుచు కోవడం ఇందులో కనిపిస్తుంది. హిందూ అమ్మాయిలను ముస్లిం అబ్బాయి లవ్ చేసి పెళ్లి చేసుకుంటే 5 లక్షల నుండి 10 లక్షల రూపాయలు ముస్లిం తీవ్రవాద సంస్థల నుండి అందుతాయని కూడా ఆరోపణలు ఉన్నాయి. ఆ డబ్బుల కోసం హిందూ అమ్మాయిలను ప్రేమ పేరుతో వెంబడిస్తారు. ఒప్పుకోకపోతే దాడులు. ఒప్పుకుంటే వంచన అన్నట్లు వ్యవహరిస్తారు. ప్రభుత్వం ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాలుకు లోబడి ఇలాంటి ఘటనలకు తప్పుడు భాష్యాలు చెబితే విశ్వహిందూ పరిషత్, భజరంగ్ దళ్ చూస్తూ ఉరుకోవు.

శ్రీరాం ఉదయేకుమార్
వీహెచ్పీ, వరంగల్ జిల్లా కార్యదర్శి

గిరిజాదేవి. 'ఎవరిమే' అనిపిస్తుంది ఎవరికైనా! చలనచిత్ర సీమగా భ్రమపడతారు అనేకమంది. మన భారతీయ శాస్త్రీయ సంగీత విద్వాంసురాలు అని ఆ కళారాధకులు మాత్రం ఇట్టే గుర్తుపట్టారు. ఎందుకు గుర్తుపట్టారు! ఆమెకు తన గాత్ర మధురమే ఆధారంగా పొందని గౌరవం లేదు. మహోన్నత బహుకృతులన్నీ వరసబెట్టి వరించి వచ్చాయి. అది మే 8వ తేదీ. పుట్టుక స్థలం వారణాసి. అంతటి సుప్రసిద్ధ క్షేత్రంలో, శాస్త్రీయత సంప్రదాయం మేళవించిన ప్రాంతంలో జన్మించారు గిరిజ. ఎటువంటి కలతా కొరతా తెలియని సంపన్న కుటుంబం. ఎంత సంపద ఉన్నా అంతకుమించింది కళ అని నమ్మినవారు తండ్రి రాండేవ్. వాయిద్య విద్వాంసుడు. ఇక లోటేముంటుంది? ఎన్ని నేర్చుకోవాలో అన్నింటినీ ఆయన నుంచే అభ్యసించిందామె. పలు రీతుల సంగీత ప్రక్రియలను తనవిగా చేసుకుంది. పొందికైన రూపం, అందమైన వ్యక్తికరణ తనది. అందుకే తొమ్మిదేళ్లయినా నిండకుండానే, ఒక చలనచిత్రంలో నటించి బాలసీమగా మరింత పేరు తెచ్చుకుంది. అదే మొదలుగా గానయాత్ర విజయపథంలో కొనసాగుతూ వచ్చింది. గాత్ర యాత్రికురాలిగా తాను చూడని ప్రదేశాలంటూ లేవు మరి. నాలుగేళ్లక్రితం కోల్కతాలో అస్తమించేవరకు, జీవనయానంలో తను చేయని సంగీత ప్రయోగాలంటూ ఏమున్నాయి? ఇన్ని కారణాల వల్లనే, భారతరత్న తదుపరి మళ్లీ అంతటి పరమోన్నతి కలిగిన 'పద్మవిభూషణ' ఆ ఖ్యాతి కిరీటానికి కలితీతురాయి అయింది.

గాత్ర యాత్రికురాలు

ఏ సంగీత ప్రక్రియకైనా శ్రుతి, రాగం, తాళం, వల్లవి ఇవే మూలాధారాలు. వినసాంపైన ఆ శబ్దమే శ్రోతలకు మరపురాని అనుభవాలనిస్తుంది. ప్రణవ నాదం ఓంకారం నుంచి రూపొందించిన ఆ విధానమే అలౌకిక అనుభూతికి మూలకారణం. ప్రత్యేకించి హిందుస్థానీ వద్దతి వేద సంప్రదాయ వరంపర లోనిది. రాగాలు, తాళాలు కీలకంగా ఉన్న ఇది ఒక్క మానసికమే కాదు; ఆధ్యాత్మిక వికాసానికి దోహద పడుతుంది. దీని ఆరోహణ, అవరోహణ ప్రత్యేకతకు సంకేతం; మిశ్రిత సమన్వితం. రూపాల మాటకాస్తే... ఖయాలీ, టప్పాలు అత్యంత జనాదరణ పొందినవే. అప్పటికప్పుడు గీతాన్ని రూపొందించుకొని, ఆశువును సంతరించుకుని, ఆలాపన సాగించడమే ఖయాలీ. ఇక టప్పాలీ అంటే జానపద సంబంధి తాలు. ప్రత్యేకించి శ్రవణీవులు అలనాడు ఏ ఎడారుల్లోనో ఒంటెలను నడిపిస్తూ పాడుకునే పాటలు. వీటిపై మక్కువ పెంచుకున్న గిరిజ చిన్న నాడే సర్దు ప్రసాదీ మిత్రా సమక్షానికి చేరింది. సారంగి వాదనంలో ఘటికుడాయన. అదే పురాతన వాయిద్య పరికరాన్ని ప్రజానురంజకంగా మలచిన ప్రసిద్ధత ఆయనది. మచ్చల జింకలోని రంగుహంగులు, పలు వర్గాల కలయికలు సారంగికి అంతటి పేరు ప్రఖ్యాతులు తెచ్చాయి. ఆ గురువు నుంచి రెండు ప్రక్రియలనీ అభ్యసించిన శిష్యురాలు అటు తర్వాత మరెన్నో ప్రయోగాలతో విద్యకు వన్నె తెచ్చారు. అది 1949వ సంవత్సరం. అంటే అప్పటికి ఆమెకు ఇరవైఏళ్లు. నేర్చిన కళను అందరి ముందూ ఉంచాలన్న ఉత్సాహ ఆకాశవాణి కేంద్రం (అలహాబాద్) ద్వారా పాడేలా చేసింది. అప్పటి ఆ కాలమాన పరిస్థితుల్లో బహిరంగంగా వాణి వినిపించడం సంప్రదాయం కాదన్న విమర్శలనూ ఎదుర్కొన్నారు. సంగీతమైనా, మరి ఏ ఇతర కళైనా ఉన్నది నలుగురికీ అనుభూతి ప్రసాదించడానికేనని ఆమె ప్రగాఢ నమ్మిక. ఉన్న విద్యత్తును నాలుగు గోడలకే పరిమితం చేయడం ఎవరికీ ఉపయోగకరం కాదని తనకీ తెలుసు.

అయినా ప్రతికూలత ఎదురవడంతో కొన్నాళ్లు ఆగారు. అనంతరం తాను అనుకున్న దారిలోనే పయనించారు.

ఈసారి వేదిక బిహార్ రాష్ట్రానికి మారింది. అనతి కాలంలోనే అక్కడ కచేరీ చేశారు. జనాదరణ లభించడం, విస్తృతం కావడం గిరిజాదేవి అనురక్తిని పెంచి పోషించాయి. 'కళకు పరిమితులు ఎందుకు? అది ఎంత వ్యాప్తి జరిగితే సమాజానికి అంత మంచిది. నా పాటకు అడ్డుగోడల వల్ల ఎవరికి ఏం లాభం? పొడతాను. విని ఆస్వాదించేవారి ఆశీస్సులే నాకు వరప్రసాదం. కళాకారుల్ని ఉత్సాహపరచండి, ప్రోత్సాహమివ్వండి. ఎంతగా వెన్ను తడితే అంతంత సృజన వెలువడుతుంది. జీవితానికి సార్థకత అప్పుడే' అనే వారామే. ఆ పలుకులు సంగీత గురువు శ్రీచంద్ చెవిన పడ్డాయి. గమనించి గుర్తించి, గౌరవించి ఆశీర్వాదాలందించిన ఆయననే జీవితకాల బోధకుడిగా పరిగణించారామె. గురు శిష్యులిద్దరూ సంగీత రంగాన సరికాత్త ప్రయోగాలెన్నింటినో ఆవిష్కరించారు. వెన్నంటి వచ్చిన వారిని దరి చేర్చుకున్నారు. విమర్శలకు దిగిన వ్యక్తులను చిరునవ్వుతో చూశారే తప్ప, ప్రతి విమర్శకు దిగలేదు. అంతంత సహన శీలత మీకెలా సాధ్యమైందని పత్రికా విలేకరులడిగితే, 'మా విద్యే మాకు ఆ గుణం నేర్పింది' అని బదులిచ్చారు గిరిజాదేవి. ఆమెకు ప్రత్యేకించి రెండు అంశాలు గొప్ప సంతృప్తినిచ్చాయి. ఒకటి-బెనారస్ హిందూ విశ్వవిద్యాలయంలో అనేకమందికి సంగీత పాఠాలు నేర్పడం. రెండు-కోల్కతాలోని సంగీత

పరిశోధన సంస్థ ప్రతినిధిగా సేవలు అందించడం. ఎటువంటి ప్రక్రియకైనా సొంతం చేసుకోవడంలో విజయగర్వం ఉంటుంది. అందునా టుప్రీల వంటివి మరి. అవి రస ప్రధానాలు. వాటిని ఆలాపించి మెప్పించడం మరెవరికైనా కష్టతరం కావచ్చు కానీ, గిరిజాదేవికి కాదు. పలు శాస్త్రీయ విధానాలకు స్వర ప్రాధాన్యం పెంచి; విశేషించి టుప్రీల రాణిగా పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించారు. చేసిన సాధకులు, సాగించిన ప్రయోగాలు, లభించిన విజయాలు ఆమె పాలిట పురస్కారాల పంటలయ్యాయి. మహా సంగీత సత్కార పురస్కృతి 2012లో లభించింది. జీవన సాఫల్య పురస్కృతిని గ్లోబల్ ఇండియన్ మ్యూజిక్ అకాడమీ బహూకరించింది. అవార్డుల పంట పండించుకున్న ఆమెకు శిష్యులు ఎందరెందరో. జాతి గర్వించదగిన విదుషీమణి తాను. శిక్షణ, బోధన, ప్రచారాలను త్రిసూత్రాలుగా ఆచరణకు తెచ్చారు. ఎన్ని వందల మందికి విద్యార్థిని విద్యార్థులకు ఉచితశిక్షణ ఇచ్చారో లెక్కించలేం. బోధనారంగాన ఎందరెందరికీ ఆదర్శ ప్రాయులయ్యారో కొలవలేం. ఎన్ని స్థితిగతులనైనా ఓరిమితో భరించారు. ఘన విజయాల కోరి వచ్చి నప్పుడు వినప్రంగా శిరస్సు వంచి అందు కున్నారు. సంగీతం తప్ప మరో లోకమే తెలియ దామెకు. ఆ కళనే ఆస్వాదించి, జన ఆస్వాదనకు తెచ్చి, జీవితాన్ని ఫలప్రదం చేసుకున్న ఆదర్శ వనిత.

గిరిజాదేవి గురించి ఇప్పుడు చెప్పండి? ఎవరిమే అనాలని అనిపిస్తుందా? ఏ రంగానికి చెందినవారని వివరం అడగాలని ఉంటుందా? సంగీతానికి మరి ముఖ్యంగా గాత్రానికి ఆమె జీవితమే మేలిమి ఉదాహరణ. తక్కువగా మాట్లాడి, ఎక్కువ పాటలు పాడిన గాయనీమణి. ఉత్తరాదికి పరిమితం కావాల్సినవారు కానే కాదు. భారతీయ సంగీత స్రవంతికి వారసులైన జాతీయ సంపద. ఆ జాతిరత్నాన్ని గుర్తు చేసుకుని వినయాంజలి అర్పించడమే కళా భారతి తక్షణ కర్తవ్యం. మనమెవ్వరం మరవలేని, మనకెన్నటికీ మరపురాని సార్థక జన్మరాలు గిరిజాదేవి. ★

జయంతి జయరామ్

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

కాలంతో పాటే ఆమె

ఇవాళ్టి చాలామంది కవులనీ, కవయిత్రులనీ సామాజిక స్పృహ వంటి తూకపురాళ్లతో కొలవనవసరం లేదు. నిండుగా కవిత్వం తొణికిసలాడుతున్న కవితలల్లిన వారిని, అక్షర గవాక్షం నుంచి ఈ క్షణం చూస్తే ఎలా కనిపించిందో అలాగే దేశాన్ని అక్షరీకరించగలిగిన వారిని ఆ రాళ్లతో కొలిస్తే అవమానం కూడా. కొండపల్లి నీహారిణి కవిత్వం చూస్తే ఇదే అనిపిస్తుంది. 73 కవితలతో నీహారిణి ఇటీవల వెలువరించిన 'కాల ప్రభంజనం'లోని ప్రతి కవిత వర్తమానాన్ని ఆవిష్కరించేదే. కొన్ని జ్ఞాపకాలు వీటిలో పరుచుకున్నాయి. కొన్ని అనుభూతులు ఒక అలలను మరిపిస్తూ వాక్యాలుగా ఎగసి పడ్డాయి. జనాభిప్రాయాలూ ఆమె కవితలకు ఇతివృత్తాలై కావ్య గౌరవానికి నోచుకున్నాయి. కర్నూలు జీవితాలు, పండుగల శోభ, చరిత్ర పురుషుల సంస్కరణ ఏవైనా ఆమె కవితలకు వస్తువులై ఇట్టే ఒదిగిపోయాయి.

ఇందులో కర్నూడి జీవితాన్ని ఇతివృత్తంగా స్వీకరించిన కొన్ని కవితలు ఉన్నాయి. నీహారిణి మరొక అడుగు ముందుకు వేసి, సాగులో కర్నూడి ఇల్లాని పాత్రను కూడా మన కళ్లకు కట్టారు. కర్నూడు, అతడి ఇల్లాని కలసి కన్నడే పొలం మీద ఆ ఆకుపచ్చ కల. దీనిని కవయిత్రి పండించిన తీరు రమణీయం. ఆధునాతనం కూడా. 'మళ్ళికేమో నీరు పెడుతూ అతడు/చాళ్ళలో కలుపుదీసి ఒడుపొతూ ఆమె' అనడం ఎంతో బావుంది. ఈ కవిత ఆఖర్న 'వెన్నెముకలాంటి దేశకీర్తి నిజమే

కాల ప్రభంజన (కవిత్వం)

కవయిత్రి: కొండపల్లి నీహారిణి,
ప్రతులకు: కొండపల్లి వేణుగోపాలరావు,
ప్లాట్ నెం. 559, శ్రీ శ్రీ హోమ్స్,
అల్లాస్ గూడ, హైదరాబాద్-58,
రంగారెడ్డి జిల్లా.
పే.: 175, వెల: రూ. 120/-

అతడు/నీడలా వెన్నంటే భుజకీర్తి నైజమే ఆమె' అనడం ఇంకా బావుంది. కరోనా ఇవాళ్టి ప్రపంచం బాధ. దీనికి కవులూ కవయిత్రులూ స్పందించకుండా ఉండడం ఎలా? ఇంత సున్నితమైన వ్యక్తీకరణ ఉన్న నీహారిణి కరోనా కవితలు ఎక్కువగానే రాశారు. పంచభూతాలని గుప్పిలి పట్టుకోవాలని ప్రయత్నించిన ప్రపంచం పాలిట ప్రాణాంతకమైంది ఆ వైరస్. ఇలాంటి క్లిష్ట సమయంలోను భారత్ సాధించిన విజయాలని ప్రస్తావిస్తే వైరస్ లాగే దాడి చేయడమూ కనిపించింది. దీనికి చక్కని ముగింపే ఇచ్చారు, 'దోమంతది కరోనా కష్టం/ఏనుగంతటిది దేశభ్యాతి వంటి ఆరోగ్యం' అన్నారు. 'మరి ప్రస్తానం-మనో విస్తారం' కవితను చూస్తే, కవయిత్రి వాక్యాలను ఎంతగా చెక్కి మాత్రమే పాఠకుల ముందు ఉంచుతారో అర్థమవుతుంది. 'కళ్ళకు పొద్దును గట్టుకొని కలల ఊసులు వెంటేసుకుని మరి మాను స్పర్శ కోసం పిట్టల గుంపు' అన్నారామె. ఆ స్పర్శ ఆ పిట్టలకు దక్కనిస్తున్నామా? కవితను చదివాకా వచ్చే ప్రశ్న ఇదే.

నిర్భయ కేసు ఈ దేశం అంతరంగాలలో చీలిక తెచ్చింది. మృగానికి హక్కులేమిటని కొందరు. మరణదండన అత్యాచారాలను ఆపుతుందా అని ఇంకొందరు. ఇందులో కవయిత్రి ఆ అభాగ్యురాలి తల్లి మనసు ఆధారంగా తన భావనకు కవితారూపం ఇచ్చారు. ఈ కవిత పేరు, 'అమ్మ గెలిచింది.' మృగాలైపోయిన వాళ్లని బతికించడానికి న్యాయసూత్రాలలోని లోసుగులను అడ్డం పెట్టుకుని కొందరు చేసిన ప్రయత్నం నాటి ప్రజాగ్రహానికి దారి తీసింది. అందుకే ఈ కవితను 'లోసుగుల దారం ఉరినాపలేకపోయింది' అంటూ ముగించి తన ప్రతిభను మాటలకందని స్థాయిలో చూపించారు.

'సంధ్యా రహస్యాలను దాచే ఉస్మానియా', 'బోసం ఎత్తడమంటే అమృతనాన్ని ఎత్తడమే', 'జ్ఞాపకాల అంతరిక్షంలో ఊహల నక్షత్రాలు', 'మతాల మందహాసంలో సంస్కరణమౌదాం-నువ్వు నేనూ మనం మన దేశమౌదాం' వంటి వ్యక్తీకరణలు పాఠకులను అలరించకుండా ఉండవు. అలాగే 'కత్తి అవసరం లేని యుద్ధం చేస్తున్న రోజులివి' అన్నారు. కత్తికి కత్తి అనుకొనే అనాగరికత కాదు మనది. అందుకే నీహారిణి కలం నుంచి మరిన్ని కవితలు రావాలనీ, వస్తాయనీ ఆశిద్దాం. ★

'ఆంధ్రభూమి' ఒకసారి రాజకీయ నేత/ గూండా మీద వార్త వేసింది. అతడొచ్చి గొడవ పెట్టాడు. నాటి సంపాదకుడు ఖండన ఇస్తే ప్రచురిస్తామని చెప్పారు. ఆ ఖండన ఆరో పేజీలో వచ్చింది. మళ్ళీ వచ్చాడు నేత. ఖండనంటే నాలుగు వాక్యాలేనా, అది కూడా ఆఖర్న ఆరో పేజీలోనా? అని నిలదీశాడు. అందుకు నాటి సంపాదకుడి సమాధానం- ఏడో పేజీ లేదు మరి. ఆయనే గోవిందు రామశాస్త్రి (గోరాశాస్త్రి). నిర్భీకతకు నిలువెత్తు నిదర్శనం. అలాంటి సంపాదకులు బహుముఖ ప్రజ్ఞావంతులు. నార్ల కవి, నాటకకర్త కూడా. నందూరి రామమోహనరావు గొప్ప అనువాదకులు, మార్క్స్ ట్రైయన్ ను అనువదించారు. తత్వశాస్త్ర విశ్లేషకులు. కానీ ఒక్క పత్రికా రచయితలుగానే ఇలాంటి వారిని గుర్తు పెట్టుకోవడం కద్దు. అలా కాక మిగిలిన రంగాలకు వారు చేసిన సేవను పరిచయం చేస్తేనే పరిపూర్ణత. అలాంటి ప్రయత్నమే, 'ప్రముఖ సంపాదకులు, రచయిత గోరాశాస్త్రి' పుస్తకం.

గోరాశాస్త్రి శత జయంతి సదస్సు ప్రసంగ వ్యాసాల సంకలనమిది. సంకలనకర్త ప్రముఖ పత్రికా రచయిత కె. లక్ష్మణరావు. తెలుగు స్వతంత్ర, ఆంధ్రభూమి పత్రికల సంపాదకుడిగా పనిచేసిన గోరాశాస్త్రి తెలుగు పత్రికారంగం మీద ప్రత్యేక ముద్రను. సంపాదకీయా లతో భ్యాతి గాంచిన సంపాదకులు కొందరే. వారిలో గోరాశాస్త్రి అగ్రగణ్యులు. ఆయన డక్టర్ క్రానికల్

చరిత్రకందని

'పత్రికా రచన మానవత కోసం అన్వేషణ' అని జి.కృష్ణ విశ్వాసం. రాజకీయ వార్తల పరిధి నుంచి, వార్తావ్యాఖ్యల చట్రం నుంచి బయటపడి; పత్రికా రచనతో పనిగట్టగలిగిన ఒక గుబాళింపు కోసం ఆయన చేసిన ప్రయత్నమే 'కన్నవీ విన్నవీ'. పత్రికా రచయిత లేదా విలేకరి సేకరించుకున్న చాలా విశేషాలను వార్తలో చేర్చడు. అట్లా వదిలేసిన భాగాలు కొంతకాలానికి పఠనీయమైన విశేషాలు అవుతాయి అన్నారాయన. అలాంటి ఒక దృక్పథం నుంచి వచ్చినవే ఈ పుస్తకంలోని వ్యాసాలు. ఇవి ఆంధ్రభూమి దినపత్రికలో వెలువడినాయి.

ఈ పుస్తకంలో 54 విషయాల మీద కృష్ణగారి వ్యాఖ్యానాలు ఉన్నాయి. గల్పిక అనే ప్రక్రియకీ, కథ అనే ప్రక్రియకీ మధ్య ఎక్కడో ఈ రచనలని పెట్టవచ్చు ననిపిస్తుంది. ప్రతి రచన పాత విషయంలోని ఒక కొత్త కోణాన్ని పరిచయం చేస్తూనే ఉంటుంది. అది కొన్నింటిలో నాటకీయంగా ఆవిష్కరించారు. కొన్నింటి ముగింపు చూస్తే పాఠకులు చకితులవుతారు. ఇంకొన్ని టీలో సునిశిత హాస్యం తళుక్కుమంటూ ఉంటుంది. కళ్లు చెమర్చే ఘట్టాలు కూడా తారనిల్లుతాయి. ఇందులో ప్రధానంగా కనిపించేవి విశిష్ట వ్యక్తుల జీవిత చిత్రణలు.

“ఏమండీ! మన హిమాన్నికి పాప పుట్టిందట!” అన్నది సుమిత్ర భర్త సూర్యంతో.

“అవునా! చాలా సంతోషం పాపం వాళ్లు ఎన్నాళ్లగానో ఎదురు చూస్తున్నారు కదా! అవును.. పెళ్లయి ఏడు, ఎనిమిది సంవత్సరాలయింది కదా!” అన్నాడు సూర్యం.

“అఁ అవును పాపం సీతక్క కొడుకుకు సంతానం కోసం మొక్కుని దేవుడు లేడు, చేయని పూజ లేదు, తిరగని డాక్టర్ లేడు. వాళ్లిద్దరిని పట్టుకుని చేయాల్సిన వెన్నెన్నో చేసింది. ఇన్ని సంవత్సరాలకు వాళ్ల ఇంట్లో చిన్నిపాప వచ్చింది” అన్నది సంతోషంగా సుమిత్ర.

అక్క కొడుకుకు పాప పుట్టడంతో అందరికీ చెప్పి సంతోషాన్ని పంచుకొంటున్నది, సుమిత్ర.

“అబ్బో! అక్క కంటే నీకే ఎక్కువ సంబరం ఉన్నట్టున్నది” అన్నాడు సూర్యం.

“భలే వారే! చిన్న పిల్లలున్న ఇల్లే అందాల పొదరిల్లు. పిల్లలు లేకుంటే ఆ ఇంట్లో సందడే?” అన్నది సుమిత్ర.

“అంతేకాదు, మన ఎదురింటి లక్ష్మమ్మ చిన్న కొడుకుకు కూడా కొడుకు పుట్టాడు” అన్నది సుమిత్ర. “ఇవాళ అన్ని ఇవే ముచ్చట్లు చెప్తావా? తినడానికి ఏమన్నా పెట్టేది ఉందా” అన్నాడు సూర్యం.

“మరి నాకు ఇంకేం పని ఉంది. అలా అలవాటయిపోయింది. ఎవరింట్లో పసివాళ్లు పుట్టినా నాకే చెప్తారు కదా! అది మీకు తెలుసు” అన్నది సుమిత్ర.

మీరు త్వరగా కాళ్లు కడుక్కుని రండి వడ్డిస్తానంటూ వంటింట్లోకి వెళ్లింది సుమిత్ర.

జనాభా? వెలస 'తమ్మ'

డా॥ బండారి సుజాత

సుమిత్ర, సూర్యంలకు ఇద్దరు కొడుకులు. వాళ్ల చదువులు, పెళ్లిళ్లు, పిల్లలతో ఇల్లు సందడికి మారు పేరుగా ఉండేది. కొడుకులు ఉద్యోగా లంటూ, దూరంగా వెళ్లిపోవడంతో ఇంట్లో మిగిలింది మళ్లీ ఇద్దరే.

పెద్ద కొడుకుకు ఒక కూతురు, ఒక కొడుకు. ప్రైవేట్ కంపెనీలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. కోడలు కూడా ఉద్యోగం చేస్తోంది. చింతలేని కుటుంబం. ఈ మధ్యనే ఇల్లు కూడా కట్టుకున్నారు. పెద్దకొడుకు ఒకరిని అదగడు, ఎవరికి పెట్టడు. పిల్లలతో హాయిగా జీవించే ఆధునిక కుటుంబం.

రెండో కొడుకుకు ఒక బాబు. వాళ్లిద్దరు ప్రైవేటు ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. రెండో కొడుకు, కోడలు గుర్తు రాగానే బాబు పుట్టినప్పటి సంగతులు జ్ఞాపకం వచ్చాయి సుమిత్రకు.

* * *

బంగారం లాంటి బాబు పుట్టాడని అందరూ సంతోషించారు. “అసలు ఇప్పుడు మాకు పిల్లలే వద్దనుకున్నా కాని ఇతను వినలేదు” అన్నది రాధిక.

“అవేం మాటలమ్మా! పండంటి బాబుకు జన్మనిచ్చావు. సంతానం లేకుంటే ఎంత బాధో నీకు అర్థం కావడంలేదు” అన్నది సుమిత్ర.

రాధిక తల్లి కూడా “తొమ్మిది నెలలు మోసి కన్నావు. అలాంటి మాటలు మాట్లాడొద్దని” చెప్పింది. “అయినా బాబంటే నాకు ఇష్టం లేదు. కావాలంటే మీరే పెంచుకోండి.” అన్నది కోడలు రాధిక.

“తల్లి గర్భం నుండి భూమి మీదకు వచ్చి

నవలక్ష్మి

కేవ్, కేవ్ మని ఏదే పిల్లలకు అమ్మపాలే అమ్మతమ్మమ్మా, తప్పకుండా బాబుకు నీ పాలు పట్టాలి” అన్నది డాక్టర్ లావణ్య.

“శిశువు శారీరకంగా, మానసికంగా పెరగా లంటే తల్లిపాలే శ్రేష్టమని తేల్చి చెప్పింది” డాక్టర్.

“చూడమ్మా నృస్థిలోని ప్రతి జీవిలో మాతృత్వం దాగి ఉంటుందనే విషయం తెలియని వారెవరూ ఉండరు. ఒకసారి నీ బాబుకు పాలిచ్చి చూడు అష్టైశ్వర్యాలు కూడా పనికిరావు” అన్నది డాక్టర్ లావణ్య.

“చూడు రాధికా నువ్వు డెలివరీ అయిన రోజే సమత అనే అమ్మాయికి ఆబార్షన్ చేశాను. ఎందుకో తెలుసా? లోపల పాప ఎదగలేదు కనుక. ఆ అమ్మాయి బోరున ఏడుస్తోంది, పాప కోసం. నువ్వు పుట్టిన బిడ్డకు పాలివ్వనంటున్నావు.” అన్నది డాక్టర్ లావణ్య.

లావణ్య.. సుమిత్రకు ఫ్యామిలీ డాక్టర్. అంతేకాదు, సుమిత్ర చెల్లెలు కూతురు కనుక అనేక విధాలుగా సచ్చచెప్పతూనే ఉంది. రాధికపై ఎక్కువ ఒత్తిడి తెస్తే మానసికంగా అనారోగ్యానికి గురవుతుందని వదిలేసింది లావణ్య.

బాబు ఏడ్చినప్పుడు డబ్బా పాలు పడుతున్న పెద్దవాల్లిద్దరి కళ్లు నీళ్లతో నిండిపోతున్నాయి.

ఇక సుధీర్ ఆమె చెప్పినట్లే వింటే అయిపోయేది. పసిప్రాణాన్ని బాధపెడుతున్నానని బాధపడుతున్నాడు.

“చూడమ్మా రాధిక కోడి ఇరవై ఒక్క రోజులు పొదిగి పిల్లలు రాగానే తన రెక్కల కింద భద్రంగా దాచుకుంటుంది. దగ్గరకు ఎవరొచ్చినా పొడుస్తుందని నీకు తెలుసు. ప్రతి జీవికి పిల్లలపై ఉండే మమకారం అలాంటిది” అన్నది సుమిత్ర.

“ఆవులు, గేదెలు బిడ్డ పుట్టగానే ప్రేమతో తమ నాలుకతో నాకుతూ వాటికి దగ్గరవుతాయి. పశుపక్ష్యాదులలోని

ప్రేమ నువ్వు చూడనిది కాదు. కనీసం బాబుని దగ్గర తీసుకోమ్మా! నేనే పెంచుకుంటాను, పసివాడు కదా!” అన్నది సుమిత్ర.

“నీకిదేం ఆలోచనే! కుక్కలు, పిల్లలు క్షీరదాలన్నింటి గురించి చదువుకున్నావు కదా! ఇంక నువ్వు టీచర్ వే కదా! పిల్లలు తమ పిల్లలను ఏడు ఇండ్లలో తిప్పుతూ కాపాడుకుంటాయి. కుక్క తన పిల్లల దగ్గరకు ఎవరినీ రానీయకుండా కాపాడుకుంటుంది. అంతేకాదు, నేను నీకు పాలివ్వకుంటే నువ్వు ఎక్కడ ఉండేదానివన్నది” రాధిక తల్లి జయమ్మ.

“అందరు చెప్పే మాటలే కాక పిల్లలకు పాలిస్తే, పిల్లల ఆరోగ్యం ఎలా ఉంటుందో, ఇవ్వకుంటే ఎలా ఉంటుందో గూగుల్ లో చూపి నచ్చజెప్పడానికి ఎంతో ప్రయత్నిస్తున్నాడు” రాధిక భర్త సుధీర్.

బాబు పుట్టి రెండు రోజులైంది. గుక్క పట్టి ఏడుస్తున్నాడు. అందులో బాబుకు ‘పసకలు’ కూడా కావడంతో బాక్స్ లో పెట్టి ఉంచారు.

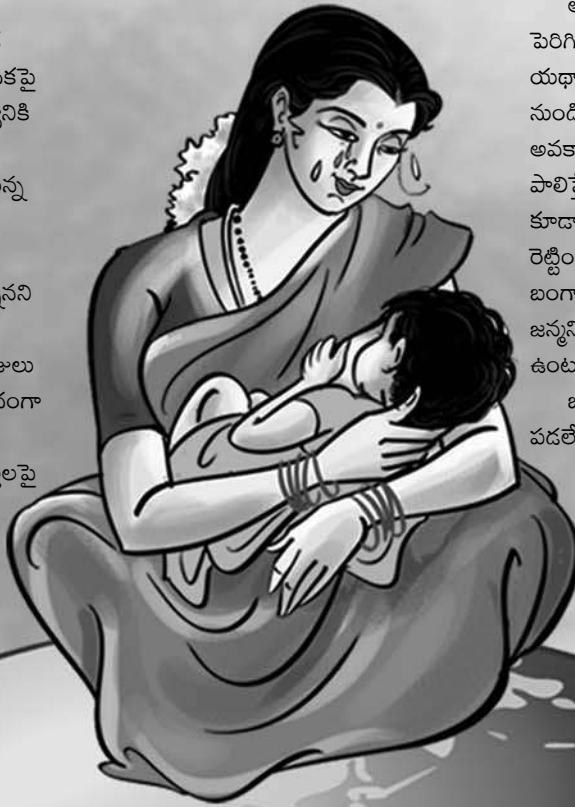
సుమిత్ర, జయమ్మ తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటూ ఆవు ఎక్కడ ఉందో తెలిసుకొని ఆవుపాలను తెప్పించి బాబుకు తాగిస్తున్నారు.

“చూడు రాధికా నీకు ఇంకోసారి చెప్తున్నా. నువ్వేం చిన్నపిల్లవు కాదు, చదువుకున్న దానివి. పిల్లలకు పాలిస్తే అందమేమి చెడిపోదు. ప్రసవానంతరం పాలు లేత పసుపు రంగులో చిక్కగా ఉంటాయి. వీటిలోనే పిల్లలకు కావాల్సిన ముఖ్యమైన పోషకాలుంటాయి. ఇవి పిల్లలకు పట్టడం వల్ల రోగనిరోధక శక్తి పెరిగి అంటువ్యాధులు రాకుండా కాపాడతాయి. వీటినే ‘మురుపాలు’ అని అంటారు. ఇవి పిల్లలకు తప్పనిసరిగా తాగించాలి.

అంతేకాదు, బిడ్డకు పాలివ్వడం వలన పెరిగిన తల్లి బరువు తగ్గుతుంది. గర్భనంచి యథాస్థానానికి వస్తుంది. క్యాన్సర్ ప్రమాదం నుండి రక్షిస్తుంది. రొమ్ము క్యాన్సర్ వచ్చే అవకాశాలు చాలా తక్కువ. అంతేకాదు, బిడ్డకు పాలిస్తే ‘ఐదువందల నుండి ఏడువందల కేలరీలు కూడా ఖర్చు అవుతాయి. నీ అందం ఇంకా రెట్టింపవుతుంది తెలుసా? బాలింత మోము బంగారు బొమ్మలా మెరిసిపోతుంది. బిడ్డకు జన్మనిచ్చిన ఆనందం మోములో కలకలలాడుతూ ఉంటుంది.

బాబు పుట్టి ఇప్పటికీ మూడు రోజులు. పాలు పడలేదనుకుంటా. పాలు పడకుంటే నువ్వే అదృష్టవంతురాలివి. ఎందుకంటే నీ అందాన్ని కాపాడుకోవచ్చు. నేను కూడా పాలు రాకుండా మందులిస్తాను.

బిడ్డకు పాలు పట్టడం లేదని ఏదే తల్లులను చూశాను కానీ, నీ లాంటి దాన్ని చూడటం ఇదే మొదలు.

ఎంతోమంది పిల్లల పెంపకానికి తమ కెరీర్ను కూడా వదలుకుంటున్నారు. అసలు నీ బాధ ఏమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు.

ఒకవేళ తల్లికి పాలు సరిగా పడకపోతే పసుపు, వెల్లుల్లిని ఆహారంలో తీసుకోవాలి. పాలవృద్ధి జరుగుతుంది. అంతేకాదు నానపెట్టిన బాదాం గింజలను ఉదయం ఎనిమిది లేదా పది గింజలను గ్రెండు చేసి గోరువెచ్చని పాలలో వేసి తాగించాలి. ఇంకా పాలలేమి ఉన్నచో ఆయుర్వేద ఔషధాలలో 'శతవరి' వాడితే మంచి గుణం కనపడుతుందని, అలా చాలామందికి సూచనలిచ్చి పిల్లలకు పాలు ఇప్పిస్తున్నాను" వివరించింది లావణ్య.

అదే ఆస్పత్రిలో డెలివరీ అయిన సుష్మ.. రాధిక స్నేహితురాలు. ఆమెకు పాప పుట్టింది. రాధిక కూడా ఇక్కడే ఉందని తెలిసి చూడడానికి వచ్చింది సుష్మ వాళ్ళమ్మ సునీత.

బాబు ఏడుపు, బాబుకు పోసే పోత పాలు చూసి, "అయ్యో రాధికకు పాలు పడలేదా? సుష్మకు త్వరగానే పాలు పడ్డాయి" అన్నది సునీత. మళ్ళీ ఆమె మాట్లాడుతూ "బాబుకు ఆ పాలు పట్టకండి. ఇక్కడున్న రోజులు సుష్మే బాబుకు పాలు ఇస్తుంది." అన్నది. తల్లి పాలను మించినది ఏదీ లేదు సరేనన్నారు జయమ్మ, సుమిత్ర.

తన బిడ్డకు స్నేహితురాలు పాలిస్తుందని తెలిసి సిగ్గుపడింది రాధిక. అప్పటికి ఐదు రోజులు అవుతుండడంతో పాలు పడి రొమ్ముల్లో సలపడం మొదలైంది రాధికకు.

"అమ్మా! బాగా నొప్పి పెడుతున్నాయి" అని చెప్పింది రాధిక.

"పాలు పడ్డాయనుకుంటా. అవే తల్లి పాలు.

ఒకవేళ తల్లికి పాలు సరిగా పడకపోతే పసుపు, వెల్లుల్లిని ఆహారంలో తీసుకోవాలి. పాలవృద్ధి జరుగుతుంది. అంతేకాదు నానపెట్టిన బాదాం గింజలను ఉదయం ఎనిమిది లేదా పది గింజలను గ్రెండు చేసి గోరువెచ్చని పాలలో వేసి తాగించాలి. ఇంకా పాలలేమి ఉన్నచో ఆయుర్వేద ఔషధాలలో 'శతవరి' వాడితే మంచిగుణం కనపడుతుందని, అలా చాలామందికి సూచనలిచ్చి పిల్లలకు పాలు ఇప్పిస్తున్నాను" వివరించింది లావణ్య.

అవి నీ బిడ్డకు ఇచ్చావంటే బాబు ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. నీకు నొప్పి ఉండదు" అని చెప్పింది జయమ్మ.

"పాలిచ్చే తల్లి సిగ్గు పడాల్సిందేమీ లేదు. ఎలా ఏడుస్తున్నాడో చూడు. మా ఇద్దరికీ నిద్ర లేకుండా చేస్తున్నాడు. బాబుని తీసుకొని రమ్మంటావా?" అని అడిగింది రాధిక తల్లి జయమ్మ.

ఏదే బాబునుఎత్తుకొని ఊర్లోపెడతున్నది సుమిత్ర. "వదినమ్మా! బాబును ఇవ్వండి. రాధిక 'పాలు' పడుతుంది." అన్నది.

బాబు బాధను చూసి మూగగా రోదిస్తున్న సుమిత్ర "అవునా! ఒప్పుకుందా! నిజమా! వదినమ్మా?" అనగానే, మీరు కూడా రండి మనం మన మనవడికి పాలు పడదామన్నది జయమ్మ.

ఏ దేవుడు నా మొర విన్నాడో అనుకొని ఏడ్చేసింది సుమిత్ర. కళ్లు తుడుచుకుంటూ, బాబుకు తల్లి పాలు పడుతున్నది జయమ్మ. బాబు పాలు తాగుతూంటే మంత్రం వేసినట్టు నొప్పి మాయమవడంతో, వాణ్ణి గుండెలకు హత్తుకుని బోరున ఏడ్చింది రాధిక.

"మేడం! మీ మరదలు రూములో

ఏడుస్తున్నారు." అని ఆయమ్మ చెప్పగానే పరుగున వచ్చింది లావణ్య.

అక్కడ దృశ్యం చూసి, సంతోషించి రాధిక వెన్ను తట్టి "సుష్మ వద్దనుకున్నా మాతృమూర్తి మమతనందుకున్నాడు నా మేనల్లడని బాబును ముద్దుచేసింది డాక్టర్ లావణ్య.

బిడ్డకు పాలిచ్చిన తర్వాత మెల్లగా ఎర్రనిబట్టతో పెదవులు తుడవాలని అత్తగారు చెప్పే మాటలకు తలూపింది రాధిక. అప్పటివరకు బెంగతో ఉన్న అందరి మొహాల్లో నవ్వులు పూసాయి.

ఇప్పటికైనా నీ మొండితనం వదిలావు. బిడ్డకు సంపూర్ణ ఆహారం తల్లిపాలే. పిల్లలు కనీసం 'ఇరవై' గంటలు నిద్రపోవాలి. తల్లి పాలలో ఉండే ట్రిప్టోఫాన్ రాత్రి వేళ శిశువు ప్రశాంతంగా నిద్ర పోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది. నిద్రపోతే లేపవద్దు. బాబు ఏడవగానే పాలు పట్టు. వాడి పెదాలు తాకగానే శరీరంలో మార్పులు జరుగుతాయన్నది లావణ్య.

* * *

"అన్నం పెట్టి మాట్లాడుతూ ఏదో ఆలోచిస్తున్న భార్యను తట్టి ఏం ఆలోచిస్తున్నావు?" అన్నాడు సూర్యం.

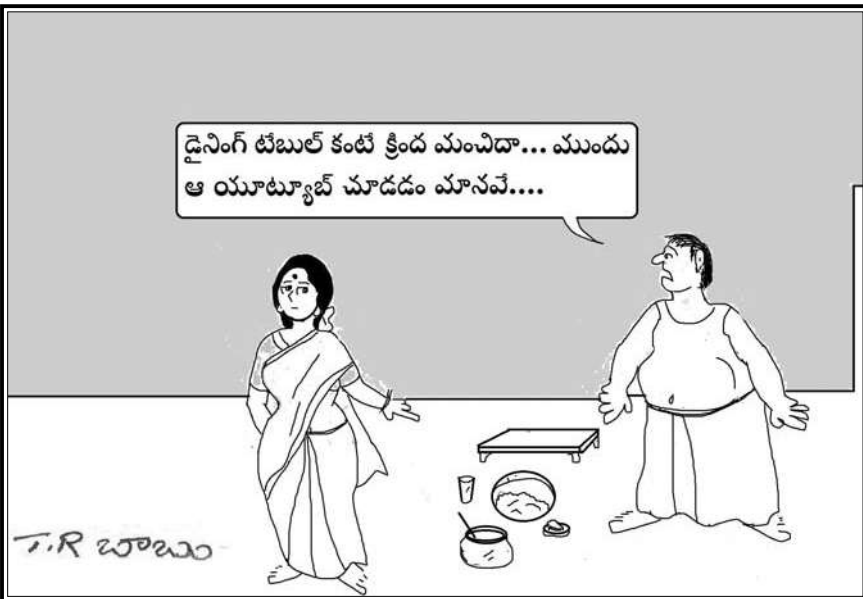
ఏమీ లేదండి రాధిక చేసిన హఠం, చిన్నోడి ఏడుపు అన్ని గుర్తుకు వచ్చాయని కళ్లు తుడుచుకుంది సుమిత్ర. "ఏదైతే నేం తప్పు తెలుసుకొని బాబుని బంగారంలా చూసుకుంటుంది కదా" అన్నాడు సూర్యం.

అప్పటినుండి ఊర్లో ఏ ఇంట్లో పాప పుట్టినా, సుమిత్రకు చెప్పడం అందరికీ అలవాటైంది. వాళ్ళకు తల్లి పాల శ్రేష్టత గురించి చెప్పి, పోతపాలు పోయకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నది. ఏమీ తింటే పాలు పడతాయో చెప్తూ, యోగక్షేమాలు తెలుసుకొంటూ పుట్టిన పిల్లలందరితో అమ్మమ్మ, నాన్నమ్మ అని పిలిపించుకొంటున్నది సుమిత్ర.

తన వాళ్లు దూరంగా ఉన్నా పసిపిల్లల అలస పాలనలో తనను తాను సాంత్యన పరుచుకొంటూ ఆనందగా జీవిస్తున్నది సుమిత్ర.

డైనింగ్ టేబుల్ కంటే క్రింద నుంచీదా... ముందు ఆ యూట్యూబ్ చూడడం మానవే....

పారిశుధ్య కార్మికులకు సన్మానం

పాలమూరు : జడ్పర్ల నగరం మున్సిపల్ కార్మికులకు సామాజిక సమరసత వేదిక ఆధ్వర్యంలో ఏప్రిల్ 24న స్థానిక దయానంద విద్యామందిర్ ఉన్నత పాఠశాలలో ఘనంగా సన్మానం జరిగింది. ఓం యోగ సిండికేట్ ఆర్యసమాజం సభ్యుల సౌజన్యంతో జరిగిన ఈ కార్యక్రమం ద్వారా కరోన సమయంలో వారు అందించినటువంటి సేవలకు గుర్తింపు లభించింది. ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడడం కోసం నిరంతరం నగరాన్ని పరిశుభ్రంగా ఉంచుతూ పరిశ్రమిస్తున్న మున్సిపల్

కార్మికులకు సన్మానం చేయడం తమ పూర్వజన్మ సుకృతం అని కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న వక్రలు కొనియాడారు.

ఈ కార్యక్రమంలో విభాగ్ కార్యవాహ పత్తికొండ రాము, నగర కార్యవాహ సురేష్, బొద్దిక్ ప్రముఖ్ రవింద్రాచారి, రెవెన్యూ ఆఫీసర్ శశిధర్, కల్వల కుమార స్వామి, ప్రముఖ సామాజిక కార్యకర్త మంచన గుండేరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు. ★

సేవికా సమితి వితరణ

కడప: రాజంపేట మండలం పులపుత్తూరు గ్రామంతోపాటు పరిసర గ్రామాలు గత సంవత్సరం నవంబర్లో జరిగిన వరదల కారణంగా అతల కుతలమయ్యాయి. పులపుత్తూరు గ్రామం పూర్తిగా నేలమట్టం అయ్యింది. రాష్ట్ర సేవికా సమితి అఖిల భారత దేవిఅహల్యాబాయి స్మారకసమితి ఆధారనిధి ద్వారా అక్కడ ఇళ్లు కోల్పోయిన వారికి ఇళ్ల నిర్మాణం కోసం ఐరన్ పైపులు, కొబ్బరి మొక్కలు అఖిల భారత సేవా ప్రముఖ్ సంధ్యబీప్రే చేతుల మీదుగా గ్రామంలోని అన్ని వర్గాల వారికి ఏప్రిల్ 22న పంపిణీ చేశారు. ఈ కార్య క్రమంలో ప్రాంత సంచాలిక డా||సోమేశ్వరి, ప్రాంత సంపర్క ప్రముఖ్, రాజంపేట సేవికలు, సంఘ బంధువులు పాల్గొన్నారు. ★

కామారెడ్డి : సామాజిక సమరసత వేదిక కుటుంబ సమ్మేళనం కార్యక్రమం జుక్కల్లో ఏప్రిల్ 23న సాయంత్రం 6 గంటలకు శ్రీలక్ష్మీ కల్యాణ మండపంలో జరిగింది. ఈ కార్యక్రమానికి 150 కుటుంబాల నుండి సతీసమేతంగా 500 మంది పాల్గొన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో తెలంగాణ ప్రాంత సామాజిక సమరసత వేదిక ప్రముఖ్ అప్పల ప్రసాద్ పాల్గొన్నారు. ★

తెలంగాణలో ప్రగతి భవన్ వరెన్ రాజ్ భవన్ వివాదానికి పుల్స్టాప్ పడలేదు సరికదా,

మరింత ముదిరింది. ఫలితంగా అరుదైన, అనూహ్యమైన పరిణామాలు

చోటుచేసుకుంటున్నాయి. రాజకీయ వర్గాల్లో, ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ వర్గాల్లో ప్రకంపనలు

చెలరేగుతున్నాయి. ఇక, అధికార వర్గాల్లో అయితే వణుకు మొదలైంది. ఎందుకంటే,

గవర్నర్ తమిళిసై నేరుగా రంగంలోకి దిగారు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా కొద్దిరోజులుగా నెలకొన్న

పరిణామాలపై కన్నెర్ర జేస్తున్నారు. అధికారులను నేరుగా నివేదికలు కోరుతున్నారు. దీంతో,

తెలంగాణలో రాజ్యాంగ వ్యవస్థకు, అధికార వ్యవస్థకు మధ్య అంతరం మరింత

పెరిగిందన్న విశ్లేషణలు నెలకొన్నాయి.

రాష్ట్రంలోని పలు జిల్లాల్లో ఇటీవల కాలంగా పలు బలవన్మరణాలు చోటు చేసుకున్నాయి. ఓ చోట తల్లి కొడుకులు బలవంతంగా ప్రాణాలు తీసుకున్నారు. మరోచోట ఓ బీజేపీ నేత ఆత్మహత్యకు పాల్పడ్డాడు. అంతేకాదు, కొన్ని జిల్లాల్లో అధికార పార్టీ నేతల దౌర్జన్యాలు, అరాచకాలు, బెదిరింపులు, వేధింపులపై నిత్యం వార్తలు వస్తున్నాయి. వాటికి సంబంధించి రాజకీయంగా ప్రకంపనలు చెలరేగుతున్నాయి. అధికార పార్టీపై తీవ్ర విమర్శలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఈ క్రమంలో గవర్నర్ తమిళిసై రంగంలోకి దిగారు. ఏం జరిగిందో సమగ్రంగా నివేదికలు ఇవ్వాలంటూ అధికారులను ఆదేశించారు.

కొన్ని నెలలుగా గవర్నర్ తమిళిసై, తెలంగాణ సీఎం కేసీఆర్ మధ్య పరోక్షయుద్ధం కొనసాగుతోంది. ఎప్పుడూ లేని విధంగా నువ్వా? నేనా? అన్నట్లుగా వ్యవహారం సాగుతోంది. రాజ్ భవన్ రాజకీయ వేదికగా మారిందని సీఎం కేసీఆర్ కుమారుడు, మంత్రి కేటీఆర్ నేరుగా విమర్శలు గుప్పించారు. అంతేకాదు, గవర్నర్ బీజేపీ నాయకురాలిగా వ్యవహరిస్తున్నారని తీవ్రస్థాయిలో ఆరోపణలు చేశారు. అటు ఇన్నాట్లు సైలెంట్ గా ఉన్న గవర్నర్ కొద్దిరోజుల క్రితమే కేసీఆర్ తీరుపై బహిరంగంగా మాట్లాడారు. గవర్నర్ వ్యాఖ్యల తర్వాత తెలంగాణ సర్కారుతో రాజ్ భవన్ కు నెలకొన్న వివాదం తేటతెల్లమయింది. ఈ పరిణామాల నేపథ్యంలోనే

గవర్నర్ తమిళిసై హస్తిన పర్యటన, కేంద్ర హోం శాఖకు నివేదిక సమర్పించడం, ప్రధాని నరేంద్రమోదీ సహా హోంమంత్రి అమిత్ షాను కలవడం వంటి పరిణామాలు రాష్ట్రంలో రాజకీయ వేడిని పుట్టించాయి. అంతేకాదు, ప్రధాని, హోంమంత్రితో భేటీ తర్వాత తమిళిసై తెలంగాణ ప్రభుత్వం, ముఖ్యంగా సీఎం

కేసీఆర్ పై ఘాటుగా వ్యాఖ్యలు చేశారు. సై అంటే సై అన్నట్లుగా తీవ్రమైన విమర్శలు చేశారు. దీంతో, గవర్నర్ ఢిల్లీ పర్యటన తర్వాత టీఆర్ఎస్ పార్టీ నేతల్లో ఏం జరుగుతుందో అన్న ఆందోళన మొదలయింది. గవర్నర్ కేంద్రానికి ఏ నివేదిక ఇచ్చారో, కేంద్రం నుంచి ఎలాంటి స్పందన ఉంటుందో అన్న చర్చ అంతర్గతంగా మొదలయింది. అందుకే తమిళిసై ఢిల్లీ పర్యటన తర్వాత అధికార పార్టీ మంత్రులు, ఎమ్మెల్యేలు, నేతలు గవర్నర్ పై నేరుగా విమర్శలు కురిపిస్తున్నారు. అయితే, ఈ పరిణామాలపై గవర్నర్ తమిళిసై టీటీ ఫర్ టాట్ అన్న మాదిరిగా స్పందిస్తున్నారు. గవర్నర్ వ్యవస్థనే టీఆర్ఎస్ పార్టీ అవమానపరుస్తున్న తీరుపై కన్నెర్ర జేస్తున్నారు. స్వయంగా విద్యాధికురాలు, వైద్యురాలు కూడా అయిన గవర్నర్.. తనకు

రాజ్యాంగం కల్పించిన అవకాశాలు, అధికారాలను వినియోగించుకుంటున్నారు. ప్రజాదర్శానికి మరింత పదును పెట్టారు. దీంతో, తెలంగాణలో పరిణామాలు ఆసక్తికరంగా, ఓ మాదిరి ఉత్పూర్ణ భరితంగా మారాయి.

గవర్నర్ తమిళిసై రాష్ట్రంలో కొద్దిరోజులుగా నెలకొన్న పరిణామాలపై ప్రత్యేకంగా దృష్టిపెట్టారు. చర్చనీయాంశంగా మారిన అంశాలపై స్పందిస్తున్నారు. తనకున్న అధికారాలను ప్రయోగిస్తున్నారు. అధికార వ్యవస్థ సక్రమంగా పనిచేసేలా చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. దుష్పరిణామాలు పునరావృతం కాకుండా ఉండటమే లక్ష్యంగా దూసుకెళ్తున్నారు. ఇటీవల ఖమ్మం జిల్లాలో బీజేపీ నాయకుడు సాయిగణేష్ ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. అంతకు ముందు కామారెడ్డి జిల్లాలో తల్లి కొడుకులు బలవన్మరణానికి పాల్పడ్డారు. ఈ రెండు

హస్తిన పర్యటన తర్వాత

సంఘటనల్లో అధికార పార్టీ ప్రజా ప్రతినిధులపైనా, పోలీసులపైనా ఆరోపణలు వెల్లువెత్తాయి. టీఆర్ఎస్ నేతల ప్రోద్బలంతోనే పోలీసులు వేధించారన్న విమర్శలు వచ్చాయి. న్యాయం చేయాల్సిన పోలీసులే వేధింపులకు గురిచేస్తున్నారన్న ఆధారాలు దొరికాయి. అయినా, చర్యలు లేవంటూ బాధిత కుటుంబాలు ఆవేదన వ్యక్తం చేశాయి. ఈ పరిణామాల నేపథ్యంలోనే గవర్నర్ తమిళిసై సౌందరరాజన్ రియాక్ట్ అయ్యారు. ఈ సంఘటనలకు సంబంధించి సమగ్ర నివేదికలు సమర్పించాలంటూ అధికారులను ఆదేశించారు.

ఖమ్మం జిల్లాలో బీజేపీ నాయకుడైన సాయి గణేష్.. సోషల్ మీడియాలో చురుగ్గా ఉంటాడని, ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వ తప్పుడు నిర్ణయాల, సర్కారు ప్రజావ్యతిరేక చర్యలను సోషల్ మీడియా వేదికగా కదిగిపారేస్తున్నాడని ఆ పార్టీ నేతలు అంటున్నారు. పోలీసులు అతనిపై నాన్ బెయిలబుల్ సెక్షన్ల కింద కేసులు పెట్టి వేధించారని, నిత్యం నరకయాతన పెట్టారని బీజేపీ నేతలు ఆరోపిస్తున్నారు. మంత్రి పువ్వాడ అజయ్ కుమార్ ప్రోద్బలంతోనే పోలీసులు సాయి గణేష్ ను టార్గెట్ చేశారని ఆవేదన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. సాయిగణేష్ మరణంపై సమగ్ర దర్యాప్తుకు డిమాండ్ చేస్తున్నారు. ఈ క్రమంలోనే బాధితుడి తరపు బంధువులు

సాయిగణేష్

తల్లి కొడుకులు పద్మ, సంత్

మాట్లాడారు. మొన్న వరంగల్‌లో యువతిపై హత్యాయత్నానికి పాల్పడిన ప్రేమాన్వాది విషయంలోనూ గవర్నర్ జోక్యం చేసుకున్నారు. బాధితురాలి కుటుంబ సభ్యులతో ఫోన్‌లో మాట్లాడటంతో పాటు.. ఏం జరిగిందో, ఎందుకు జరిగిందో వివరాలు తెలియజేయాలంటూ అధికారులను ఆదేశించారు.

మరోవైపు.. మెడికల్ పీజీ సీట్ల బ్లాక్ దండా గురించి కూడా గవర్నర్ తమిళిసై ఆరా తీశారు. అసలేం జరిగిందో నివేదిక ఇవ్వాలంటూ అధికారులను, వరంగల్‌లోని కాశీజీ హెల్త్ యూనివర్సిటీ వైస్ చాన్సలర్ డాక్టర్ కరుణాకర్‌రెడ్డికి ఆదేశాలు జారీచేశారు. ఈ మొత్తం వ్యవహారంపై సమగ్ర విచారణ చేపట్టాలన్నారు. విద్యార్థులకు అన్యాయం జరగకుండా, నష్టపోకుండా అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని కూడా ఆదేశించారు. వాస్తవానికి వారం రోజులుగా మెడికల్ పీజీ సీట్ల బ్లాకింగ్ వ్యవహారం తెలంగాణ వ్యాప్తంగా చర్చనీయాంశంగా మారింది. గడిచిన కొన్నేళ్లుగా పలు కాలేజీల్లో సీట్లను బ్లాక్ చేస్తూ.. డిమాండ్ ఎక్కువగా ఉన్న సీట్లను కోట్ల రూపాయలకు అమ్ముకుంటున్నారన్న విషయం బయటకు పొక్కింది. ఈ వ్యవహారంపై విద్యార్థి సంఘాలు నిత్యం నిరసనలు చేపడుతున్నాయి. ప్రభుత్వంపై విమర్శలు చేస్తున్నాయి. మీడియాలో వస్తున్న వరుస కథనాలతో గవర్నర్ ఈ అంశంపైనా స్పందించారు.

మొత్తానికి తెలంగాణలో నెలకొన్న ఈ పరిణామాలు దేశవ్యాప్తంగా ఆసక్తికరంగా మారాయి. రాజ్‌భవన్ వర్సెస్ ప్రగతిభవన్ తరహాలో సాగుతున్న యుద్ధంపై సర్వత్రా చర్చ జరుగుతోంది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

హడలెత్తిస్తున్న గవర్నర్

హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. దీంతో, స్పందించిన హైకోర్టు.. సాయిగణేష్ ఆత్మహత్య కేసులో మంత్రి అజయ్ కి నోటీసులు కూడా జారీచేసింది. మరోవైపు.. ఇదే అంశంపై గవర్నర్ తమిళిసై నివేదిక కోరారు.

ఇక, కామారెడ్డిలో తల్లీ, కొడుకులు పర్యు, సంతోష్ ఆత్మహత్య చేసుకున్న వ్యవహారంలో సూసైడ్ వీడియో కీలకంగా మారింది. టీఆర్ఎస్ పార్టీకి చెందిన రామాయంపేట మున్సిపల్ చైర్మన్ పల్లె జితేందర్ గౌడ్‌తో పాటు మరికొందరి

వేధింపుల వల్లే తాము ఆత్మహత్య చేసుకుంటున్నట్లు సంతోష్ సెల్ఫీ వీడియో రికార్డ్ చేశాడు. వ్యాపారంలో తనను మోసం చేసిన వాళ్లతో కుమ్మక్కై తీవ్రంగా వేధిస్తున్నారని, ఏమేం జరిగిందన్న విషయాలన్నీ సెల్ఫీ వీడియోలో వివరించాడు. ఈ సంఘటనలోనూ మీడియాలో వచ్చిన వార్తల ఆధారంగా గవర్నర్ తమిళిసై జిల్లా అధికారులను నివేదిక కోరారు.

అంతేకాదు, సాయిగణేష్ కుటుంబ సభ్యులతో గవర్నర్ తమిళిసై స్వయంగా ఫోన్‌లో

గో ఆధారిత పద్ధతిలో పండించిన ఎండుమిర్చి, శనగలు

ఎండుమిర్చి రకం, ప్రత్యేకతలు :

రకము : ఎల్.సి.జి.657 దేశీయ సూటిరకం (పునర్వినియోగానికి అరుదైనవి)

మంచి ఘాటు, రంగు, నిల్వ సామర్థ్యం కలిగినవి

కే.జీ. మిర్చి రూ॥ 300/- (తొడిమలు తీసినవి)

శనగలు : జి.జి. ఎరుపు రకం కే.జీ. రూ॥ 60/-

రవాణా ఖర్చులు అదనం

బావట్ల జిల్లా , అద్దంకి సెల్ : 7207912369

వంటకం

పాగాకు తాంబూలాల నిషేధం

తెలంగాణ: ఆహార భద్రతను పర్యవేక్షించే భారత అత్యున్నత సంస్థ (FSSAI), మసాలా పొడర్ల ముసుగులో పాగాకు కలిగించే ఆరోగ్య నష్టం గురించి కేంద్ర ఆరోగ్య సంస్థకు విపులంగా వివరిస్తూ ఒక నివేదిక ఇచ్చింది. దాని నిషేధంపై కేంద్ర ఆరోగ్యశాఖ ఇంకా నిర్ణయం తీసుకోవలసి ఉంది. సిగరెట్ల మీద బీడీలమీద పుర్రె బొమ్మలు వేసి పొగత్రాగటం ఆరోగ్యానికి హానికరం అని ప్రకటించినట్టే ఈ పాగాకు మసాలా ప్యాకెట్ల మీద మూడొంతులు కనిపించేలా ముద్రించాలని 2020లోనే FSSAI ప్రతిపాదించింది. సినీనటులు, రాజకీయ నాయకులు, వ్యాపారులూ పాగాకు తాంబూల ప్రచారంలో భాగస్వాములుగా ఉన్నారు. అయినా లెక్కచేయకుండా, గుట్టా, జర్డా, పాన్ మసాలాలను నిషేధిస్తూ తెలంగాణా ఆహారభద్రతా కమిషనర్ ఉత్తర్వులిచ్చారు. దాని మీద వ్యాపారులు కోర్టుకు వెళ్లగా, 2021 నవంబరు 30న తెలంగాణా హైకోర్టు ఈ ఉత్తర్వులను సమర్థించింది.

లక్షర తాంబూలం

శ్రీ లలితా మాతను “కర్పూర వీటికామోద సమాకర్ష దిగంతర”, “తాంబూల పూరిత ముఖి” అంటారు. భవానీమాత సేవించిన కర్పూర వీటిక (తాంబూలం) పరిమళం అన్ని దిక్కులా వ్యాపించి ఇంద్రుడు, అగ్ని, యముడు, నైఋతి, వరుణుడు, వాయువు, అగ్నావిష్టువు, ఈశానుడు, ఇంద్రావిష్టువు, కుబేరుడు ఈ పదిమంది దిగ్దేవతలనూ ఆయా దిక్కుల్లో ప్రతిష్ఠించి అమృతాన్ని పాలిస్తోందని,

అమృతాని నోటి పరిమళం ప్రేరణగా ‘ఆమోదం’ (సంతోషంతో సమృద్ధిచటం) ద్వారా దిగంతాలన్నీ సమాకర్షణ చెందుతున్నాయనీ అంటుంది మంత్రం. సాధకుని నోరు ఇలా సువాసనలు పొందితే ఆ నోటియందు అమృతాన్ని నివాసముందని భావిస్తారు!

ఈ మంత్రం అమృతాని దివ్యతాంబూల పరిమళాన్ని వర్ణిస్తోంది. వాక్కు సమస్త సృష్టిని ధరిస్తోంది. సుశబ్దాలు పలికే నోటి వాక్కు పరిమళాన్ని వెదజల్లుతుంది! ఏ నోటి నుండి దుశ్శబ్దాలు, సంకరభాష, వెలువడుతాయో ఆ నోరు దుర్వాసన వేస్తుందన్నమాట.

“కళంకం కస్తూరి రజని కరబింబం జలమయం కళాభిః కర్పూరై ర్మరకత కరండం నిబిడితమ్/ అతస్త్వద్భోగేన ప్రతిదినమిదం రిక్త కష్పాధిర్భూయో భూయో నిబడయతి నూనం తవకృతే!” అమృతాని తాంబూలబరిణె(కరండపేటిక) మహిమని ఈ మంత్రం వివరిస్తుంది. ఓ జగన్మాతా! జనమంతా అజ్ఞానంతో భావించే చంద్రమండలం నిజానికి చంద్రమండలం కాదు. అది, మరకత మణులతో చేసిన నీ కరండం (తాంబూలం పెట్టె). అందులోని “కస్తూరి” ఆ చంద్రుడిలో మచ్చ. దేనిని చంద్రుడని జనం భ్రమపడుతున్నారో, అది నువ్వు జలకమాడే పన్నీటి తొట్టె! “చంద్రకళలు” తాంబూలంలో వేసుకునే పచ్చకర్పూరం పలుకులు! వీటిని అనునిత్యం తాంబూల చరణ్ణంలో ప్రయోగిస్తూనే ఉంటావు. కరండం భాణీ అవగానే బ్రహ్మ మల్లీమల్లీ (భూయో భూయో) నింపుతుంటాడు... ఇలా వర్ణిస్తుంది మంత్రం.

తమలపాకుతో వశీకరణ మంత్రం

“యక్షిణి తంత్ర రహస్యము- ఉడ్డిశ తంత్రము” గ్రంథంలో తాంబూలతీగ వేరు తీసుకుని దాన్ని మంత్రించి ధరించటం గురించి ఉంది. “ఓం ఉద్ధామరేశ్వరాయ సర్వజగన్మోహనాయ అం ఆం ఇం ఈం ఉం ఊం ఋం ఌం ఘట స్వాహా” ఈ మంత్రాన్ని లక్షసార్లు మంత్రించిన తాంబూల తీగ వేరుని, వనకొమ్మ, తమలపాకుల రసంతో మర్చించి బొట్టు పెట్టుకుంటే “లోకమోహన శక్తి” లభిస్తుందని ఈ గ్రంథంలో ఉంది.

పండు-తాంబూలం నోము

ఒక రాజుగారి భార్య, మంత్రిగారి భార్య ‘పండు తాంబూలం’ నోము వట్టారు. మంత్రి భార్య ప్రతిరోజూ ఒక ముత్తయిదువకు 5 పండ్లు మూడు ఆకులు, వక్కుతో తాంబూలం 365 రోజులూ క్రమం తప్పకుండా ఇచ్చి పుణ్య స్త్రీకి తలంటి, భోజనం పెట్టి, చీర, రవికెలగుడ్డ పెట్టి సాగనంపింది. ఆమెకు చక్కని సంతానం కలిగింది. రాణి మాత్రం ఒక్కరోజే 365 మందికీ పండు తాంబూలాలిచ్చేసి దర్పం చాటుకుంది. ఆమెకు సంతానం కలగలేదు. విధిని పాటించకపోవటం వలన ఇలా జరిగిందని ఈ ప్రతకథ వివరిస్తుంది. ఈ నోమును కొత్తగా పెళ్లయిన ఆడపిల్లలతో నోయిస్తారు. పెద్దలకు తాంబూలం ఇచ్చి వారిని గౌరవించటం, వారి అభిమాన, ఆశీర్వాదాన్ని పొందటం ఈ నోము లక్ష్యం.

పసుపు-తాంబూలం నోము

భర్త వేశ్యాలోలుడై చెడు తిరుగుళ్లు తిరుగుతుంటే ఆ భార్య ఏడుస్తూ పార్వతీదేవిని వేడుకొంటుంది. ఒక రోజు పార్వతీదేవి కలలో కనిపించి, “నువ్వు తాంబూల దానం చేయక పోవటం వలన నీకు నోటి దుర్వాసన ఏర్పడి, నీ భర్త నీకు దూరంగా తిరుగు తున్నా”డని, ‘పసుపు-తాంబూలం నోము’ నోచుకుంటే ఆ దోషం పోతుందని చెప్పింది. తమల పాకులలో ఐదు పసుపు కొమ్ములు పెట్టి పేరంటాలు ఇచ్చి, రోజూ తాను కూడా తాంబూల సేవన చేయటం ఈ ప్రతవిధానం. నోము మహిమ కావచ్చు, తాంబూల సేవన మహిమ కావచ్చు, ఆమె నోటి దుర్వాసన పోయింది. ఆమె భర్త ఆమెకు దక్కాడు.

నైవేద్యానంతరం తాంబూలం

కలశ ప్రతిష్ఠావన, నవసంధి ప్రవరణము, ధ్వజారోహణం మొదలైన ఆగమ కార్యాలకు “తాంబూలప్రదానం” అనే విధి తప్పకుండా ఉంటుంది. సత్యనారాయణస్వామిని, ఆంజనేయ స్వామిని అర్చించటానికి ఆకులు, వక్కులూ ఎక్కువగా వినియోగిస్తారు. నైవేద్యానంతరం తాంబూలం సమర్పయామి అని పండు తాంబూలం దేవుడు ముందుంచుతారు. పూర్వం ప్రసిద్ధ దేవాలయాలలో దేవుడికి ‘తాంబూల భోగము’ అనే సేవ చేసేవారు.

తాంబూలానంతరం ఆచమనం

పూజావిధిలో “శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః, హస్తా ప్రక్షాళయామి, పాదాప్రక్షాళయామి” అంటూ నీరు వదిలి, “నిత్యానంస్వరూపస్యం యోగి హృత్కమలే

స్థితః గృహాణభక్త్వా మద్దత్తం తాంబూలం ప్రతి గృహ్యతాం” అంటూ మూడు తమలపాకులు, రెండు పోకచెక్కలు స్వామి పాదాల వద్ద ఉంచుతారు. “తాంబూల చర్వణానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి” అంటూ ఉద్ధరిణితో నీళ్లు అర్ఘ్య పాత్రలో వదులారు. తాంబూల చర్వణం తరువాత నోరు కడుక్కోవటం కోసం నీరు ఇస్తున్నానని దీని భావం. మొత్తం మీద ఈ విధిలో తాంబూలం నమిలక నోరుకడుక్కోవాలనే సూత్రం ప్రధానంగా కనిపిస్తుంది. ఆరోగ్య సూత్రమే ఇది.

తాంబూలం తింటూ నిద్రపోతే రాత్రంతా దంతాల మధ్య ఇరుక్కున్న తాంబూలపు తునకల మీద బాక్టీరియా ఏర్పడి పళ్లు పుచ్చిపోతాయి. చిగుళ్లవాపు, చిగుళ్లలోంచి రక్తస్రావం వస్తాయి. అందుకని తాంబూలాన్ని నమిలి, మింగి, నోరు కడుక్కుని, లేదా దంతధావనం చేసుకుని నిద్ర కుపక్రమించటం మంచిది.

తాంబూలకవుల చమత్కారాలు

“పొలుపు దఱిగిన నిన్ను నభ్యుద్ధరింప/ రాజరాజుల సభఉగప్పురంబుతోడ/ నందుకొన్నాడు తాంబూల మాంధ్రవాణి/శబ్దశాసన కవిలోకచక్రవర్తి” అని మహాకవి జాషువాగారు శబ్దశాసనను నన్నయగారిపైన ఈ అందమైన పద్యం చెప్పాడు. రాజరాజ నరేంద్రుడు ఆ ఆదికవికి కర్పూర తాంబూలం ఇచ్చి తెలుగు భాషని సముద్ధరించమని కోరాడట!

ఓ పల్లెటూరి పిల్లకి పెద్ద పాండిత్యం ఉండదులే అనుకొని ఓ పండితుడు ఆమెను అటవట్టించటం కోసం “పర్వత శ్రేష్ఠ పుత్రిక పతి అన్న పెండ్లాము అత్తను గన్నతండ్రి./ప్రేమతోడుత కన్నట్టి పెద్దబిడ్డ సున్నమిప్పుడు తేగదే సన్నతాంగి” అన్నాడు. దీని అర్థాన్ని విడదీసి చూస్తే, పర్వత శ్రేష్ఠ పుత్రి అంటే హిమవంతుడి కూతురు పార్వతి. ఆమె పతి శివుడు. అతని అన్న బ్రహ్మ. బ్రహ్మదేవుడి భార్య సరస్వతి. ఆమె అత్త లక్ష్మి. ఆమెతండ్రి సముద్రుడు. ఆమె పెంచిన బిడ్డ జ్యేష్ఠాదేవి. ఓ జ్యేష్ఠా! సున్నం తేవే” అన్నాడు.

ఆమె రెండొకలు ఎక్కువే చదివిన జాణ. ఇతని కవి హృదయం ఆమెకు అర్థం అయ్యింది. ఆమె అంతే దీటుగా “శతపత్రంబుల మిత్రుని సుతుజంపిన వాని బావ మామని మామన్/సతతము తలదాల్చు నతని సుతువాహనం వైరి వైరి సున్నంబిదిగో” శతపత్రాలు అంటే తామరలు, తామరల మిత్రుడు సూర్యుడు. సూర్యసుతుడు కర్ణుడు. కర్ణుని చంపిన వాడు అర్జునుడు. అతని బావ కృష్ణుడు. అతని కొడుకు మన్మథుడు. మన్మథుడి మామ చంద్రుడు. చంద్రుడిని తలదాల్చినవాడు శివుడు. అతని పుత్రుడు వినాయకుడు. అతని వాహనం ఎలుక. దాని వైరి పిల్లి. దాని శత్రువు కుక్క కుక్కా సున్నమిదిగో” అంది.

అతని నోట మాట వచ్చి ఉండదా తర్వాత.

కృష్ణుడి తాంబూల రాసలీలను వర్ణిస్తూ, “చెలువ యొక్కతె చెక్కు జెక్కుతో మోపిన/విభుడు తాంబూల చర్మితము వెట్టె” అని వర్ణిస్తాడు పోతనగారు. ఒక చక్కని చుక్క కృష్ణుడి చెక్కిలితో తన చెక్కిలి చేర్చగా, ఆయన తన నోటి తాంబూలం ఆమె నోటికి అందించాడట.

ఓ ప్రౌఢ ఇంటికి ఇద్దరు రసకులైన సంస్కృత పండితులు వెళ్లారు. ఆమె అతిథి మర్యాదలు చేసి భోజనం ఏర్పాట్లు చేసింది. భోజనం అయ్యాక “మార్జమానీయతాం తూర్ణం పూర్ణచంద్ర నిభాననే!” పున్నమి చంద్రుని వంటి ముఖము కలదానా! కొంచెం సున్నం తెచ్చిపెట్టు” అన్నాడు మొదటివాడు. రెండోవాడు ఊరుకోకుండా “పర్వాని స్వర్ణ వర్ణ కర్ణాంతాయత లోచనే” చెవుల దాకా విస్తరించిన పెద్ద కనులదానా! బంగారు రంగుగల ఆకులు తెచ్చిపెట్టు అన్నాడు. ఇద్దరూ అడిగినట్లుగా ఆకులు, సున్నం రెండూ తెచ్చి, ఆ చతురురాలు ముందు

రెండోవాడికి ఆకులిచ్చి, తర్వాత మొదటివాడికి సున్నం ఇచ్చింది. “నేను ముందడిగితే అతనికి ముందిచ్చావేమిటి?” అనడిగాడు మొదటివాడు.

“అతను ఒక అణా ఎక్కుచిచ్చాడు” అన్నదామె! మొదటివాడి శ్లోకంలో 3 ‘ణ’ లుంటే, రెండోవాడి శ్లోకభాగంలో 4 ‘ణ’ లున్నాయి.

“ఒక అణా ఎక్కువకే అగ్ర తాంబూలమా?” అని ఆశ్చర్యపోయాడు మొదటివాడు. తాంబూలానికి, కవిత్వానికి, రసితత్వానికి ఎంతైనా దగ్గరి సంబంధం ఉండేదా రోజుల్లో!

“కవిత్వ పరిపాటి మగాధిపమతా ఘోటీకులా/ దధిక ధాటీ ముదారముఖ వీటీ రసేన తనుతాం” అంటూ కాళిదాస మహాకవి హిమశైల పుత్రిక పార్వతీదేవి తాను వేసుకున్న తాంబూలపు రసంతో నా కవిత్వాన్ని గుర్రంలాగా కదను తొక్కించాలని ప్రార్థించాడు.

అమృతాత్మకమపి భగవన్నశనం కిం నామ నిత్యతృప్తస్య

కళారత్న డా॥ జి.వి. పూర్ణచందు
9440172642

త్యయ్యమేడితమేతత్ తాంబూలం యదిహ సుముఖరాగే?

నిత్య తృప్తుడవైన నీకు అమృతం లాంటిదే అయినా భోజన నైవేద్యాలు దేనికి? చక్కని ముఖ రాగం గల నీకు తాంబూలం దేనికి? ఇవి రెండూ కూడా పునరుక్తుల్లాంటివే” అంటుందీ నదాశివ బ్రహ్మాండ్ర కృత శ్రీ శివ మానసిక పూజాస్తుతిలోని శ్లోకం. పునరుక్తి అంటే చెప్పినదాన్నే చెప్పటం. ఎర్రని ముఖరాగం ఉన్నవారికి తాంబూలం వలన కలిగే ఎరుపు పునరుక్తే కదా!

“లలిత తాంబూల రసకలితంబులై న/తళుకు దంతములు కెంపుల గుంపులీన/మొలక వెన్నెల డాలు మునురుకొనితోవ/చెలగి సెలవుల ముద్దు చిటునవ్వులాన” అని తాంబూలంతో ఎర్రబడిన స్వామి తళుకు దంతాల కెంపు గుంపుల్ని వర్ణిస్తాడు అన్నమయ్య... “లాలనుచు నూచేరు లలనలి రుగడల/బాల గండవర గోపాల నినుజాల” అనే లాలిపాటలో! స్వామి వేసుకొన్న తాంబూలం చేత దంతాలు ఎర్రబారి ఉన్నాయి. ఆనందంతో పైకి వచ్చే ఆయన చిరునవ్వులు చిరు వెన్నెలలో తున్నాయట!

శయ్య విదలించి పై చీర చక్కఊబవి/పురుషు ఊబవళింప జేసి తాంబూల మొనగి/ యూరువుల నుంచి పాదంబు లొత్తి యొత్తి/పిదప నిద్రింప దగు జంద్రబింబముఖీ” అని రుక్మాంగద చరిత్రలో కొన్ని హితవులు చెప్తాడు కవి. పక్కని దులిపి, పైన దుప్పటి సరిచేసి, భర్జని పడుకోబెట్టి, నోటికి తాంబూలం అందిస్తూ, పైనుండి పాదాల దాకా ఒత్తి అప్పుడు పడుకోవాలట.

క్రీడాభిరామంలో దూరంగా వస్తున్నవాడు ఏ ఆకులతో చేసిన తాంబూలాన్ని వేసుకున్నాడో, ఆ వేసుకొని వస్తున్న ఆగంతకుడు ఎలాంటివాడో, వాడి గుణగణాలేమిటో వాడు ఆకుల్ని సమిలే తీరునిబట్టి దూరం నుండే గమనించి, “వీడిదె తెల్లనాకులను వీడెము సేయుచు వీధి వచ్చుచున్నాడు, మదించి తిండి తినినాడు చుమీ...” అంటూ పోల్చేయ గలుగుతాడు. తాంబూలాన్ని వేసుకుని నమలటంలో ఓ పద్ధతి (స్టైల్) ఉంటుంది. ఆ వ్యక్తి ఉన్నతని అతను తాంబూలం సమిలే తీరుని బట్టి తెలివైనవాడు గ్రహించగలుగుతాడు. (సశేషం)

“ఆ తర్వాత పాడేవాళ్లం, ‘అందమైన నందపురము... నందియాటలే ఆడివద్దాం! తీయ గుమ్మడి తీసివద్దాం-మళ్ల గుమ్మడి మరలివద్దాం!’ ‘నందపురం ఎక్కడ తాతా?’ అంది ఆ పిల్ల. తన ఊతకర రక్కున అందుకుని సుతారంగా జబ్బు మీద ఓ దెబ్బ వేశాడు రామునాయుడు. ‘అబ్బ!’ అంది నవ్వుతూ ఆ పిల్ల. ‘వాన కొవ్వలిలాగా ఉంది (వాన పాము), పాపం ఆ బొట్టని కొడతావేటి, ఏదో చెప్పమంటే?!’ అంది మరొక ముసలమ్మ. ‘ఏమే, ముసిలీ! దీని తాత ఎక్కడ చచ్చాడే, నన్నడుగు తొందిది? అందుకే చిన్న దెబ్బ.’ అని నవ్వుతూ కొట్టిన దెబ్బకి వివరణ ఇచ్చి, ఆపై అసలు కథ కూడా చెప్పడానికి రామునాయుడు నోరెత్త బోతుంటే అంది సన్యాసమ్మ కూతురు. ‘మా తాత మాట్లాడు! ఏటీ సెప్పుడు!’ అంది కళ్లు తిప్పుతూ ఆ పిల్ల. ‘అలాగా! అరటి పండుతినరా కొండదారా అంటే, ఉడకలేద న్నాడంట. అలాగుందిప్పుడు! ఆడు మాట్లాడా?! నువ్వు ఇనిపించుకోవా? సర్లే, ఇదిగో విను.’ అని ఒక నిమిషం ఆగి చెప్పాడు. ‘జయపురం మారాజు ఉన్నాడా? కళింగంలో జయపురం. ఆయనే ఒకప్పుడు ఈ మన్యానికి మారాజు. ఆ రాజుగారి రాజ్యానికి రాజధాని నందపురం. అక్కడికిల్లి నందిపండగ ఆటలాడి వద్దాం, ఓ తీయ గుమ్మడి పండా! ఓ మళ్ల గుమ్మడి పండా! అని పాడుతున్నారు. అర్థమైందా?’ అన్నాడు రామునాయుడు. ‘సరేగానీ,

జయపురం మారాజు ఉండగా... మరి, సముద్రాల వతల నుంచి ఈ తెల్లోడు ఎలా ఊడిపడ్డాడిక్కడికి?’ అడిగిందో ముసలమ్మ. ‘మన రాజులే ఓడిపోయి, ఆళ్ల సేతుల్లో పెట్టారు మన్యాన్ని. తెల్లోళ్లు మనల్ని కూడా ఆళ్ల సొంతం చేసుకున్నారు...’ అన్నాడు రామునాయుడు. ‘కట్టె కొట్టె తెచ్చి అన్నట్టు కాదయ్యా! కొంచెం అర్థమయ్యేలా చెప్పు!’ అందామె.

‘ఇజినగరం రాజులూ, సీమదొరలు యుద్ధం చేసుకున్నారు. మళ్లీ బొబ్బిలి జమిందార్లు ఇజినగర పోళ్లూ యుద్ధం చేసుకున్నారు. అప్పటి నుంచి మన్యానికి తెగులు వట్టింది. ఈ గూడెం కొండలని గొలుగొండ జమిందార్లు ఏలేవారంట. ఈ గొలు గొండ జమిందార్లు ఎవరనుకుంటాక్రు? మళ్లీ ఇజినగరం రాజులకి సామంతులు. యుద్ధవంటే మాటలా? ఆ యుద్ధంతోనే ఇజినగరపోళ్ల వనై పోయింది. ఈళ్ల వైటోగం తగ్గాక గొలుగొండోళ్లు మొగల పాడుషాల పంచన చేరారు. పేష్కా కూడా ఆళ్లకే చెల్లించేవారంట. అంటే కప్పం. మొగల పాడుషాలు కూడా పోయారు. తెల్లోళ్లు దిగారు. గొలుగొండోళ్లు పాడుషాలని ఒగీసి తెల్లోడి ముడైనక పడ్డారు. ఇప్పటికీ తెల్లోడికే కప్పం కడతన్నారు.

ఇదెందుకు చెబుతున్నానంటే, దేవుడిచ్చిన ఈ అడవి మీద పన్నుల గొడవంతా ఈ గొలుగొండ కాడ నుంచే మొదలైంది. ఇనే వోళ్లుండి, చెప్పేవోళ్లుంటే రంప గొడవలు కానీ, గూడెం కతలు కానీ గొప్పగా ఉంటాయి. ఇంటే బారతం ఇనాలన్నట్టే ఉంటాయి” చెప్పాడు రామునాయుడు.

ఈ చుట్టూనే ఉన్న ఊళ్లినక ఇన్నిన్నీ కతలు ఉన్నాయంటే నమ్మబుద్ధి కావడం లేదు. వాళ్లకి. “ఇదిగో ముసలీ! ఈ తెల్లోళ్ల మీద మా చిన్నప్పుడు ఓ పాట కట్టారే. బలే పాట అనుకో...” అంటూ, అటూ ఇటూ ఒకసారి చూసి, బాగా గొంతు తగ్గించి పాడాడు రహస్యం వెల్లడిస్తున్నట్టు, “ఊ... ఊ... చెట్టుకు పన్నేస్తాడు, రాతికి పన్నేస్తాడు, భూమికి పన్నేస్తాడు... చీటి పొందకపోతే జైలుకు పంపిస్తాడో...!” అంటూ చక్కని హావభావాలతో సహా, చిటికలు వేస్తూనే చేతులు తపాషాగా ఆడిస్తూ పాడి వినిపించాడు.

పిల్లలంతా కూడా తలలు ముందుకు పెట్టి విన్నారు. పాటలో ఏముందో తెలియకపోయినా, తాత గొంతులో లయతో మాత్రం వాళ్ల తలలు కూడా నెమ్మదిగా ఊగాయి. అప్పుడే దూరంగా బాస్టియన్ గొంతు వినిపించింది. అన్నీ బూతులు. ఎవరి మీదనో కొరడాతోనో, చింత బరికెతోనో దాడి చేసినట్టే ఉంది. “అబ్బా!” ఎవరిదో స్త్రీ గొంతు. అక్కడంతా విని పించింది. తరువాత కొన్ని మగగొంతుల నుంచి

3

అంబేద్కర్ దేశం

డా॥ గోపరాజు నారాయణరావు

కూడా అవే ఆర్తనాదాలు. భయంతో రామునాయుడి గొంతు మూగబోయింది.

పిల్లలంతా కిక్కురు మనకుండా అటువైపు చూస్తున్నారు, వణికిపోతూ. ఒక పిల్లడు ఎదుపు మొదలు పెట్టాడు. “ఈ పూట ఈళ్లకి ఇంకో అరజాము ఆలస్యం... వాణానికి” అన్నాడు రామునాయుడు, ఒక నిమిషం తరువాత నెమ్మదిగా మౌనం వీధుతూ. “అదేంటయ్యోయ్!” అంది నోరు నొక్కుకుంటూ ఓ ముసలమ్మ. “దొర గాండ్రిస్తాడు. ఈళ్లు ఇంకో అరజాము పన్నేస్తారు. ఇంకో అడుగు రోడ్దేసి కదులు తారు...!” రహస్యం విప్పాడు రామునాయుడు. కడుపులో కాలిపోతున్నా పని చేస్తూనే ఉన్నారు అక్కడ పెద్దవాళ్లు. అన్నం పెట్టే అమ్మ రాకకోసం ఇక్కడ ఎదురు చూస్తున్నారని ఆకలితో నకనకలాడిపోతున్న పిల్లలు.

* * *

సాయంత్రం ఐదు గంటల వేళ. అలసటతో భారంగా ఒక్కొక్కటి ఎక్కుతున్నారని గెస్ట్ హౌస్ మెట్లు, డాక్టర్ మూర్తి. వేకువన బయలుదేరారాయన. ఇప్పటి కైంది. ఎక్కువ భాగం నడక. పై మెట్టుకు చేరాక ఎదురుగా కనిపించిన దృశ్యం చూసి విస్తుపోయారు. మధ్యభాగం దగ్గర గోడకి జారబడి ఉన్నాడతడు. మేడ మీద కూర్చుని కాళ్లు బారజాపాడు. మోకాళ్లు దిగువన ఒక టవల్ చుట్టుకుని ఉన్నాడు. కాళ్ల దగ్గర కూర్చుని ఒక సహాయకుడు పాదాలు ఒత్తుతున్నాడు. మరొకడు వెనుక నిలబడి ఒళ్లు పడు తున్నాడు. చేతిలో పింగాణి ఫ్లేట్. దాంట్లో వేయించిన చేప ముక్కలు కాబోలు ఉన్నాయి. ఫోర్ముతో ఒక్కొక్కటి నోట్లో పెట్టుకుంటూ ఆ ప్రకృతినే తదేకంగా చూస్తున్నాడతడు.

డాక్టర్ మూర్తి వచ్చిన సంగతి గమనించినా కాస్త క్షణం కదలేదు. దారికి మధ్యలో ఉన్నాడు. “హలో...! ఆయామ్ డాక్టర్ మూర్తి. గవర్నమెంట్ డాక్టర్ ని.

మీరు...?” అన్నాడు గొంతు సవరించుకుని. “విలియం, ఫ్రం విశాఖపట్నమ్. డ్రెవర్ ని.” అన్నాడు చాలా నిర్లక్ష్యంగా. కానీ కదలేదు. “ఓ... మీరేనా? స్టీమ్ రోడ్ రోల్ డ్రెవ్ చేస్తారట కదా! గ్రేట్. మీ దగ్గర నుంచి చాలా విషయాలు తెలుసుకోవాలి!” నవ్వుతూ అన్నాడు డాక్టర్ మూర్తి - తాను డ్రెవర్ నని తెలిసినా ఒక డాక్టర్ నిష్కలంపంగా చూపిస్తున్న మర్యాద అతడిలో కదలిక తెచ్చింది. అందుకే కొంత ధోరణి మార్చుకుని వినయంగా లేచి పక్కగా నిల బడ్డాడు. “మధ్య వాటాలో దిగారా! నాకు మంచి కాలక్షేపం అన్నమాట. చాలా అలసటగా ఉంది. ఇవాళికి మాట్లాడలేను. మళ్లీ కలవాలి మనం. థాంక్యూ” అని తన గదిలోకి వెళ్లారు డాక్టర్ మూర్తి.

* * *

ఎక్కడ నుంచి తెచ్చి వేశారో మరి, ఆస్పత్రిలో ఉపయోగించే మంచంలా ఉంది. నెమ్మదిగా చలి అందుకుంటోంది. స్వెటర్ వేసుకుని, ఒక మష్టర్ చుట్టుకుని కూర్చున్నారని డాక్టర్ మూర్తి. మంచం కింద కుమ్మర్లు చేసే మట్టి కుంపటి పెట్టారు. గెస్ట్ హౌస్ లో వెచ్చగానే ఉంది. నర్సివట్టం నుంచి తెచ్చు కున్న లాంతరు వెలుగుతోంది, ముక్కాల్ని పీట మీద. దేని కోసమో, మెడికల్ కిట్ తెరిచారాయన. లోపలే ఉంది, ఆ డ్రై. అసలు పని మరచి దానిని బయటకు తీశారు. మొదటి బటన్ లాగారు డాక్టర్ మూర్తి. మన్యం డాక్టర్ గా నియామకపుటుత్తర్వులు వచ్చాక ట్రైనింగ్ కోసం మద్రాస్ వెళ్లినప్పుడు వెతికి వెతికి కొనుక్కున్న డ్రై. వృత్తి పరమైన అనుభవాలు ఎలాగూ రాసి పెట్టాలి. అదే కాకుండా కొన్ని అరుదైన సంఘటనలు మన్యంలో ఎదురుకావడం తథ్యం. వాటిని కూడా నమోదు చేసే ఉద్దేశంతోనే అలాంటి డ్రైని ఎంపిక చేసుకున్నారాయన. కాస్త పెద్దదే. చూడడానికి ముచ్చటైన పెట్టెలాగే ఉంటుంది. మూడు వైపులా నల్లటి బటన్స్ పెట్టారు. ఆయనకు ఇష్టమైన ఆకుపచ్చ రంగులో ఉంది. సంవత్సరం క్రితం, అంటే 1921 సంవత్సరం, మార్చి నెలలో దాదాపు 20 రోజులు మన్యంలో ఉన్నప్పుడు రాసుకున్న డ్రై. పేజీలు

తిప్పుతూ ఒకచోట ఆగారు. ఆ పేజీ నింపిన క్షణం కళ్ల ముందు కదిలింది. కొండ మీద ఊరు చింతపల్లి. అదే మొదటిసారి చూడడం. అక్కడ ఇంకాన్న ఎత్తులో కట్టారు తాటాకుల ప్రభుత్వ బంగ్లా. చుట్టూ బలమైన వెదురు బొంగులతో కంచె నిర్మించారు. ఒక మధ్యాహ్నం లేత ఎండలో ఆ బంగ్లా అరుగుమీద కూర్చుని రాశారాయన... చింతపల్లి: 19-2-1921 డియర్ మన్యం డ్రై! ఈ అడవి అద్భుత సౌందర్యాన్ని కొండల రీవీన్, కొండగాలి పాటకి వివరతంతో ఊగిపోతున్నట్టుండే ఆకుల హెయిలీన్, ఎందుటాకు లతో కలసి ఇసుక రేణువులు చేసే జుగల్బందీనీ, లోయల నిశ్శబ్దంలోని మార్మికతనీ, సెలయేళ్ల లయనీ అక్షరాలలో బంధించి నాతో తీసుకుపోదామన్న ఆశతో నిన్ను మోసుకొచ్చాను. కానీ నా కలంలోని ముదురు నీలం సిరాచుక్కలు అడవివిద్వల కన్నీళ్ల ముందు వెలవెలబోతున్నాయి. వాళ్ల కళ్లలోని తడిలో అంతటి దట్టమైన చీకటి. వాళ్ల గుండెల్లో తూపానుని ఏ చర్మచక్షువులూ చూడలేవు. అదెలా ఉంటుందో ఊహించుకున్నాక సిరాచుక్కలు సైతం ఆ నీళ్ల ముందు తేలిపోయాయి. అసలు అడవి గురించిన ఇప్పటి నా ఊహ తప్పేమో! అదిగో, ఎక్కడో మరి ఏదో పక్షి అరుస్తోంది. అడగాలంటే ఇక్కడ ఎవరూ లేరు. లోయంతా ప్రతిధ్వనించింది. అది సరే, ఇక్కడ రెండున్నరేళ్ల నుంచి రోడ్డు వేస్తున్నారు. నేను రెండేళ్ల నుంచి చూస్తున్నాను. తూర్పు కనుమలలో ఈ విశాఖ మన్యం మీద సర్కారు వారికి ఇలా హఠాత్తుగా ఇంత ప్రేమ ఎందుకు పుట్టుకొచ్చిందో? రోడ్డు నాలుకల మాదిరిగా మన్యమంతా సాచుకుంటున్నాయి. 1882లో అటవీ పట్టం వచ్చే దాకా అడవుల గురించి కవులకి తప్ప బయటివారికెవరికీ పట్టలేదు. ఆ సంవత్సరమే మొదటిసారి కొండసంత - లంబసింగి ఘాట్ నిర్మించారట. 2,400 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి, మూడేళ్లు శ్రమిస్తే ఎద్దుల బండి తిరగడానికి వీలుగా ఓ రోడ్డు తయారైందట. అంటే సంత అవసరాల కోసమే. అటవీ సంపద బయటకు తరలిపోవడానికి ఓ చిన్న దారి. మళ్లీ ఇన్నేక్షన్...

ఎక్కడ చూసినా రోడ్డు పనే. ఎప్పుడూ లేదు, వాగుల మీద వంతెనలు కూడా కడుతున్నారు. యుద్ధ ప్రాతిపదికన అంటార్, అలా. - ప్రపంచ యుద్ధం తరువాత కరువొస్తే మళ్ళీ మన్యంలో రోడ్డు పని మొదలయింది. రోడ్డు పనికొస్తే బియ్యం, కూలీ ఇస్తారు. అడవిలో అడుగు పెట్టడానికి వీల్లేని కొండోడు రోడ్డు పనికి వస్తున్నాడు. మన్యంలో గూడెం డివిజన్లో మొత్తం పది ముఠాలున్నాయి. గూడెం కొండలు రోడ్డు నిర్మాణంతో మార్మొగుతున్నాయి. మన్నెకొట్టాలంతా రోడ్డు పనే. లంబసింగి, పెద్దవలస, మాకారం, గూడెం ముఠాలలో ఏ మూలకి వెళ్ళినా వాటి ప్రస్తావనే. లంబసింగి- కొండకంబేరు రోడ్డు, లంబసింగి-గూడెం రోడ్డు, లంబసింగి-గెమిలి రోడ్డు, లంబసింగి-మినుములూరు రోడ్డు, సింగరాజుపేట-దానూరు; సింగరాజుపేట బొంకులపాలెం రోడ్డు, బొంకులపాలెం-మరిపాలెం రోడ్డు, మర్రిపాలెం-గోర్ల, గోర్ల-దానూరు రోడ్డు పనులు, కొయ్యూరు ఘాట్ రోడ్డు పని, ఏడొంపుల ఘాట్, కృష్ణదేవిపేట-

జలపాతాలూ మాట్లాడగలిగితే అడవి బిడ్డల దుర్భర స్థితిని తప్ప మరొకటి చెప్పవు. అందుకే నా ఊహ తప్పనిపిస్తోంది- అడవి గురించి.... డైరీ మూసి పక్కన పెట్టారు, కళ్ళ మూసుకుపోతున్నాయి. 'అడవంటే ఒక బీభత్స సౌందర్యమేనా?' నిద్ర మత్తు ముంచుకొస్తున్నా ఇదే ప్రశ్న ఆయన మెదడంతా తిరుగుతోంది.

* * *

ఓ వంకర గునపం పట్టుకుని అక్కడే ఏదో పెద్ద పని ఉన్నట్టు వడివడిగా వస్తున్నాడు కిష్టయ్య. చదును చేసిన చోట బుంగతో నీళ్ళు చల్లుతూ నేర్పుగా తడుపుతోంది సన్యాసమ్మ. ఒక్కతే ఉంది. అక్కడ నేలని పరీక్షిస్తున్నట్టు గునపం గుచ్చుతున్నాడు కిష్టయ్య. ఒక్క నిమిషం తరువాత అడ్డమైంది సన్యాసమ్మకి. 'ఊడెనకాలే బేస్తీను దొరొస్తాడు' మనసులోనే అనుకుందామె. బట్టలు తడిసిపోయాయి. చిన్నగా చలేస్తోంది. అదేమీ లెక్క చేయకుండా వేగంగా మట్టిబుంగతో నేల తడుపుతోంది. ఆమె అవయవాల

వెళ్ళింది సన్యాసమ్మ. అప్పుడే 'కిష్టయ్య' అంటూ ప్రవేశించాడు, బాస్టియన్, ఏదో ముఖ్య విషయం చెబుతున్నట్టు. రెండు నిమిషాలలో సన్యాసమ్మ కూడా వచ్చింది, నిండు కడవతో వయ్యారంగా. 'అడ కొండముచ్చు చుట్టూ తిరిగే మొగ కొండముచ్చులాగా ఉన్నాడు' అనుకుందామె. బాస్టియన్ కూడా ఓ గట్టి కర్ర తీసుకుని అక్కడ నేల పరీక్షిస్తున్నాడు. "సన్యాసమ్మ పనంటే ఇంక చూసుకోనక్కర్లేదురా!" అన్నాడు ఆమెకు వినపడేటట్టు. అదేమీ పట్టించుకోవడం లేదామె. ముందు మధ్య పెడతారు. తరువాత భయపెడతారు. ఆమె వెనుకభాగం, ముందుభాగం గుటకలు మింగుతూ చూస్తూనే ఉన్నాడు బాస్టియన్. పూర్తిగా అనాచ్ఛాదితంగా ఉన్న నడుం భాగం మీద నుంచి కళ్ళు తిప్పుకోలేకపోతున్నాడు.

సన్యాసమ్మని ఒక్కమాట కూడా బాస్టియన్ అనడని అందరికీ తెలుసు. సన్యాసమ్మ అంటే ఏమిటో కూడా తెలుసు. నిప్పు. మధ్యాహ్నం భోజనం చేస్తుంటే కొండమ్మ దగ్గరగా వచ్చి అడిగింది సన్యాసమ్మ, "కొండమ్మా! నేను ఆడ కొండముచ్చులా కనిపిస్తానా?" "ఛఛ అయేం మాటలు?" అందామె. "మరి ఆ బేస్తీను కొండముచ్చు ఎందుకు ఎప్పుడూ నా చుట్టే తిరుగుతాది?" అంది సన్యాసమ్మ. పకపకా నవ్వుసింది కొండమ్మ. "ఇంక రండి... చీకటడ్డక దిగుతారా...?" కింద నుంచి అరుస్తున్నాడు కిష్టయ్య. "కుదురుగా నాలుగు ముద్దలు కూడా తిన్నీరురు... నరకానికి పోతారు..." కొండమ్మ కసిగా అంది.

* * *

నాలుగు రోజులు గడిచాయి. చిత్రాక్షగొప్పు మధ్యకి వచ్చింది రోడ్డు పని. ఇక్కడనుంచి కిందకి వెళ్లే రోడ్డు పని మొదలు పెడుతున్నారు. తెల్ల లుంగీ, దాని మీద చొక్కా ఆ పైన పాత కోటు ధరించాడు పిళ్ళే. వీవెస్ సంతానం పిళ్ళే. ఎప్పుడూ అదే వేషం. నుదుట విభూతి రేఖలు. మధ్య కుంకం బొట్టు. నోట్లో తమలపాకులు.. మైదాన ప్రాంతాలలో కరణాలు ఉపయోగించే కొలత గొలుసే అది. ఒక కొన కిష్టయ్య, రెండో కొన పిక్స్ పట్టుకుని నేల మీద గుర్తులు పెడుతున్నారు. పది గొలుసుల దూరం, అంటే ఒక ఫర్లాంగు. కిష్టయ్య నేల మీద చిన్నపుల్లతో గుర్తు పెడుతుంటే దాని మీద కొనలు చెక్కిన, అడుగు పొడవున్న కర్రలు దిగిడుతున్నారని కొందరు గిరిజనులు. - "ఇదిదా కట్? అంటే... అదేమబ్బా? ఆ... ఆ... కొలత. పత్తు గొలుసుల దూరం. సమయం నాలుగు దినములు." గట్టిగా అరిచి చెప్పాడు పిళ్ళే. అతడు తెలుగు బాగానే మాట్లాడతాడు. కానీ కొన్ని తమిళ పదాలు ప్రతివాక్యంలోను దొర్లుతుంటాయి ఫర్లాంగు దూరం రోడ్డు... నాలుగు రోజులలో పూర్తి చేయాలి. ఒక్క నిమిషం వృధా చేసినా ప్రమాదమే అన్నట్లు చకచకా పని అందుకున్నారు.

(ఇంకా ఉంది)

పపంచ యుద్ధం తరువాత కరువొస్తే మళ్ళీ మన్యంలో రోడ్డు పని మొదలయింది. రోడ్డు పనికొస్తే బియ్యం, కూలీ ఇస్తారు. అడవిలో అడుగు పెట్టడానికి వీల్లేని కొండోడు రోడ్డు పనికి వస్తున్నాడు. మన్యంలో గూడెం డివిజన్లో మొత్తం పది ముఠాలున్నాయి. గూడెం కొండలు రోడ్డు నిర్మాణంతో మార్మొగుతున్నాయి. మన్నెకొట్టాలంతా రోడ్డు పనే. లంబసింగి, పెద్దవలస, మాకారం, గూడెం ముఠాలలో ఏ మూలకి వెళ్ళినా వాటి ప్రస్తావనే.

కాట్రగడ్డ రోడ్డు, కాట్రగడ్డ-గంగరాజు మాడుగుల, గంగరాజు మాడుగుల-లోతుగడ్డ బ్రిడిల్ పాత్, నడింపాలెం-శరభస్థపాలెం రోడ్డు, కాట్రగడ్డ-పెద్దవలస రోడ్డు, లోతుగడ్డ రోడ్డుకి మెరుగులు, కొన్నింటికి సోలింగ్, అలయన్స్, మెటలింగ్, రీమెటలింగ్- ఇలా పనులే పనులు. ఇంకా ఉన్నాయి. గుర్తుకు రావడం లేదు. ఈసారి వెళ్ళినప్పుడు చూడాలి. ఇంకో రకం పనులు కూడా ఉన్నాయి. మినుములూరులో డిప్యూటీ తహసీల్దార్ క్వార్టర్స్ కడుతున్నారు. చింతపల్లి యూరోపియన్ బంగ్లాకి మెరుగులు దిద్దుతున్నారు. గూడెంలో బంగ్లా నిర్మాణం, లంబసింగి బంగ్లాకి మెరుగులు.... అబ్బో చాలా జరిగిపోతున్నాయి. ఈ పనులన్నీ మన్యప్రజలే చేస్తున్నారు. ఆడ, మగ అంతా వెళుతున్నారు. వెళ్ళడం లేదు, తీసుకువెళుతున్నారంటే వాస్తవానికి దగ్గరగా ఉంటుంది. ఇంకా చెప్పాలంటే- రోడ్డు పనికి లాక్కెళుతున్నారంటే అదే తిరుగులేని వాస్తవమవుతుంది. ఇప్పుడు ఈ కొండలూ, ఆ పురాతన వృక్షాలూ, సెలయేళ్ళూ,

మీద తడిసిన చీర. గుండెల దగ్గరే కాదు, వెనుక భాగం కూడా కొంత తడిసింది. కిష్టయ్య వంకర గునపంతో మట్టి తెలికి ఏదో పరీక్షిస్తున్నట్టు నటిస్తున్నాడు. దూరం నుంచి బాస్టియన్ ఇదంతా చూస్తున్నాడు. సంవత్సరం క్రితం జరిగిన చింతపల్లి రోడ్డు పని దగ్గర నుంచి సన్యాసమ్మని చూసి లొట్టలు వేస్తూనే ఉన్నాడు బాస్టియన్. ప్రస్తుతం దగ్గర నుంచి చూసి ఆనందిస్తున్నాడు. కారం తమ్మన దొరనీ, ద్వారబంధాల చంద్రయ్యనీ కొండ ఆడవాళ్ళ ఇప్పటికీ తలుచుకుంటూ ఉంటారు. బయటి నుంచి వచ్చిన వాళ్ళు కొండ ఆడవాళ్ళని తినేసేటట్టు చూసినా, అక్కడికే పరిమితమై మీద చెయ్య వేయడానికి కూడా భయపడతారంటే కారణం- తమ్మనదొర, చంద్రయ్య. అమ్మోరు ముందు ఇద్దరం పోలీసులని నరికిపారేశాడు తమ్మన. అక్కడి ఆడవాళ్ళ మీద కన్నేసినట్టు అనుమాన మొచ్చినా చాలు... ఇప్పటికీ చాటు నుంచి బాణాల వర్షం కురుస్తుందని భయం. బుంగ అడుగున ఉన్న నీళ్ళు విసురుగా విరజిమ్ము మళ్ళీ నీళ్ళు తేవడానికి

జనాభా పరంగా ప్రపంచంలోనే రెండు అతిపెద్ద దేశాలలో ఒకటిగా ఉన్న భారత్.. ఒలింపిక్స్ పతకాల పట్టిక మొదటి 50 స్థానాలలో నిలవటమే గగనమైపోతోంది. భిన్నజాతులు, మతాల సమాహారమైన మనదేశంలో క్రీడలు ఉమ్మడి జాబితా అంశం కావడంతో ఈ రంగం ప్రగతి ఎక్కడవేసిన గొంగళి అక్కడే అన్నట్లుగా మారింది. అయితే, ఈ పరిస్థితిని చక్కదిద్దటానికి నేరేంద్ర మోదీ నేతృత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం అవసరాలకు తగ్గట్టుగా విధానాలు రూపొందిస్తూ, నిధులు కేటాయిస్తూ క్రీడారంగ అభివృద్ధికి పాటుపడుతోంది.

మన దేశ జనాభాలో 60 శాతం మంది యువ జనులే. అయినా క్రీడలంటే ఏమాత్రం ఆసక్తిలేదు. ప్రపంచీకరణ పుణ్యమా అంటూ అరకొరగా ఉన్న క్రీడాసక్తి కాస్త ఆవిరైపోతోంది. మన యువతకు వాలంటైన్స్ డే, మైకేల్ జాక్సన్ పుట్టిన రోజుల గురించి ఉన్న అవగాహన జాతీయ క్రీడాదినోత్సవం గురించి లేకపోవడం చేదునిజం. వివిధ క్రీడలకు చెందిన మొత్తం 25 మంది అర్జున అవార్డు గ్రహీతల బృందంతో నిర్వహించిన ఓ సదస్సులో భారత

మారింది. దేశంలోని పలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పీకల్లోతు అప్పుల్లో కూరుకుపోయి దిక్కుతోచని స్థితిలో నిలిచాయి. సంక్షేమం పేరుతో నోటుకు ఓటు కార్యక్రమాన్ని విజయవంతంగా అమలు చేస్తున్నా.. తమ వార్షిక బడ్జెట్లో క్రీడారంగానికి అరకొర నిధులే కేటాయిస్తున్నాయి. నిధుల కొరతతో, క్రీడారంగానికి ఏమాత్రం ప్రాధాన్యం ఇవ్వకపోవడంతో మోదీ నేతృత్వంలోని భారత ప్రభుత్వం ఆపన్నహస్తం అందిస్తోంది.

క్రీడారంగానికి కేంద్రమే దిక్కు!

క్రీడారంగం వెనుకబాటుకు గల కారణాలు బయటకు వచ్చాయి. విన్నపానికే నిజాలు వెలుగు చూశాయి. 135 కోట్ల భారత జనాభాలో 5.2 శాతం మందికి మాత్రమే క్రీడల గురించి కనీస అవగాహన ఉన్నట్లుగా ఇటీవలే నిర్వహించిన సర్వే ద్వారా అసలు నిజం వెలుగు చూసింది. జనాభాలో సగభాగం ఉన్న మహిళల్లో 1.31 శాతం మందికి మాత్రమే క్రీడలంటే తెలుసని తెలిసింది. అంతేకాదు, దేశ జనాభాలో 3.27 శాతం మంది మాత్రమే క్రీడల గురించి తెలుసుకోవడానికి ఆసక్తి చూపుతున్నట్లు పరిశీలనలో వెల్లడయింది.

కొండంత దేశం, గోరంత నిధులు

భారత ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో గత ఏడున్నర దశాబ్దాలుగా ప్రభుత్వాలు వస్తూ పోతూ ఉన్న భారత క్రీడారంగ పరిస్థితి అంతంత మాత్రంగానే ఉంటోంది. దానికి తోడు క్రీడలు ఉమ్మడి జాబితా అంశంగా ఉండడంతో ఎవరికీ పట్టిన అంశంగా

గత ప్రభుత్వాలు అనుసరించిన వ్యూహాలు, పథకాలను సమగ్రంగా సమీక్షించిన ప్రధాని మోదీ దేశంలోని కోట్లాదిమంది యువజనులను దృష్టిలో ఉంచుకొని 2018లో ఫేలో ఇండియా అనే వినూత్న కార్యక్రమానికి అంకురార్పణ చేశారు. గతంలో ఉన్న రాజీవ్ గాంధీ ఫేలో అభియాన్, పట్టణ ప్రాంతాలలో మౌలిక క్రీడాసదుపాయల కల్పన పథకం, క్రీడారంగంలో జాతీయ ప్రతిభాస్వేషణ పథకాలను మిళితం చేయడం ద్వారా ఫేలో ఇండియా కార్యక్రమానికి తుదిరూపు ఇచ్చారు. ఈ పథకం అమలుకోసం తొలి ఏడాది 1756 కోట్ల రూపాయలతో ప్రత్యేక బడ్జెట్ను ఏర్పాటుచేశారు. ఏడాది ఏడాదికి పరిస్థితులకు తగ్గట్టుగా నిధులు కేటాయిస్తూ ఫేలో ఇండియా గేమ్స్, ఫేలో ఇండియా విశ్వవిద్యాలయ క్రీడలు, ఫేలో ఇండియా వింటర్ గేమ్స్ నిర్వహిస్తూ ఆశించిన ఫలితాలు రాబట్టగలుగుతున్నారు. క్రీడల కోసం 2020-21 బడ్జెట్లో 2557.02 కోట్లు కేటాయించిన కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఈ ఏడాది జరగబోయే ఆసియా క్రీడలు, కామన్వెల్త్ గేమ్స్ను దృష్టిలో ఉంచుకొని 305.58 కోట్ల రూపాయలను అదనంగా కేటాయించింది. 2021-22 కేంద్ర బడ్జెట్లో క్రీడలకు కేటాయించిన మొత్తం 3062. 60 కోట్లకు పెరగటం విశేషం. ఫేలో ఇండియాకు గత బడ్జెట్లో 657.71 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించగా ప్రస్తుత బడ్జెట్లో ఆ మొత్తాన్ని 974 కోట్ల రూపాయలకు పెంచడం ద్వారా కేంద్రం తన చిత్తశుద్ధిని చాటుకొంది.

వినూత్న వ్యూహాలు

మన దేశంలో రాష్ట్రాలు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు కలిసి మొత్తం 36 వరకూ ఉన్నాయని, తమ దృష్టిలో ఇవి 36 దేశాలతో సమానమని, ఒక్కో రాష్ట్రం ఒకటి లేదా రెండు రకాల క్రీడలపైన మాత్రమే ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టాలని, ఆయా రాష్ట్రాలు ఎంపిక చేసుకొన్న క్రీడల అభివృద్ధికి కేంద్ర క్రీడామంత్రిత్వ శాఖ, కార్పొరేట్ సంస్థలు నిధులు, వివిధ రూపాలలో సహాయ సహకారాలు అందిస్తాయని కేంద్ర క్రీడామంత్రిత్వ శాఖ ప్రకటించింది. ఒక్కో రాష్ట్రం పలు రకాల క్రీడలపైన దృష్టి పెడితే సాధించగలిగేది ఏమీ ఉండదని, ఒక్కో రాష్ట్రం తనకు నచ్చిన ఒకటి లేదా రెండు క్రీడలను ఎంపిక చేసుకొని వాటిపైన దృష్టి కేంద్రీకరిస్తే ఒలింపిక్స్లో పతకాలు సాధించడం ఏమంత కష్టంకాబోదని నిపుణులు భావిస్తున్నారు.

ప్రధాని మోదీ మాటల్లో చెప్పాలంటే, 'దేశంలో దాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, సాంకేతిక నిపుణులకు ఏమాత్రం కొదవలేదు. యువరక్తంతో ఉరకలేస్తున్న మన దేశానికి కావాల్సింది విశ్వవిజేతలు, ఛాంపియన్ క్రీడాకారులు మాత్రమే. ఫేలో ఇండియా స్ఫూర్తితో ఈ దేశంలోని బాలలంతా తమకు నచ్చిన ఏదో ఒక ఆట ఆడితే క్రీడాసంస్కృతిని పాదుగొలిపినట్లు అవుతుంది.'

క్రీడారంగాన్ని రాష్ట్రాలు ఏమాత్రం పట్టించుకోకపోయినా కేంద్ర ప్రభుత్వం అక్కున చేర్చుకోడం అభినందనీయం!

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

అమెరికాకు, అభిజాత్యానికి అవినాభావ సంబంధం ఉంది. ఈ రెండింటినీ వేర్వేరుగా చూడలేం. అగ్రరాజ్య అధినేతలు, అగ్రనేతల్లో అడుగుడుగునా అభిజాత్యం, అహంకారం ప్రస్ఫుటంగా కనపడుతుంటుంది. వారి మాటలు, చేతలు ఆ తీరుగానే ఉంటాయి. అన్ని దేశాలూ తాము చెప్పినట్లే వినాలని, తమ బాటలోనే నడవాలని ఆ దేశ నాయకులు కోరుకుంటారు. అంతేతప్ప తాము మాట్లాడుతున్నది ఒక సార్వభౌమ దేశంతో అని, దానికంటూ ప్రత్యేక ఆలోచనలు, అభిప్రాయాలు, విధానాలు ఉంటాయన్న ఆలోచన వారికి ఉండనే ఉండదు. చర్చల్లో తమదే పైచేయి ఉండాలని భావిస్తుంటారు. తాము చెప్పినట్లు వినకపోతే ఆంక్షల రూపంలో బెదిరిస్తారు. వాటిని లెక్కచేయకపోతే మానవహక్కులు మంటగలుస్తున్నాయని బురద జల్లుతారు. దీనిని తాము చూస్తూ ఊరుకోబోమని హెచ్చరిస్తారు. ఆ దేశంలో ఏ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నా అక్కడి నాయకుల తీరు అదే. కానీ ప్రపంచం మారుతున్నదనీ, అంతర్జాతీయంగా ప్రతి దేశం తనదైన విధానంతో ముందుకు సాగుతున్నదని, దానిని గౌరవించాలన్న ఆలోచనే వారికి ఉండదు. అయితే, పరిస్థితులు మారాయని, తమకంటూ కొన్ని పరిమితులు ఉన్నాయని, అన్ని దేశాలతో మాట్లాడినట్లు భారత్తో మాట్లాడితే కుదరదని అగ్రరాజ్య నాయకులకు ఇటీవల అనుభవ పూర్వకంగా అర్థమైంది.

అమెరికా

ఉక్రెయిన్పై రష్యా దాడి.. అంతర్జాతీయంగా ఇప్పుడు చర్చనీయాంశమైంది. యావత్ ప్రపంచం రష్యా అనుకూల, వ్యతిరేక దేశాలుగా చీలిపోయింది. అమెరికా, ఐరోపా దేశాలు, ఇతర పాశ్చాత్య దేశాలు ఉక్రెయిన్ వైపు నిలిచాయి. ఆ దేశానికి నైతికంగా, ఆర్థికంగా, ఆయుధ పరంగా అండగా నిలిచాయి. చైనా వంటి కొన్ని దేశాలు రష్యా వైపు ఉన్నాయి. భారత్ మాత్రం ఇందుకు భిన్నంగా వ్యవహరించింది. అటు ఉక్రెయిన్, ఇటు రష్యా.. రెండూ మనకు మిత్ర దేశాలే. రష్యాతో భారత్ బంధం ప్రతి ఒక్కరికీ తెలిసిందే. పూర్వ సోవియట్ యూనియన్ నుంచి ఇప్పటి రష్యా దాకా ఆ అనుబంధం కొనసాగుతూనే ఉంది. ప్రచ్ఛన్నయుద్ధ కాలంలో భారత్కు ఆ దేశం బానటగా నిలిచిన విషయం అంతర్జాతీయ సమాజానికి తెలియని సంగతి కాదు. తొలి రోజుల్లో అమెరికా దూరంగా ఉన్నప్పటికీ భారత్కు నాటి సోవియట్ యూనియన్ అండగా ఉన్న విషయం తెలిసిందే. సోవియట్ విచ్ఛిన్నం అనంతరమూ అదే పరిస్థితి కొనసాగుతోంది. పుతిన్ హయాంలోనూ ఈ బంధం బలోపేతమవుతూనే ఉంది. ఇక 90ల్లో సోవియట్ యూనియన్ నుంచి విడిపోయి స్వతంత్ర దేశంగా ఆవిర్భవించిన ఉక్రెయిన్తోనూ భారత్కు భేషైన సంబంధాలు ఉన్నాయి. అనేక అంశాల్లో రెండు దేశాలు కలిసి పనిచేస్తున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో ఉక్రెయిన్పై రష్యా దాడి భారత్కు సంకట పరిస్థితిని కొని తెచ్చింది. భారత్ ఎవరివైపు నిలుస్తుందన్న అసక్తి అంతటా ఏర్పడింది. ఈ విషయంలో ఒక శాంతికాముక దేశంగా నరేంద్ర మోదీ నాయకత్వంలోని భారత ప్రభుత్వం తనదైన పాత్రను పోషించింది. రష్యా చిరకాల మిత్ర దేశమైనప్పటికీ ఉక్రెయిన్పై దాడిని సమర్థించలేదు. ఎక్కడా నీళ్లు

నమలలేదు. సంగినంగిగా మాట్లాడలేదు. అసలు ఆధునిక ప్రపంచంలో యుద్ధం అనే మాటకు తావులేదని విస్పష్టంగా పేర్కొంది. దేశం ఎంత చిన్నదైనప్పటికీ దాని సార్వభౌమత్వాన్ని గౌరవించి తీరాల్సిందేనని శపథిపలకు తావులేకుండా స్పష్టంచేసింది. అదే సమయంలో ఉక్రెయిన్కు నైతికంగా మద్దతు తెలిపింది. చర్చలతో సమస్య పరిష్కరించుకోవాలని ఉభయ దేశాలకు సూచించింది. అవసరమైతే తనవంతుగా మధ్యవర్తి పాత్ర పోషించేందుకు సిద్ధమైంది. అంతర్జాతీయ సమాజం సైతం భారత్ వైఖరిని అభినందించింది. దాడికి గురైన ఉక్రెయిన్ సైతం భారత్ పాత్రను తప్పు పట్టలేదు. ఒక తటస్థ దేశంగా తన వంతు పాత్రను సమర్థంగా పోషించింది.

భారత్ ఇంత స్పష్టంగా తన వైఖరిని అనేకమార్లు వెల్లడించినప్పటికీ అగ్రరాజ్యమైన అమెరికాకు అసలు విషయం అర్థం కావడం లేదు. నిజానికి విషయం అర్థమైంది. కానీ అర్థంకానట్లు వ్యవహరిస్తోంది. రష్యాను తాను వ్యతిరేకిస్తున్నందున అందరూ వ్యతిరేకించాలన్నది దాని వైఖరి. ఇది పూర్తిగా తప్పు. మారిన అంతర్జాతీయ పరిస్థితుల్లో ప్రతి దేశానికీ తనదైన విధానం ఉంటుంది. ప్రయోజనాలు ఉంటాయి. ద్వైపాక్షిక అంశాలుంటాయి. వీటిని విస్మరించి అందరూ తాను చెప్పినట్లే వినాలని, తన బాటలోనే నడవాలనుకోవడం అర్థరహితం. ఒక సార్వభౌమ దేశంగా ఏ విషయంలో ఎలా వ్యవహరించాలో నిర్ణయించుకునే హక్కు ప్రతి దేశానికీ ఉంటుంది. అంతే తప్ప ఏ దేశం మరో దేశంపై తన అభిప్రాయాన్ని, విధానాన్ని రుద్దలేదు. ఈ విషయాన్ని గుర్తించకపోవడం అమెరికా పొరపాటు. ఇటీవల జరిగిన భారత్, అమెరికా టూ

ప్లస్ టూ (ఉభయ దేశాల రక్షణ, విదేశాంగ మంత్రుల సమావేశం) చర్చల్లో అమెరికా ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావించి అభాసుపాలైంది. రష్యావైపు భారత్ నిలిచిందని తన అక్కసు వెళ్లగక్కింది. చర్చల్లో అమెరికా, భారత్ రక్షణ, విదేశాంగ మంత్రులు లాయిడ్ ఆస్టిన్, ఆంటోనీ బ్లింకెన్, రాజ్ నాథ్ సింగ్, జైశంకర్ పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా రష్యాను భారత్ గట్టిగా వ్యతిరేకించలేదన్న భావన బ్లింకెన్ మాటల్లో వ్యక్తమైంది. అంతకుముందు అమెరికా ఉప జాతీయ భద్రతా సలహాదారు డబ్ల్యు సింగ్ భారత్ పర్యటన సందర్భంగా అసందర్భ, అనవసర ప్రేలాపన చేశారు. భవిష్యత్తులో భారత్పై చైనా దురాక్రమణకు దిగితే రష్యా మీకు అండగా ఉంటుందా? అని ప్రశ్నించి తన కురచబుద్ధిని, అపరిపక్వతను చాటుకున్నారు. ఒక దేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించే నాయకుడు ఇలా సందర్భ శుద్ధి లేకుండా, అవగాహన లేకుండా మాట్లాడటం ఎంతమాత్రం సహేతుకత అనిపించుకోదు. ఇదే భావనను టూ ప్లస్ టూ చర్చల్లో అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి ఆంటోనీ బ్లింకెన్ వ్యక్తం చేశారు. రష్యా నుంచి భారత్ ముడిచమురును కొనుగోలు చేయడాన్ని ఆయన తప్పుపట్టారు. అంతేకాక భారత్తో మానవ హక్కులు హననానికి గురవుతున్నాయంటూ అజెండాలో లేనివి ప్రస్తావించారు.

ఇలాంటి సందర్భాల్లో గతంలో సాధారణంగా భారత్ ఆత్మరక్షణ ధోరణిని ప్రదర్శించేది. అగ్రరాజ్యానికి వివరణ ఇచ్చేందుకు ప్రయత్నించేది. అమెరికా ఆగ్రహాన్ని చల్లబరిచేందుకు తాపత్రయ పడేది. కానీ నరేంద్ర మోదీ నాయకత్వంలోని భారత్

ఆభిజాత్యం

గతానికి భిన్నంగా, దీటుగా స్పందించింది. పదునైన వాదనతో ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది. విదేశాంగ మంత్రి జైశంకర్ భారత వాదనను పకడ్బందీగా వినిపించి అమెరికా నోరు మూయించారు. ఇంధన భద్రత కోసం రష్యా నుంచి భారత్ కొనుగోలు చేస్తున్న ముడిచమురు చాలా స్వల్పం. మేము ఒక నెల మొత్తంలో కొనుగోలు చేస్తున్న రష్యా ఇంధనం కంటే ఐరోపా సమాజం ఒక పూట కొనుగోలు చేస్తున్నది ఎంతో ఎక్కువ. ఈ విషయాన్ని అమెరికా గ్రహించ నట్లు లేదని దీటుగా బదులిచ్చారు. రష్యా నుంచి ముడిచమురు కొనుగోలు చేసినంత మాత్రాన ఉక్రెయిన్ పై ఆ దేశం దాడిని సమర్థించినట్లు కాదని, ఉక్రెయిన్ ను వ్యతిరేకించినట్లు కాదని స్పష్టం చేశారు. ప్రతి సార్వాభిమత్య దేశానికి తనకంటూ ఒక విధానం ఉంటుందని, అది తన ప్రయోజనాలకు

అనుగుణంగానే వ్యవహరిస్తుందని, దానిని గౌరవించాలని పేర్కొన్నారు. అన్ని విషయాల్లోనూ తాను చెప్పినట్లు విచారణ వాదన సరికాదని స్పష్టం చేశారు. భారత్ లో మానవ హక్కులు గురించి మాట్లాడే ముందు తన సొంత రికార్డును సరిచూసుకోవాలని అమెరికాకు సూచించారు. గత వారమే అమెరికాలో ఇద్దరు సిక్కులపై దుర్విచక్షణతో దాడి జరిగిందని, స్వేచ్ఛ, సమానత్వానికి ప్రతి రూపంగా పేర్కొనే అగ్రరాజ్యంలో జరిగిన ఇటువంటి ఘటనలను తామూ ఖండిస్తున్నట్లు చెప్పారు. భారత్ లో మానవ హక్కులకు, మైనార్టీల హక్కులకు ఎలాంటి ఇబ్బంది లేదని, అలాంటి సంఘటనలు జరిగితే ప్రతిస్పందించడానికి చట్టబద్ధమైన జాతీయ మానవ హక్కుల కమిషన్, మైనార్టీ, బీసీ హక్కుల సంఘాలు, సంపూర్ణ స్వయం ప్రతిపత్తి గల న్యాయ వ్యవస్థ ఉన్నాయని చెప్పడంతో అంటోనీ బ్లింకెన్ కు నోట మాట రాలేదు. అమెరికాలో నల్లజాతీయులు ఎదుర్కొంటున్న వివక్ష తమకు తెలుసని వ్యాఖ్యానించడం ద్వారా బ్లింకెన్ కు దీటుగా బదులిచ్చారు. వాషింగ్టన్ భాగస్వామిగా లేని రోజుల నుంచే రష్యాతో భారత్ కు బలీయమైన సంబంధాలు ఉన్నాయని, ఇది ఇప్పటికీపుడు వచ్చిన మార్పు కాదన్న జైశంకర్ వాదనకు చివరికి అమెరికా తల ఊపక తప్పలేదు. చైనా దాడి చేస్తే ఎలా ఎదుర్కోవాలో భారత్ కు తెలుసని వ్యాఖ్యానించారు. 2020 జూన్ లో గల్వాన్ లోయ వద్ద చైనా దుందుడుకు చర్యలను దీటుగా తిప్పికొట్టిన విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా గుర్తుచేశారు. అప్పట్లో 20 మంది తమ సైనికులు అమరులైన విషయాన్ని పేర్కొనగా, చైనా మాత్రం మరణాల విషయాన్ని తొక్కిపెట్టింది. చివరకు భారత్ కన్నా ఎక్కువ ప్రాణనష్టం చైనాకే జరిగిందని తరవాత అంతర్జాతీయ మీడియా వెల్లడించిన విషయం గమనార్హం. ఇక్కడ అమెరికా, చైనా, పాకిస్తాన్ లేదా మరే ఇతర దేశమైనా గ్రహించాల్సిన విషయం ఒకటుంది. 1960ల నాటి భారత్ కు 2020ల నాటి

గోపరాజు విశ్వేశ్వరప్రసాద్

భారత్ కు చాలా తేడా ఉందన్న విషయాన్ని గుర్తించడం ముఖ్యం. దొంగదెబ్బ తీసిన ప్రతిసారి పాకిస్తాన్ కు గట్టి బుద్ధి చెప్పిన విషయం తెలిసిందే. రెండు దశాబ్దాల నాటి కార్గిల్ మోసాన్ని భారతీయ జనతా పార్టీ నాయకత్వంలోని అటల్ బిహారీ వాజపేయి సర్కారు తిప్పికొట్టిన సంగతి గుర్తుండే ఉంటుంది. నేటి నరేంద్ర మోదీ సర్కారు సైతం అంతకుమించిన బలం, వ్యూహంతో ముందుకు సాగుతోంది. ఈ విషయం చైనా సైతం గుర్తించింది. అందుకే సరిహద్దుల్లో దుందుడుకు చర్యలకు దిగడం లేదు. ఎవరి మద్దతు లేకుండానే చైనాను నిలువరించే శక్తి భారత్ కు ఉందన్న విషయాన్ని అగ్రరాజ్యం గ్రహించాలి. టూ ప్లస్ టూ చర్యలకు ముందు రష్యా అంటే భారత్ కు వణుకు... అని అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ వ్యాఖ్యానించి తరవాత నాలుక కరచుకున్నారు. ప్రధాని మోదీతో జరిగిన వర్చువల్ భేటీలో ఈ విషయాన్ని విస్మరించి రెండు దేశాలూ కలసి పనిచేయాల్సిన ఆవశ్యకతను వివరించారు.

మరిన అంతర్జాతీయ పరిస్థితుల్లో భారత్, అమెరికాలు కలసి ముందుకు సాగాల్సిన ఆవశ్యకత ఎంతో ఉంది. దీనివల్ల రెండు దేశాలతోపాటు అంతర్జాతీయ సమాజానికి మేలు కలుగతుంది. రెండు అతివద్ద, ప్రజాస్వామ్య దేశాలు చేయి చేయి కలిపి ముందుకు నడవాల్సిన అవసరం గతంలో కన్నా ఇప్పుడు మరింత ఎక్కువగా ఉంది. ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తించిన భారత్ ఒక పక్క రష్యాతో స్నేహం కొనసాగిస్తూనే మరోపక్క గత కొన్నేళ్లుగా వాషింగ్టన్ తో బంధాన్ని బలోపేతం చేసుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. క్వడ్ (చతుర్ముఖ కూటమి)లో భాగస్వామిగా చేరింది. ఇందులో అమెరికా, జపాన్, భారత్, ఆస్ట్రేలియా భాగస్వామ్య దేశాలు. టూ ప్లస్ టూ చర్యల ఒక్క అమెరికాతోనే భారత్ జరపడం లేదు. ఆస్ట్రేలియా, జపాన్, రష్యాతోనూ ఇదే తరహా చర్యలను కొనసాగిస్తోంది. గత ఏడాది డిసెంబరు మొదటివారంలో రష్యా అధినేత వ్లాదిమిర్ భారత్ సందర్శించడం గమనార్హం. అమెరికాతో అనుబంధం ఎంత ముఖ్యమో ఇతర దేశాలతో సంబంధాలు కూడా భారత్ కు అంతే కీలకం. ఒక దేశంతో స్నేహంగా ఉన్నంత మాత్రాన మరో దేశంతో వ్యతిరేకంగా ఉన్నట్లు కాదు. ఇది భారత్ విధానం. ఈ విషయాన్ని అంతర్జాతీయ సమాజం గుర్తించింది. రమారమి 44 లక్షల మంది మేధా సంపన్న ప్రవాస భారతీయులు అగ్రరాజ్యంలో ఆర్థిక వ్యవస్థకు చోదక శక్తులుగా పనిచేస్తున్నారు. అమెరికాలో సుమారు 2.32 లక్షల మంది భారతీయ విద్యార్థులు చదువుకుంటున్నారు. ద్వైపాక్షిక సంబంధాలు బలోపేతం అవుతున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో గోరంత విషయాన్ని కొండంతగా చూడటం ఉభయలకూ శ్రేయస్కరం కాదు.

వ్యాసకర్త: సినియర్ జర్నలిస్ట్

తెలుగుకుందాం

పార్థసారథి దేవాలయం-చెన్నై

ప్రసిద్ధ వైష్ణవ ఆలయాలలో ఇదీ ఒకటి. చెన్నైలోని (త్రిప్పికేను (తిరువల్లిక్కేణి)లో ఉంది. 108 వైష్ణవ దివ్య క్షేత్రాలలో ఒకటిగా చెబుతారు. ఇది ఎనిమిదవ శతాబ్దానికి చెందినదని చరిత్రకారుల అంచనా. సుమతి అనే మహారాజుకి ఇచ్చిన మాట ప్రకారం వేంకటేశ్వర స్వామి పార్థసారథిగా ఇక్కడ వెలిశాడని అంటారు. ఇక్కడి విగ్రహాన్ని ఆశ్రయ మహర్షి ప్రతిష్ఠించాడని చెబుతారు. ఈ దేవాలయానికి రెండు వేర్వేరు ధ్వజస్తంభాలు ఉన్నాయి. ఒకటి గర్భగుడికి ఎదురుగా, మరొకటి నరసింహస్వామి దేవాలయానికి ఎదురుగా ఉన్నాయి.

కథ

తెలివైన మేక - తెలివితక్కువ తోడేలు

ఒకరోజు మేకలమందతో పాటు ఒక మేకపిల్ల గడ్డి మేస్తోంది. అలా తింటూ తిరుగుతుండగా కొంతదూరంలో తియ్యని గడ్డి లభిస్తుందని మరింత దూరం వెళ్లింది. అలా అది గొర్రెలమందకు దూరమైపోయింది. మందకు దూరమయ్యానన్న సంగతి కూడా గ్రహించలేనంత ఆనందంగా తిరుగుతోంది. అక్కడే పొంచి ఉన్న ఒక తోడేలు దాని దగ్గరకు వస్తున్న సంగతీ తెలియలేదు. సరిగ్గా అది దానిమీదకు దూకే

సమయానికి గమనించి పరుగు తీయబోయింది. కాని భయంతో ఆగిపోయి, “నన్ను చంపకు, నీకు పుణ్యముంటుంది. నా ఆకలి ఇంకా తీరలేదు. తీయని గడ్డి తింటే నీకు తీయని మాంసం లభిస్తుంది గదా!” అంది.

వెంటనే తోడేలు కూడా ఆలోచనలో పడింది. కొంతసేపు వేచి ఉంటానంది. ఆ తర్వాత మళ్లీ తోడేలు దగ్గరికి వచ్చి “అటూ ఇటూ గెంతులేస్తాను, నేను తిన్నది బాగా అరుగుతుంది, అప్పుడు నీకు తినడానికి

పద్యం

కూరిమిగల దినములలో
నేరములెన్నడును గలుగనేరవు మరి యా
కూరిమి విరసంబైనను
నేరములే తోచుచుండ నిక్కము సుమతీ!

భావం : ఓ సుమతీ! స్నేహము బాగుగా ఉన్న రోజులలో ఆ స్నేహితులకు ఒకరు చేసిన పనులలో మరొకరికి తప్పులు కనిపించవు. అదే స్నేహితులకు విరోధము వచ్చినప్పుడు ఒకరి చేష్టలు మరొకరికి దోషములుగా కనిపించును అని భావం.

శ్లోకం

వ్యాయామ పుష్ట గాత్రస్య,
బుద్ధి స్తేజో యశోబలమ్,
ప్రవర్ధనే మనుష్యస్య,
తస్మాత్ వ్యాయామ మాచరేత్ ||

భావం : వ్యాయామంతో పుష్టి చెందిన శరీరం గల మనుష్యునికి బుద్ధి, తేజస్సు, కీర్తి వర్ధిల్లుతాయి. కనుక శరీర వ్యాయామం తప్పక చేయాలి.

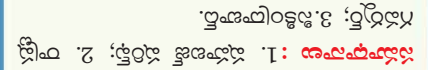
జ త ప ర చం డి

ఇక్కడున్న పదాలకు పక్కనున్న పదాల్లో ఏవి సరిపోతాయో కనుక్కోండి.

చీకూ	జోడు
చేదోడు	వెలుగు
తప్పు	వాదోడు
చీకటి	ఒప్పు
ఈడు	చింత

‘ఐఐఐఐ-ఐఐఐఐ
‘ఐఐఐఐ-ఐఐఐఐ ‘ఐఐఐఐ-ఐఐఐఐ
‘ఐఐఐఐ-ఐఐఐఐ : ఐఐఐఐఐఐఐఐ

జనరల్ నోట్స్

ဝဏ္ဏံဝဏ္ဏံ: အနုပညာ

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

స్థిరాస్తి వివాదాలు తీరతాయి. ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటారు. ఇంటి నిర్మాణాలలో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. సొమ్ముకు లోటుండదు. ఖర్చులు పెరుగుతాయి. కుటుంబ సమస్యల నుంచి బయటపడతారు. ఆరోగ్యం మెరుగుపడుతుంది. ఉద్యోగులు పట్టుదలతో పనులు పూర్తిచేస్తారు. రచయితలు, క్రీడాకారులు స్ఫూర్తినిస్తారు. 7,8 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. దూర ప్రయాణాలు. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

వాహనాలు, స్థలాలు కొంటారు. కొంత సొమ్ము అంది అవసరాలు తీరతాయి. వ్యాపారాలలో క్రమేపీ లాభాల బాట పడతారు. ఉద్యోగాలలో మీపై ఉన్నతాధికారులు సమ్మతం పెంచుకుంటారు. రాజకీయవేత్తలు, కళాకారులకు విదేశీ పర్యటనలు ఉండవచ్చు. పరిశోధకులు, వైద్యులకు ఉత్సాహ వంతమైన కాలం. 3,4 తేదీల్లో ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. బంధువులతో విరోధాలు. సుబ్రహ్మణ్యాష్టకం పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

అనుకున్న పనులు కొంత నెమ్మదిస్తాయి. ఇంటి నిర్మాణాలు చేపడతారు. రావలసిన సొమ్ము అందుతుంది. కొంత నలత చేసినా ఉపశమనం లభిస్తుంది. వ్యాపారాలు మరింత ఊపందు కుంటాయి. ఉద్యోగాలలో కోరుకున్న అవకాశాలు దక్కుతాయి. పారిశ్రామికవేత్తలు, కళాకారులు ప్రతిభను చాటుకుంటారు. 4,5 తేదీల్లో స్నేహితులతో వివాదాలు. చోరభయం. దుర్గాదేవి స్తోత్రాలు పఠించండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

సమస్యల నుంచి బయటపడతారు. సొమ్ము అంది అవసరాలు తీరతాయి. రుణబాధల నుంచి విముక్తి. ఆస్తుల క్రయవిక్రయాల ద్వారా ధనలబ్ధి. వ్యాపారాల్లో లాభాలు. ఉద్యోగులకు కోరుకున్న మార్పులు తథ్యం. రాజకీయవేత్తలు, కళాకారుల యత్నాలలో పురోగతి. వైద్యుల ఆశయాలు సిద్ధిస్తాయి. 6,7 తేదీల్లో దూర ప్రయాణాలు. కుటుంబంలో ఒత్తిడులు. దేవీస్తోత్రాలు పఠించండి.

సింహం : మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

ఏ పని చేపట్టినా విజయమే. ఆలోచనలు కలిసి వస్తాయి. ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు కొలిక్కి వస్తాయి. వివిధ రూపాల్లో సొమ్ము అందుకుంటారు. సోదరులతో దీర్ఘకాలికంగా ఉన్న వివాదాలు సర్దుబాటు కాగలవు. ఉద్యోగాలలో మీపై ఉంచిన బాధ్యతలు సమర్థవంతంగా పూర్తిచేస్తారు. 2,3 తేదీల్లో దుబారా ఖర్చులు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. సోదరులతో కలహాలు. శివాష్టకం పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

ఆర్థిక ఇబ్బందుల నుంచి బయటపడతారు. వ్యాపారాలు నజావుగా సాగుతాయి. అనుకున్న లాభాలు తథ్యం. ఉద్యోగాలలో పైస్థాయి నుంచి మీపై ప్రశంసలు కురుస్తాయి. పారిశ్రామికవేత్తలు, కళాకారులకు నూతనోత్సాహం. క్రీడాకారులు, సాంకేతిక నిపుణులు మరింత సంతోషదాయకంగా గడుపుతారు. 4,5 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. వ్యయ ప్రయాసలు. మానసిక ఆందోళన. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

అనుకున్న కార్యాలలో కొద్దిపాటి ఆటంకాలు. కొంత సొమ్ము అప్రయత్నంగా దక్కుతుంది. వివాహాది శుభకార్యాలు జరుపుతారు. కొద్దిపాటి నలత చేసి ఇబ్బందిపడతారు. వ్యాపారాలలో అనుకున్న లాభాలు గడిస్తారు. ఉద్యోగులు ప్రమోషన్లు లభిస్తాయి. రాజ కీయవేత్తలు, సాంకేతిక నిపుణులు మరింత శ్రమ పడాలి. 3,4 తేదీల్లో శుభవార్తలు. వాహనయోగం. ఉద్యోగలాభం. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

నిరుద్యోగులకు వారం చివరలో శుభవార్తలు. ఇంటి నిర్మాణాల్లో ఆటంకాలు తొలగుతాయి. వారసత్వ ఆస్తుల ద్వారా లబ్ధి. రుణదాతల నుంచి ఒత్తిడులు తొలగుతాయి. కుటుంబ సమస్యలు చాకచక్యంగా పరిష్కరించుకుంటారు. ఉద్యోగాలలో పదోన్నతులు దక్కి ఉత్సాహంగా గడుపుతారు. 6,7 తేదీల్లో మనోదైర్యం తగ్గుతుంది. సోదరులతో విభేదాలు. విష్ణుసహస్ర నామ పారాయణం చేయండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

పరిస్థితులు అనుకూలిస్తాయి. విద్యార్థుల ప్రతిభ

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

మొదట్లో ఇబ్బందులు ఎదురైనా ఆత్మవిశ్వాసంతో అధిగమిస్తారు. శుభవార్తలు అందుతాయి. వాహనాలు, స్థలాలు కొంటారు. దీర్ఘకాలిక రుణబాధలు తొలగుతాయి. వ్యాపారాల్లో లాభాలు. ఉద్యోగులకు విధి నిర్వహణలో ఆటంకాలు తొలగుతాయి. వైద్యులు, పరిశోధకులకు శుభవార్తలు. యత్నకార్యసిద్ధి. 4,5 తేదీల్లో దూరప్రయాణాలు. బాధ్యతలు పెరుగుతాయి. శివపంచాక్షరి పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

ముఖ్య పనులు సకాలంలో పూర్తిచేస్తారు. వాహనాలు, స్థలాలు కొంటారు. సంతానపరంగా శుభవార్తలు వింటారు. ఆరోగ్యం మెరుగుపడి ఉత్సాహంగా గడుపుతారు. ఉద్యోగులకు ప్రమోషన్లు దక్కుతాయి. సాంకేతిక నిపుణులు, క్రీడాకారులు నైపుణ్యతను చాటుకుని ముందుకు సాగుతారు. 5,6 తేదీలలో వృథా ఖర్చులు. కుటుంబంలో సమస్యలు వేధిస్తాయి. కనకధారా స్తోత్రాలు పఠించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

కొన్ని కార్యక్రమాలు శ్రమ పడ్డా పూర్తి కావు. ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలను చేపడతారు. రావలసిన డబ్బు అందక ఇబ్బందులు పడతారు. బంధువుల నుంచి ఒత్తిడులు. మీ నిర్ణయాలు కొన్ని మార్పుకుంటారు. పారిశ్రామిక వేత్తలు, పరిశోధకులు నిరుత్సాహానికి లోనవుతారు. 3,4 తేదీల్లో వ్యయప్రయాసలు. బంధువులతో విభేదాలు. మానసిక ఆందోళన. హయగ్రీవ స్తోత్రాలు పఠించండి.

ఆధారాలు

అడ్డం

- ఈ రచయిత, సంపాదకుని పేర జాగృతిలో కథలపోటీ పలుమార్లు జరిగింది (9)
- ఈ భావం అంటే కలిసికట్టుదనం, కలివిడి వైఖరి (2)
-తారాజభానలగ గణాలు గుర్తుంచుకనే సూత్రారంభం! (2)
- పులిసిన గంజి, పుల్లనీళ్లు (4)
- పనిమనిషి అన్న పేరే గానీ కొందరికి సామర్థ్యం లేదనడం! (4)
- రాత్రి, ఓ ప్రసిద్ధ కవి (2)
- మైనా నవలా రచయిత గొప్ప చిత్రకారుడు కూడాను. శీలావీరాజు పొడి అక్షరాల్లో ఉన్నాడు (3)
- మిదుత (4)
- విడిచి పెట్టబడినది అని అర్థం (2)
- ప్రాణ స్నేహితుడు అనే! (5)
- పడక తిరగబడితే ఓ ఊరు (3)
- అటుగా ఓ మతం.. ఉత్తరాది సద్గురు భావన (2)
- మృరిగిపోయిన దిమ్మదిరిగిన (3)
- సుభాష్ చంద్రబోస్ (3)
- దండము పెట్టు (2)
- ఆకులు, అలముల్లో రెండోది పోయిన అవనితలము (3)

నిలువు :

- నోరి నరసింహశాస్త్రి గారి ఓ ప్రముఖ నవల. ఒక నది (3)
- టీక తోడిది (3)
- బడి ఎగవేయుట. వ్యవహారిక పదమే! (2)
- పాటలు పాడు స్త్రీ (3)
- సుందరకాండ రచించి గానం చేసిన ఎం.ఎస్..... (4)
- ఆనందం (3)
- మాటల కలహం (4)
- కార్యము (2)
- జల్లెడ మధ్యలో పోయిన వేణి (2)
- ఉన్నాడు. (.....కలంధనెడివాడు కలదో! లేదో!) (3)
- మోక్షమునందలి ఇచ్చ (3)
- ప్రముఖ బెంగాలీ దర్శకుడు (5)
- కె.విశ్వనాథ్ సినిమా. వివాహంలో ఓ క్రతువు (4)
- వైరి (3)
- ఇది లేని సంసారం నిర్వహించడం మగవానికి కష్టం (4)
- అందరూ (2)
- కొత్తదయన, తొమ్మిది (2)
- నాయకుడు (2)
- ప్రాణి ఆద్యంతాలు లేని సంజీవని (2)

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

పదరసం-364

	1		2		3		4	5	
6									
8		9				10			
				11	12				
	13						14		15
16				17		18			
19			20						
		21						22	
23			24		25		26		27
		28			29				

పదరసం - 364

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్ కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్ పై పదరసం నెం. వేసి 2022 మే 16 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందచేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 360 సమాధానాలు

1	వ	సం	త	వి	మ	వ	త్తు	జ్జ
6	అ	ల	క్ష	రు	క్ష	క్రి	హ	ల
9	మే	పు	తా	పు	క్ష	వి	మ	ల
12	య	క్ష	న్	క్ష	వి	లి	క్ష	న
14	క్ష	త్రి	సే	వ	క్ష	య	క్ష	మ
17	రం	క్ష	న్	క్ష	ఖ	క్ష	వ	రా
20	గ	క్ష	క్ష	భ	గ	త్	నిం	గ్గ
22	క్ష	క్ష	చ	యం	రా	క్ష	మ	క్ష
24	ల	పా	ర	క్ష	జా	గ్గ	క్ష	ని
29	ము	క్ష	భా	దీ	క్ష	లి	వ	తి

విజేతలు: టి.వి.నారాయణ, ఎం.విజయలక్ష్మి, బి.ఇందుశేఖర్-హైదరాబాద్, వి.రామలింగాచారి-యాదగిరిగుట్ట, వి.వద్దారంగనాథ్-నిజామాబాద్, జి.చంద్రము-భువనగిరి, ఎస్.వెంకటసుబ్బారావు, ఎస్.పుష్పసాయి- ఒంగోలు, జి.ఆదినారాయణరెడ్డి-కడప, సి.హెచ్.దేవలక్ష్మి-నిర్మల్, ఎస్.రాజు-కర్నూలు, పి.సీతామహాలక్ష్మి-తిరుపతి, కె.సత్య నారాయణ-విశాఖపట్నం.

బహుమతి పొందిన విజేత:
జి.చంద్రము-భువనగిరి.

కాన్సెప్ట్ ఓరియంటెడ్ సినిమా చేయాలనుకున్నా. కమర్షియల్ మూవీ చేయాలనుకున్న ఇప్పుడు బాలీవుడ్ సౌతిండియా వైపు దృష్టి సారిస్తోంది. గతంలోనూ ఇలాంటి వైఖరి ఉండేది. అయితే అప్పట్లో తెలుగు, తమిళ, మలయాళ భాషల్లో విడుదలై విజయం సాధించిన సినిమాలను మన నిర్మాతలు, దర్శకులే హిందీలో రీమేక్ చేసేవారు. అలాంటి సినిమాలను జేతంద్ర, మిథున్ చక్రవర్తి లాంటి కొద్దిమంది హీరోలు మాత్రమే ఓన్ చేసుకుని నటించేవారు. మిగతా వారిని మనవాళ్లు ఒప్పించి నటించేయాల్సి వచ్చేది. కానీ ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితిలో మార్పు వచ్చేసింది. బాలీవుడ్లోని టాప్ హీరోలందరూ సౌతిండియన్ రీమేక్స్లో నటించడానికి తహతహ లాడుతున్నారు. ఇక్కడ హిట్ అయిన సినిమా రీమేక్ రైట్స్ కోసం నిర్మాతలతో పాటు హీరోలూ రంగంలోకి దిగి ఫాన్సీ ఆఫర్స్ ఇస్తున్నారు.

బాలీవుడ్కూ మన చిత్రాలే దిక్కు!

గత కొంతకాలంగా ఉత్తరాది సినిమాలు ఏమంతగా విజయం సాధించడం లేదు. సౌత్ రీమేక్స్ కారణంగా అక్కడ కొద్దిగాపో విజయం హీరోలకు లభిస్తోంది. అక్కడి అగ్ర దర్శకులు, సీనియర్ డైరెక్టర్స్ అస్త్ర నష్టానం చేయడం, కొత్త దర్శకులకు నటీనటుల మీద పెద్దంత గ్రేడ్ లేకపోవడం ఈ పరాజయాలకు ఓ కారణం. అలానే ఏదో ఒక చారిత్రక అంశాన్ని తీసుకుని టాప్ డైరెక్టర్స్ మూవీస్ చేసినా, అవి రకరకాల వివాదాల కారణంగా సాధించాల్సినంత విజయం సాధించడం లేదు. ఇదే సమయంలో తెలుగుతో సహా తమిళ, మలయాళ భాషల్లో కాన్సెప్ట్ ఓరియంటెడ్ మూవీస్ రావడం మొదలైంది. దాంతో ఓ చిన్న పాయింట్ తీసుకుని చేసిన ఈ సినిమాను హిందీలో రీమేక్ చేసి హిట్ కొట్టాలని అక్కడి వారు ఆశపడుతున్నారు. అలా తెలుగులో తెరకెక్కిన 'అర్జున్ రెడ్డి', భాగమతి, జెర్నీ' వంటి సినిమాలు ఈ మధ్య కాలంలో రీమేక్ అయ్యి హిందీలో విడుదలయ్యాయి. 'అర్జున్ రెడ్డి' రీమేక్ 'కబీర్ సింగ్' అంత విజయాన్ని 'జెర్నీ' రీమేక్ పొందకపోయినా, షాహిద్ కపూర్కు నటుడిగా మరోసారి చక్కని గుర్తింపు అయితే లభించింది. ఈ నేపథ్యంలోనే తెలుగు సినిమాలు 'హిట్', 'నాంది', 'శ్రీచేపారెవరూ', 'మత్తు వదలరా' వంటి సినిమాలను హిందీలో తీసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. విశేషం ఏమంటే.. 'హిట్' చిత్రాన్ని దిల్ రాజు మరి కొందరితో కలిసి కైలేజ్ కాలను దర్శకత్వంలోనే హిందీలో రాజ్ కుమార్ రావ్, సాన్స్ మల్టీమీడియాతో

తీస్తున్నాడు. అలానే 'జెర్నీ'ని సితార ఎంటర్ టైన్ మెంట్స్ తో కలిసి హిందీలో నిర్మించాడు. 'నాంది' హిందీ రీమేక్ను అజయ్ దేవ్ గన్ తో కలిసి నిర్మించ బోతున్నాడు. ఇక 'ఎఫ్-2'ను అసీన్ బాజ్జీ దర్శకత్వంలో రీమేక్ చేయబోతున్నాడు. అలానే రవిశేఖ 'క్రాక్', అల్లు అర్జున్ 'అలవైకుంఠపురములో', 'డీజే', 'ఎవడు' చిత్రాలు హిందీలో రీమేక్ కానున్నాయి. విశేషం ఏమంటే.. ఇందులో కొన్ని సినిమాలను ఇప్పటికే హిందీలో డబ్ చేసి డిజిటల్ ప్లాట్ ఫామ్స్ లోనూ, ఛానెల్స్ లోనూ ప్రసారం చేస్తున్నారు.

తెలుగులోనే కాకుండా తమిళ, మలయాళ భాషా చిత్రాలూ ఈ మధ్యకాలంలో హిందీలో రీమేక్ కావడం పెరిగింది. సూర్య నటించిన 'సూరారై పొట్రు' (తెలుగులో 'ఆకాశం నీ హద్దూ')ను ఇటీవల అక్షయ్ కుమార్ హిందీలో మొదలు పెట్టారు. హృతిక్ రోషన్, సైఫ్ అలీఖాన్ 'ఏక్రమ్ వేద' హిందీ రీమేక్ లో నటిస్తున్నారు. ఈ రెండు సినిమాలను తమిళ మాతృకను డైరెక్ట్ చేసిన దర్శకులే హిందీలోనూ చేయడం విశేషం. అలానే విజయ్ 'మాస్టర్'ను సల్మాన్ ఖాన్ చేయబోతున్నాడు. ఇక శంకర్ 2005లో తీసిన 'అపరిచితుడు'ను ఆయన డైరెక్టర్స్ లోనే రీమేక్ చేయబోతున్నట్టు రణవీర్ సింగ్ ప్రకటించాడు. తెలుగులో ఇప్పటికే 'రెడ్'గా రీమేక్ అయిన 'తడమ్' మూవీ హిందీలోనూ రీమేక్ కాబోతోంది. అలానే విష్ణు విశాల్ 'రాక్షస్' తెలుగులో 'రాక్షసుడు'గా రీమేక్ అయ్యింది. ఇది ఇప్పుడు హిందీలో పునర్ నిర్మితం

కాబోతోంది. అలానే కార్తి 'బైదీ' మూవీని హిందీలో అజయ్ దేవ్ గన్ చేయబోతున్నాడు. 'పాలెస్'తో మొదలుకొని పలు మలయాళ చిత్రాలు సైతం హిందీలో రీమేక్ అవుతున్నాయి.

పాన్ ఇండియా మూవీస్ కారణంగా ఉత్తరాది స్టార్స్ సౌత్ మూవీస్ లో నటించడం ఈ మధ్య బాగా ఎక్కువ అయ్యింది. సంజయ్ దత్, సునీల్ శెట్టితో పాటు ప్రతినాయకుడి పాత్రలు బాలీవుడ్ నటులు బాగానే చేస్తున్నారు. ఇదే సమయంలో మనవారు సైతం హిందీ సినిమాలు చేయడం మొదలు పెట్టారు. నాగచైతన్య 'లాల్ సింగ్ చద్దా'లో నటిస్తుంటే, సత్యదేవ్ 'రామ్ సేతు' మూవీలో నటిస్తున్నాడు. విశేషం ఏమంటే... మన దర్శకులతోనూ గతంలో మాదిరి హిందీ హీరోలు స్ట్రయిట్ సినిమాలు చేయిస్తున్నారు. అలానే సందీప్ వంగ రణవీర్ కప్పుతో 'యానిమల్' మూవీ చేస్తున్నాడు. సంకల్ప్ రెడ్డి 'బబి 71' మూవీ తీస్తున్నాడు. తేజ ఏకంగా రెండు హిందీ సినిమాలు చేయబోతున్నాడు. తమిళ దర్శకులు అల్లీ, విష్ణువర్ధన్ వంటి వారు స్ట్రయిట్ హిందీ చిత్రాలు చేసే ఛాన్స్ దక్కించుకున్నారు. ఆ రకంగా దక్షిణాది చిత్రాలతో పాటు దర్శకులు కూడా ఉత్తరాదిలో తమ సత్త చాటుతున్నారు. మొత్తం మీద మరోసారి భారతీయ సినిమా అంటే బాలీవుడ్ మాత్రమే కాదు, సౌత్ మూవీస్ కూడా అని అందరూ భావించే తరుణం ఆసన్నమైంది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE IT MECH. CIVIL AERO	PG
M.Tech	DE & CS VLSI PE & ES CSE SE AMS	MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic	DECE DEEE DCME DME DCE
--------------------	--------------------------------

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE MECH.
---------------	-------------------------

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com	Computers & General	B.Sc	MSCs
--------------	---------------------	-------------	-------------

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by **MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY**

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda,

Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com

web : jagritiweekly.com

Publishing on Every Thursday

Posting on Every Friday & Saturday

Postal Regn. No. HSE/1052/2021-2023

RNI Regd. No. 3270/57. Volume : 74 Issue : 27

జుట్టు రాలడంపై ఆఖరికి సుస్థిత సాధించిన విజయం

ASWINI

సుస్థిత సూర్ (సీటీఎల్)
కొలకత్తా, పశ్చిమబెంగాల్

“నేనిప్పుడు అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ని మాత్రమే
సమ్మతాను. నేను గతంలో కొన్ని ఇతర రకాల హెయిర్
ఆయిల్స్ వాటికిచ్చిన ప్రకటనల వల్ల ఆకర్షితులనైతే
నేమి, అవి తక్కువ ధరలకే దొరకడం వల్లనేనేమి
ఉపయోగించేదాన్ని. అయితే ఒక బ్యూటీషియన్ నా
జుట్టు వేగంగా రాలిపోతున్న వైనాన్ని కనిపెట్టి ‘ఇది నేను
అప్పట్లో వాడుతున్న హెయిర్ ఆయిల్ లో ఉంది హాని
చేసే రసాయనాల వల్ల కావచ్చు’ అని చెప్పారు. అప్పుడు
నేను అలాంటి నూనెలను వాడడం మానేసి, ‘అశ్వినీ
హెయిర్ ఆయిల్’ ఉపయోగించాను. ఇది శుద్ధమైన
కొబ్బరి నూనె అని నిరారించుకుని వాడటం మొదలు
పెట్టాను. తర్వాత ఇంట్లో ఎలాంటి నిలువ ఉండే
రసాయనాలు కూడా లేవని తెలుసుకుని సంతోషించాను.
‘అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్’ వాడక ముందు, వాడిన
తర్వాత వచ్చిన తేడానూ గుర్తించాను. నేనిప్పుడు జుట్టు
రాలడం సమస్యనే ఎదుర్కోవడం లేదు. అందుకే నేను
సహజ సిద్ధమైన అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ నే
వాడుతున్నాను”
- సుస్థిత సూర్

జుట్టు రొలడాన్ని అరికడుతుంది
చుండు మంచి రక్షిస్తుంది

శుద్ధమైన కొబ్బరినూనె మాత్రమే
మైనరల్ ఆయిల్ వాడగలిగి
నిల్వైత్తిన వదాల్చాడు కలవరిది

అశ్వినీ[®]
అధునా[™]
అమలా షాంపూ

అశ్వినీ[®]
అశ్వినీ[®]
హోమియో ఆర్గ్నా హెయిర్ ఆయిల్

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ప్రతిరోజూ
వారానికి మూడుసార్లు
అమలా షాంపూల ప్రభావ పూర్వక సమ్మేళనం
జుట్టు రాలడాన్ని తగ్గిస్తుంది.

*Consumer's Personal Opinion.

Customer Care Toll Free Number : 18008435599

e-mail : customercare@aswini.com | www.aswini.com